

Radka Pešlová

RADY SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ



PROJEKT PRO RODINNÉ PEČUJÍCÍ O SENIORY
PEČUJDOMA.CZ

RADY PRO PEČUJÍCÍ



Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost



Radka Pešlová

RADY SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ

ÚVOD

Tato publikace z roku 2019 je třetím, přepracovaným, doplněným a aktualizovaným vydáním knihy Rady sociálně-právní, která vyšla poprvé roku 2013. Je určena především rodinným pečujícím o seniory.

OBSAH }

1. Sociální péče v České republice – základní informace / 6

- 1.1 Sociální péče, zabezpečení a pojištění garantované státem / 8
- 1.2 Schéma systému sociálního zabezpečení / 9

2. Sociální péče – nároky a povinnosti / 10

- 2.1 Příspěvek na péči / 12
 - 2.1.1 Jak příspěvek získat / 12
 - 2.1.2 Výplata příspěvku / 22
 - 2.1.3 Kdo může pečovat / 23
 - 2.1.4 Kontrola využívání příspěvku / 23
 - 2.1.5 Smlouva / 25
 - 2.1.6 Povinnosti žadatele o příspěvek, oprávněné osoby a jiného příjemce příspěvku / 28
 - 2.1.7 Postavení blízkých pečujících / 29
 - 2.1.8 Pobyt ve zdravotnickém zařízení / 30
- 2.2 Příspěvek na mobilitu / 31
- 2.3 Příspěvek na pomůcky / 32
 - 2.3.1 Příspěvek na zvláštní pomůcku od úřadu práce / 32
 - 2.3.2 Příspěvek na zvláštní pomůcku od zdravotní pojišťovny / 39
 - 2.3.3 Další užitečné informace k obstarávání pomůcek / 41

- 2.4 Průkaz osoby se zdravotním pojištěním (TP, ZTP, ZTP/P) / 43
 - 2.4.1 Nárok / 43
 - 2.4.2 Výhody ze zákona č. 329/2011 Sb. / 44
 - 2.4.3 Parkovací průkaz / 45
 - 2.4.4 Vyhrazení parkovacího místa / 47
- 2.5 Jiné výhody a informace nejen pro držitele průkazu ZTP, ZTP/P / 48
 - 2.5.1 Euroklíč / 48
 - 2.5.2 Sleva na telefon / 49
 - 2.5.3 Osvobození od rozhlasového a televizního poplatku / 50
 - 2.5.4 Osvobození od poplatku za komunální odpad / 50
 - 2.5.5 Další úlevy od poplatků / 51

3. Omezení svéprávnosti / 54

- 3.1 Jak situaci řešit / 56
- 3.2 Proč situaci řešit opatrovnictvím a ne plnou mocí / 57
- 3.3 Zastoupení členem domácnosti / 58

4. Příklady výpočtu sociálních dávek a důchodu / 60

- 4.1 Příspěvek na bydlení / 62
- 4.2 Příspěvek na živobytí / 67
- 4.3 Doplátek na bydlení / 69
- 4.4 Výše starobního a invalidního důchodu / 70

5. Odpovědnost za škodu postižených osob i pečujících / 72

6. Jak svá práva vymáhat úřední cestou / 75

- 6.1 Protokol o ústním jednání / 78
- 6.2 Zástupce / 79

- 6.3 Doprovod k jednání / 81
- 6.4 Doručování / 82
- 6.5 Doručování správnímu orgánu / 84
- 6.6 Spis / 85
- 6.7 Lhůty / 86
- 6.8 Ochrana proti nečinnosti / 87
- 6.9 Opravné prostředky (odvolání, námitky, přezkum) / 88
- 6.10 Konkrétní postup při odvolání
(například u příspěvku na péči) / 89
- 6.11 Jak se bránit proti zdravotníkům a zdravotním
pojišťovnám, když neplní své povinnosti / 92
 - 6.11.1 Lékař a zdravotník / 92
 - 6.11.2 Zdravotní pojišťovna / 97

7. Jak svá práva vymáhat soudně / 99

- 7.1 Zdravotnictví / 101
- 7.2 Správní úřad / 103
- 7.3 Právní služby / 105
 - 7.3.1 Bezplatné právní poradenství / 105
 - 7.3.2 Právník zdarma / 106
 - 7.3.3 Určování advokátů za sníženou úhradu dle § 18 odst. 2
zákona o advokacii / 107
 - 7.3.4 Soudní poplatky / 109
 - 7.3.5 Bezplatné exekutorské poradny / 109

8. Možnosti informací a pomoci / Použité zkratky / 111

9. Přílohy / 116

1.

SOCIÁLNÍ PÉČE
V ČESKÉ
REPUBLICCE

ZÁKLADNÍ
INFORMACE



**1.1
SOCIÁLNÍ PÉČE, ZABEZPEČENÍ
A POJIŠTĚNÍ GARANTOVANÉ
STÁTEM / 8**

**1.2
SCHÉMA SYSTÉMU SOCIÁLNÍHO
ZABEZPEČENÍ / 9**

1.1

SOCIÁLNÍ PÉČE, ZABEZPEČENÍ A POJIŠTĚNÍ GARANTOVANÉ STÁTEM

Nemocní a postižení se dříve či později dostanou do situace, kdy budou nuceni uvažovat o finanční či jiné podpoře od státu. Tento systém podpory je dobré znát, aby člověk lépe pochopil, kdy připadá do úvahy jaká sociální pomoc, jak zpětně lze dávku žádat nebo jak „tvrdé“ budou podmínky jejího přiznání.

Obecně lze říci, že do systému sociálního zabezpečení se vchází zleva (viz následující schéma). Prvně se požadují dávky krátkodobého a až poté dlouhodobého charakteru. Nemocný nejprve pobírá nemocenskou. Nemoc přerůstá v postižení a z osoby nemocné se stává osoba invalidní. Ta má již omezeny příjmy a zřejmě bude z prostředního pilíře zvažovat příspěvek na bydlení. Postupně se stává nesamostatnou a potřebuje příspěvek na péči a dávky pro zdravotně postižené.

Dávky v levém pilíři závisí na době pojištění. Pokud je někdo celý život v evidenci na Úřadu práce, nebude mít nárok ani na nemocenské dávky a ani na důchod (a je jedno, jak má těžkou diagnózu). Prostřední a pravý pilíř je tzv. nepojistný a je nutno především splnit podmínky, které systém vyžaduje (trvalý pobyt, nízký příjem, zdravotní postižení, závislost aj.)

Dávky v levém pilíři lze žádat i několik let zpětně, v prostředním tři měsíce, u jednorázových dávek rok zpětně a v pravém pilíři se zpětně dávky nepřiznávají (až na drobné výjimky).

SCHÉMA SYSTÉMU SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

Sociální pojištění (tzv. pojistný systém)

Nemocenské pojištění

- nemocenské
- ošetrovné
- dlouhodobé ošetrovné
- peněžitá pomoc v mateřství
- otcovská
- vyrovnávací příspěvek v těhotenství

Důchodové pojištění

- starobní důchody:
 - při dosažení důchodového věku
 - „poměrný“ starobní důchod
 - při získání 30 let pojištění
 - při získání 15 let pojištění a potřebného věku
 - při splnění nároku na starobní důchod
 - při zániku nároku na invalidní důchod při invaliditě III. stupně
- invalidní důchody:
 - I. stupeň (dříve částečný)
 - II. stupeň (dříve částečný)
 - III. (dříve plný)
- pozůstalostní důchody:
 - vdovský, vdovecký
 - sirotčí

Pojištění v nezaměstnanosti

- uchazeč o zaměstnání
- zájemce o zaměstnání
- podpora v nezaměstnanosti
- rekvalifikace

Sociální podpora (zabezpečení)

Státní sociální podpora

- v závislosti na výši příjmu
 - přídavek na dítě
 - příspěvek na bydlení
 - porodné
- ostatní dávky
 - rodičovský příspěvek
 - pohřebné

Pěstounské dávky *

* Vzhledem k zaměření na péči o seniory tyto dávky podrobněji nerozepisujeme.

Sociální péče (pomoc – zaopatření)

Pomoc osobám postiženým domácím násilím

Péče o těžce zdravotně postižené a staré občany

Péče o osoby zdravotně znevýhodněné

Sociální služby

Příspěvky pro zdravotně postižené

- průkaz osoby se zdravotním postižením
- příspěvek na mobilitu
- příspěvek na zvláštní pomůcku:
 - na zakoupení motorového vozidla
 - schodolez, stropní zvedací systém, schodišťové plošiny, schodišťové sedačky
 - na úpravu bytu
 - pořízení vodícího psa
 - na pomůcky uvedené ve vyhlášce (pro tělesně, zrakově a sluchově postižené)

Příspěvek na péči

- zvýšení pro nízkopříjmové

Dávky v hmotné nouzi

- příspěvek na živobytí
- doplatek na bydlení
- mimořádná okamžitá pomoc

2.

SOCIÁLNÍ PÉČE

NÁROKY
A POVINNOSTI



2.1

PŘÍSPĚVEK NA PÉČI / 12

2.2

PŘÍSPĚVEK NA MOBILITU / 31

2.3

PŘÍSPĚVEK NA POMŮCKY / 32

2.4

PRŮKAZ OSOBY SE ZDRAVOTNÍM
POSTIŽENÍM (TP, ZTP, ZTP/P) / 43

2.5

JINÉ VÝHODY A INFORMACE
NEJEN PRO DRŽITELE PRŮKAZU
ZTP, ZTP/P / 48

2.1

PŘÍSPĚVEK NA PÉČI

Příspěvek na péči je sociální dávkou určenou na **zajištění péče osobě, která již nezvládá všechny životní potřeby**, čímž se stává závislou na pomoci jiné fyzické osoby¹ (nezáleží, kolik pomůcek má, ale že jí musí pomáhat druhá osoba). **Nazýváme ji závislou** a příspěvek na péči pobírá a **hospodaří si s ním sama** (pokud nemá zástupce nebo opatrovníka a pokud je toho ještě schopna). Je tedy podstatné, že **jde o dávku postiženého**.

2.1.1

JAK PŘÍSPĚVEK ZÍSKAT

Podle pobytu² postiženého (žadatele) na Úřadu práce České republiky – krajské pobočce nebo na pobočce pro hlavní město Prahu³ (dále jen „ÚP“) doložit tiskopisy:⁴

- Žádost o příspěvek na péči.
- Oznámení o poskytovateli pomoci. (Tento doklad slouží k oznámení, kdo bude pomoc poskytovat anebo ohlášení změny osoby nebo zařízení. Změny týkající se zajištění pomoci je žadatel povinen ohlásit do osmi dnů od jejich vzniku.)

1 § 7 zák. č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění.

2 zde je možné najít adresář ÚP: <https://portal.mpsv.cz/upcr>.

3 Příloha – seznam krajských poboček Úřadu práce ČR včetně jejich kontaktních pracovišť.

4 ke stažení: <https://formulare.mpsv.cz/oksluzby/cs/welcome>.

- Pokud již někdo příspěvek má a chce zažádat o změnu výše, pak podává tiskopis: Návrh na změnu výše přiznaného příspěvku na péči.

ÚŘAD PRÁCE ČR
SoC8

Žádost o příspěvek na péči

A. Žadatel

Jméno: _____ Datum narození: _____
 Příjmení: _____
 Titul: _____
 Adresa bydliště: _____
 Město: _____
 PSČ: _____
 Kontaktní osoba: _____
 Adresa bydliště: _____
 Město: _____
 PSČ: _____
 Telefon: _____
 E-mail: _____

B. Zastupitel

Jméno: _____ Datum narození: _____
 Příjmení: _____
 Titul: _____
 Adresa bydliště: _____
 Město: _____
 PSČ: _____
 Kontaktní osoba: _____
 Adresa bydliště: _____
 Město: _____
 PSČ: _____
 Telefon: _____
 E-mail: _____

C. Průběh řízení

1. Datum předání žádosti: _____
 2. Datum vydání rozhodnutí: _____
 3. Datum doručení rozhodnutí: _____
 4. Datum doručení rozhodnutí: _____
 5. Datum doručení rozhodnutí: _____
 6. Datum doručení rozhodnutí: _____
 7. Datum doručení rozhodnutí: _____
 8. Datum doručení rozhodnutí: _____
 9. Datum doručení rozhodnutí: _____
 10. Datum doručení rozhodnutí: _____

C. Průběh řízení (pokračování)

1. Datum předání žádosti: _____
 2. Datum vydání rozhodnutí: _____
 3. Datum doručení rozhodnutí: _____
 4. Datum doručení rozhodnutí: _____
 5. Datum doručení rozhodnutí: _____
 6. Datum doručení rozhodnutí: _____
 7. Datum doručení rozhodnutí: _____
 8. Datum doručení rozhodnutí: _____
 9. Datum doručení rozhodnutí: _____
 10. Datum doručení rozhodnutí: _____

D. Průběh řízení (pokračování)

1. Datum předání žádosti: _____
 2. Datum vydání rozhodnutí: _____
 3. Datum doručení rozhodnutí: _____
 4. Datum doručení rozhodnutí: _____
 5. Datum doručení rozhodnutí: _____
 6. Datum doručení rozhodnutí: _____
 7. Datum doručení rozhodnutí: _____
 8. Datum doručení rozhodnutí: _____
 9. Datum doručení rozhodnutí: _____
 10. Datum doručení rozhodnutí: _____

E. Průběh řízení (pokračování)

1. Datum předání žádosti: _____
 2. Datum vydání rozhodnutí: _____
 3. Datum doručení rozhodnutí: _____
 4. Datum doručení rozhodnutí: _____
 5. Datum doručení rozhodnutí: _____
 6. Datum doručení rozhodnutí: _____
 7. Datum doručení rozhodnutí: _____
 8. Datum doručení rozhodnutí: _____
 9. Datum doručení rozhodnutí: _____
 10. Datum doručení rozhodnutí: _____

F. Průběh řízení (pokračování)

1. Datum předání žádosti: _____
 2. Datum vydání rozhodnutí: _____
 3. Datum doručení rozhodnutí: _____
 4. Datum doručení rozhodnutí: _____
 5. Datum doručení rozhodnutí: _____
 6. Datum doručení rozhodnutí: _____
 7. Datum doručení rozhodnutí: _____
 8. Datum doručení rozhodnutí: _____
 9. Datum doručení rozhodnutí: _____
 10. Datum doručení rozhodnutí: _____

ŽÁDOST O PŘÍSPĚVEK NA PÉČI

Současně s touto žádostí podejte i žádost o Příspěvek na mobilitu a Průkazku výhod (viz další kapitoly). Nenechte se odradit tvrzením, že na ně nedosáhnete. Ani tvrzením, že se to dělá automaticky.

Pokud není osoba schopna jednat samostatně:

- může mít zástupce (na základě plné moci), rozhodně nedělejte u osob, kde prokazujete, že nevládnají orientaci či komunikaci! V tomto případě využijte bod d.
- může mít opatrovníka (stanoveného soudem) a to s omezením svéprávnosti, nebo bez omezené svéprávnosti,
- může řízení zahájit úřad – toto nebývá časté,
- může za ni kdokoliv podat žádost s lékařskou zprávou, že osoba už nerozumí tomu, co by podepsala, nedokáže přebírat poštu, hájit se v řízení – nedokáže jednat. Pak úřad ustanovuje opatrovníka pro toto konkrétní řízení (neřeší to soud).

ŘÍZENÍ – LHŮTY

1. Přijetí žádosti a její zpracování (až 30 dnů).
2. Sociální šetření v přirozeném prostředí žadatele s ohledem na věk osoby (až dalších 30 dnů).
3. Vyjádření ošetřujícího lékaře (až 15 dnů).
4. Hodnocení posudkovým lékařem (až 45 dnů – na tuto dobu se pozastavuje řízení, o čemž vás vyrozumí doporučený dopis).
5. Možnost seznámit se s podklady pro rozhodnutí (cca pět dnů – tato lhůta je zahrnuta v bodu 1 a 2).
6. Rozhodnutí (tato lhůta je zahrnuta v bodu 1 a 2).

Sociální šetření v přirozeném prostředí:

- V místě, kde osoby realizují běžné sociální aktivity.
- Pokud je žadatel déle než 60 dnů ve zdravotnickém zařízení a toto je ÚP oznámeno, může být šetření provedeno zde.
- Je možné požadovat, aby byla přítomna pečující osoba. Není důvod, proč by měla být z šetření vyloučena (nenarušuje-li ho). Pokud však sociální pracovnice trvá na vyloučení osob, trvejte na písemném záznamu důvodu vyloučení.

Záznam ze sociálního šetření¹ slouží jako podklad pro posuzování LPS (vzor v příloze).



RADA: u sociálního šetření si dobře překontrolujte záznam a případně trvejte na doplnění. Ze záznamu by mělo vyplývat, jak opečovávaný zvládá nebo nezvládá životní potřeby.

Například u domácnosti bude uvedeno, že někdo uklízí, u sociálního vztahového rámce bude uvedeno, že opečovávaný nikam nechodí, protože tam nedojde.

Sociální šetření je totiž podkladem pro posudkového lékaře. Ten se často posudkem nezabývá a dostatečně nezdůvodní, proč dochází k jinému zá-

1 Instrukce č. 5 /2015 MPSV – Postup při vykonávání sociálního šetření v rámci řízení o příspěvku na péči podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

věru než sociální pracovnice. Dle Metodického² pokynu má ÚP při hodnocení posudku posoudit, zda se posudkový lékař vyrovnal se závěry sociálního šetření.

V případném odvolání (nebo později i v žalobě) je třeba zdůraznit, že sociální pracovnice postiženého zhlédla v přirozeném sociálním prostředí, rozpoznala jeho sociální dovednosti, a že lékař posudkové služby měl vzít v potaz závěry sociálního šetření. Bude snazší posudkový závěr zpochybnit.



POZOR: Pokud není sociální šetření provedeno a opečovávaný zemře, pak se řízení zastavuje a příspěvek na péči se neposkytuje ani za zpětné období péče! To leckdy představuje

velkou komplikaci. Pokud pečující osoba nepracovala nebo nebyla v evidenci na ÚP, protože pečovala a doufala, že zdravotně a sociálně bude pojištěna z titulu péče o osobu závislou, může nárokovat uhrazení své práce jen v dědickém řízení.

Kdyby sociální šetření již proběhlo, pak se řízení povede i po smrti a pečující osoba do něj vstupuje. V případě přiznání příspěvku by byla zpětně kryta zdravotním pojištěním a získala by zápočet do důchodu a ještě by jí péče byla uhrazena z příspěvku, což je rychlejší a jistější příjem než v dědickém řízení.

Ošetřující lékař³

- a) praktický lékař, praktický lékař pro děti a dorost, zubní lékař, u žen ženský lékař,
- b) lékař poskytující specializovanou ambulantní zdravotní péči nebo
- c) lékař poskytující pojištěnci zdravotní péči v zařízení ústavní péče:
 - Uvedte raději jen jednoho lékaře, který o vás má komplexní přehled. Nemusí to být obvodní lékař, ale často tomu tak bývá.

2 Instrukce č. 5 /2015 MPSV – Postup při vykonávání sociálního šetření v rámci řízení o příspěvku na péči podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

3 Dle § 18 odst. 3 zák. č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, v platném znění.

- Svého lékaře neprodleně po podání žádosti o příspěvek na péči navštivte a sdělte mu, které životní potřeby nevládáte.
- Lékař obdrží k vyplnění tiskopis Lékařský nález¹ – je to univerzální tiskopis pro několik sociálních dávek (například invalidní důchod, posouzení schopnosti pracovat a studovat aj.).
- Je nutné dohlédnout, co lékař vyplní. Není právník a ani sociální pracovník. Diagnóza Diabetes mellitus (cukrovka) může mít úplně jiné sociální projevy v počátku a jiné při závažných komplikacích. Jinak bude reagovat osoba vážící 40 kg a jinak 100 kg, a stejně tak budou dvě naprosto stejné osoby zvládat odlišně své životní potřeby v souvislosti s prostředím, ve kterém žijí.
- Lékař musí pomoci diagnóz a zdravotních problémů zohlednit nezvládnání základních životních potřeb, které se pro tuto dávku posuzují.
- Ošetřující lékař přikládá ke svému vyjádření i odborné zprávy (nálezy) – musí jich mít tedy dostatek a v každé musí být popsáno nezvládnání životních potřeb (nedostačuje výčet diagnóz a výsledků odběrů apod.).



POZOR: na lékařské zprávy, které hodnotí zdravotní stav jako stabilizovaný, bez zásadních změn a komplikací. Nebo lékařské zprávy, které pro zjednodušení neuvádějí výčet všech obtíží a léků nebo neuvádí diagnózu apod. Takové zprávy jsou časté a mohou způsobit, že vám bude přiznán nižší stupeň příspěvku na péči.

Lékařská posudková služba (LPS)²

- K řízení nemusíte být vůbec přizváni. LPS rozhoduje dle sociálního šetření a lékařského nálezu.
- Můžete být vyzváni k doložení či absolvování dalších vyšetření – pokud nevyhovíte, dávka se zamítá.

1 Lékařský nález pro posouzení zdravotního stavu (viz příloha).

2 O činnosti LPS, platech lékařů a jejich průměrném věku se dočtete v dokumentu AKTUALITY PRO LÉKAŘSKOU POSUDKOVOU SLUŽBU 2012 dostupného na: http://www.mpsv.cz/files/clanky/13218/pos_sluzba.pdf.

CO SE HODNOTÍ

- Musí jít o nepříznivý zdravotní stav, který zásadním způsobem ovlivňuje sociální schopnosti a dovednosti.
- Musí být zřejmý funkční dopad na schopnost zvládat základní životní potřeby.

Pokud pomoc, dohled nebo péče, při některé ze základních životních potřeb nevyplývá z dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, nelze k potřebě pomoci, dohledu nebo péče přihlížet (například když osoba si neumí uvařit, protože to vždycky dělal partner, a ne proto, že jí kupříkladu ochrnuly ruce.)

- Zdravotní stav musí být podle poznatků lékařské vědy **setrvalý nebo by mělo být zřejmé, že bude trvat déle než jeden rok**.

Nelze také říci, že osoba, která má po úraze amputované končetiny, musí vyčkat rok, než bude mít na dávku nárok. Jako závislá může být posouzena neprodleně – dostačuje domněnka, že zdravotní stav bude trvat déle než jeden rok. Naopak nelze posoudit osobu po operaci kyčle jako neschopnou zvládat životní potřeby, protože jde pravděpodobně o krátkodobější rekonvalescenci.

Hodnotí se deset ne/zvládání základních životních potřeb.³

Jedná se o pohyblivost (mobilitu), orientaci, komunikaci, stravování, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu, výkon fyziologické potřeby, péči o své zdraví, osobní aktivity a péči o domácnost.

Stačí nezvládat (v přijatelném standardu) jen jednu věc z celého popisu dané životní potřeby. Není nutné ji nezvládat celou. Princip zvládání základních životních potřeb v přijatelném standardu postihuje ty skutečnosti, kdy by fyzická osoba byla sice schopna svými fyzickými schopnostmi činnost vykonat, ale pro postižení v duševní nebo smyslové oblasti ji zvládne „nestandardně, nekvalitně, neuspokojivě“.

3 https://www.mpsv.cz/files/clanky/28003/c.j._MPSV_2016-208532_Instrukce_NM_7___15-2016_Posuzovani_zdravotniho_stavu_pro_ucely_zakona_c._108-2006.pdf. Instrukce náměstkyně pro řízení sekce sociálně pojistných systémů č. 15/2016: Posuzování zdravotního stavu pro účely zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (Posuzování stupně závislosti pro účely příspěvku na péči)

Jednotlivé oblasti každodenního života vymezuje příloha č. 1 vyhláška č. 505/2006 Sb.

a) Mobilita:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat: vstávání a usedání; stoj; zaujímat a měnit polohy; pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v bytě a běžném terénu v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu; otevírat a zavírat dveře; chůzi po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů; nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků včetně bariérových, a používat je.

b) Orientace:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna: poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem; mít přiměřené duševní kompetence; orientovat se osobou, časem a místem; orientovat se v přirozeném sociálním prostředí; orientovat se v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat.

c) Komunikace:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna: vyjadřovat se srozumitelně mluvenou řečí a dorozumět se jejím prostřednictvím s jinými osobami v rozsahu běžné slovní zásoby odpovídající věku a sociálnímu postavení; chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv; vytvářet rukou psanou krátkou zprávu; porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům a zvukovým signálům; používat běžné komunikační prostředky.

d) Stravování:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna: vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny; nalít nápoj; rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji; najíst se a napít; dodržovat stanovený dietní režim; konzumovat stravu v obvyklém denním režimu; přemístit nápoj a stravu na místo konzumace.

e) Oblékání a obouvání:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna: vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem; rozeznat rub a líc oblečení a správně je vrstvit; oblékat se a obouvat se; svlékat se a zouvat se; manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.

f) Tělesná hygiena:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna: použít hygienické zařízení; dodržovat tělesnou hygienu, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla; provádět celkovou hygienu; česat se, provádět ústní hygienu, holit se.

g) Výkon fyziologické potřeby:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna: včas používat WC; zaujmout vhodnou polohu; vyprázdnit se; provést očistu; používat hygienické pomůcky.

h) Péče o zdraví:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna: dodržovat stanovený léčebný režim; provádět stanovené preventivní, léčebné a léčebně rehabilitační a ošetrovatelské postupy a opatření a používat k tomu potřebné léky nebo pomůcky; rozpoznat zdravotní problém a v případě potřeby vyhledat nebo přivolat pomoc.

i) Osobní aktivity:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna: navazovat kontakty a vztahy s jinými osobami; plánovat a uspořádat osobní aktivity; styku se společenským prostředím; stanovit si a dodržet denní program; vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí, například vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti.

j) Péče o domácnost:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy

osoba je schopna: nakládat s penězi v rámci osobních příjmů a domácnosti; manipulovat s předměty denní potřeby; obstarat si běžný nákup; ovládat běžné domácí spotřebiče; uvařit si jednoduché teplé jídlo a nápoj; vykonávat běžné domácí práce, nakládat s prádlem, mýt nádobí; obsluhovat topení; udržovat pořádek.

U osob, u nichž průběžně dochází ke zhoršování a zlepšování zdravotního stavu, trvá sledované období rozhodné pro posouzení závislosti zpravidla jeden rok; funkční schopnost zvládat základní životní potřebu se v takovém případě stanoví tak, aby odpovídala převažujícímu rozsahu schopnosti ve sledovaném období. Toto ustanovení se může vztahovat například na nemoci, kdy dochází k atakům „jen“ několikrát do roka, kde ale není nařízen přísný léčebný či preventivní režim.

Příklady nároku na příspěvek na péči

POSTIŽENÍ	INDIKACE	NEZVLÁDNUTÍ ŽIVOTNÍCH POTŘEB
Osoba má epileptický záchvat dvakrát ročně.	Je nutný přísný léčebný a preventivní režim, nutno omezovat základní aktivity.	Například osobní aktivity budou posuzovány za nezvládnuté a společně s dalšími by mohly určit, že existuje nárok na příspěvek na péči.
Osoba má epileptický záchvat dvakrát ročně.	Je dostačující běžná léková indikace. Další omezení lékař nenastavil.	Vše bude posuzováno podle převažujícího stavu – tedy osoba potřebuje pomoc jen dvakrát ročně (po záchvatu), což nevyžaduje přiznání příspěvku na péči.
Osoba běžně jezdí na vozíku, ale výjimečně je schopna se postavit.	Lékař indikoval jízdu na vozíku.	I přesto, že výjimečně se osoba postaví, stále bude nemobilní, protože převažuje stav upoutání na vozík.

Stupeň závislosti, výše dávky v Kč

STUPEŇ ZÁVISLOSTI	VÝŠE DÁVKY		POČET POTŘEBNÝCH NEZVLÁDNUTÝCH ŽIVOTNÍCH POTŘEB	
	1–18 LET	NAD 18 LET	DO 18 LET	NAD 18 LET
I – LEHKÁ ZÁVISLOST	3 300 Kč	880 Kč	3 POTŘEBY	3–4 POTŘEB
II – STŘEDNĚ TĚŽKÁ ZÁVISLOST	6 600 Kč	4 400 Kč	4–5 POTŘEB	5–6 POTŘEB
III – TĚŽKÁ ZÁVISLOST	9 900 Kč OD 1. 7. 2019 13 900 Kč ¹	8 800 Kč OD 1. 7. 2019 12 800 Kč ¹	6–7 POTŘEB	7–8 POTŘEB
IV – ÚPLNÁ ZÁVISLOST	13 200 Kč OD 1. 4. 2019 19 200 Kč ¹	13 200 Kč OD 1. 4. 2019 19 200 Kč ¹	8–9 POTŘEB	9–10 POTŘEB

Co dělat, když přiznaný příspěvek neodpovídá tomu, co potřebujete? Uvádíme v kapitole 6.9 „Opravné prostředky“.

-
- 1 Zvýšení nenáleží, pokud osobě poskytuje pomoc poskytovatel pobytových sociálních služeb podle § 48, 49, 50, 51, 52 nebo dětský domov anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu
OD 1.4.2019 ZANIKÁ PŘÍPLATEK 2 000 Kč pro děti ve věku 4–7 let, ve IV. stupni závislosti
OD 1.7.2019 ZANIKÁ PŘÍPLATEK 2 000 Kč pro děti ve věku 4–7 let, ve III. stupni závislosti
Zvýšení o 2 000 Kč v případě doložení příjmů rodiny, pokud nedosahuje dvojnásobku životního minima – ZŮSTÁVÁ.

2.1.2

VÝPLATA PŘÍSPĚVKU

- Vyplácí se v aktuálním měsíci.
- Lze jej vyplatit nejdříve **ode dne podání žádosti** – nelze jej tedy vyplatit zpětně! Jen pokud vám řízení trvá několik měsíců a příspěvek bude přiznaný, tak se vyplatí za dobu řízení.
- Lze jej vyplácet na bankovní účet nebo v hotovosti – příjemce příspěvku na péči sám určuje způsob výplaty této dávky.

VÝPLATA PŘÍSPĚVKU ZVLÁŠTNÍMU PŘÍJEMCI

ÚP ustanoví zvláštního příjemce příspěvku, jestliže oprávněná osoba, popřípadě jiný příjemce příspěvku:

- a) nemůže příspěvek přijímat, nebo
- b) nevyužívá příspěvek (samotný postižený) nebo nemůže příspěvek využívat k zajištění potřebné pomoci.

S ustanovením zvláštního příjemce musí oprávněná osoba, popřípadě jiný **příjemce příspěvku souhlasit**; souhlas této osoby se nevyžaduje, pokud pro svůj zdravotní stav nemůže souhlas podat, a v případě, kdy nevyužívá příspěvek nebo nemůže příspěvek využívat k zajištění potřebné pomoci.

Zvláštním příjemcem nemůže být ustanoven ten, jehož zájmy jsou ve střetu se zájmy oprávněné osoby.

Zvláštní příjemce je povinen:

- Příspěvek používat ve prospěch oprávněné osoby – na úhradu péče.
- Používat příspěvek podle pokynů oprávněné osoby s výjimkou osoby, která nemůže vzhledem ke svému zdravotnímu stavu pokyny udělovat.
- Na žádost oprávněné osoby nebo na žádost ÚP podat písemné vyúčtování příspěvku, který mu byl vyplacen.

2.1.3

KDO MŮŽE PEČOVAT

- Rodina (osoba blízká).
- Asistent sociální péče¹ – tedy někdo, komu je nad 18 let, je na tom zdravotně dobře a nepodniká v tomto oboru, například sousedka, kamarád (je nutná smlouva, která se dokládá na ÚP – viz příloha).
- Poskytovatel sociálních služeb² (například domov pro seniory, pečovatelská služba) nebo dětský domov.

Tyto tři varianty lze i kombinovat a lze mít třeba i více poskytovatelů nebo osob blízkých apod.

2.1.4

KONTROLA VYUŽÍVÁNÍ PŘÍSPĚVKU

Pracovníci ÚP kontrolují,³ zda:

- byl příspěvek využit k zajištění pomoci (doma nebo na základě smlouvy, u poskytovatele),
- je pomoc poskytována osobou blízkou nebo asistentem sociální péče nebo poskytovatelem sociálních služeb, který je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb nebo dětským domovem anebo speciálním lůžkovým zdravotnickým zařízením hospicového typu,
- je pomoc poskytována osobně tím, kdo byl uveden v žádosti o příspěvek,
- způsob poskytované pomoci a její rozsah odpovídá stanovenému stupni závislosti a zda je zaměřena na základní životní potřeby, které podle výsledku posouzení stupně závislosti není osoba schopna samostatně zvládat,

1 Dle § 83 zák. č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění.

2 Dle § 85 odst. 1 zák. č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění. Registrované organizace lze nalézt: <http://iregistr.mpsv.cz>.

3 § 29 zák. č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění.

- v případě, že je pomoc poskytována osobou blízkou nebo asistentem sociální péče, je tato osoba zdravotně způsobilá (za zdravotně způsobilou se nepovažuje osoba, která má sama nárok na příspěvek, ledaže lékařským posudkem doloží, že je schopna tuto pomoc poskytovat),
- byla s poskytovatelem sociálních služeb nebo s asistentem sociálních služeb uzavřena smlouva o poskytování sociálních služeb.

Sociální pracovníci mohou vstupovat do obydlí, v němž osoba žije, a provádět zde sociální šetření a kontroly, jak je příspěvek využíván.

O výsledku kontroly provede pracovník záznam, se kterým musí být kontrolovaný seznámen. Využívání příspěvku může být kontrolováno až rok zpětně.

Přímo v žádosti podepisuje žadatel poučení.¹

Příspěvek je tedy nutné vždy vydat pečující osobě. Nelze jej spotřebovat, například na pleny, jídlo, inkaso apod. Pečující má příspěvek jako mzdu a tedy si jej pak může utratit, jak chce – například klidně postiženému nakoupit jídlo, pleny či zaplatit inkaso. Toto ale nemůže s prostředky udělat přímo postižený, ale musí jít o rozhodnutí pečujícího!

1 „Příjemce příspěvku je povinen na vyžádání správního orgánu, který provádí kontrolu využívání příspěvku, prokázat, že byl příspěvek využit k zajištění pomoci, a to způsobem, který osvědčí využití příspěvku, nebo dokladem o vyplacení příspěvku fyzickým nebo právnickým osobám, které poskytují pomoc při zvládnání základních životních potřeb, uvedeným v žádosti o příspěvek, popřípadě ohlášeným podle § 21 odst. 1 písm. d) nebo § 21 odst. 2 písm. c), a to nejvýše 1 rok zpětně.“

2.1.5

SMLOUVA

Poskytování péče a platba za tuto péči se děje vždy na základě smlouvy, a to buď:

1. Podle občanského zákoníku – tzv. jinde neupravená.²
 - U osob blízkých není povinná, ale doporučuje se.
 - S asistentem sociálních služeb (například se sousedem) je povinné písemné provedení.
2. Nebo podle zákona o sociálních službách,³ pokud využíváte služeb zařízení.

Vždy doporučujeme písemnou smlouvu, i když není ze zákona nutná:

- Prokážete lépe využívání příspěvku (– nemusíte vést deníček).
- Zakotvíte tam čas, odměnu, podmínky.
- Je to dokladem pro pečující osobu o praxi a o tom, že pečuje.

Náležitosti smlouvy (dle bodu č. 1):

Označení smluvních stran, rozsah pomoci, místo a čas poskytování pomoci, výše úhrady za pomoc, podpisy. Vzor smlouvy mezi asistentem sociální péče nebo osobou blízkou a vámi naleznete v příloze této příručky.

Písemná forma smlouvy (dle bodu č. 2) je nutná v případě využívání služeb (převážně pobytových) některého poskytovatele sociálních služeb.⁴

2 Dle § 1746 odst. 2 zák. č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku.

3 Dle § 91 a násl. zák. č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění.

4 Podle § 39 až 52, 57, 58, 64, 67 a 68 zák. č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění: osobní asistence, pečovatelská služba, tísňová péče, průvodcovské a předčitatelské služby, podpora samostatného bydlení, odlehčovací služby, centra denních služeb, denní stacionáře, týdenní stacionáře, domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, chráněné bydlení, sociál-

U jiných poskytovatelů není písemná smlouva nutná, jen na žádost jedné ze smluvních stran.¹

Písemná smlouva (dle bodu č. 2) **musí obsahovat:**

Označení smluvních stran, druh sociální služby, rozsah poskytování sociální služby, místo a čas poskytování sociální služby, výši úhrady za sociální služby sjednanou v rámci výše úhrady stanovené v § 73 až 77 ZSS a způsob jejího placení, včetně způsobu vyúčtování, ujednání o dodržování vnitřních pravidel stanovených poskytovatelem pro poskytování sociálních služeb, výpovědní důvody a výpovědní lhůty, dobu platnosti smlouvy.



U sepisování smluv doporučujeme využít bezplatných poraden. Žádný z poskytovatelů nebude nabízet oboustranně výhodnou smlouvu. A jak je o smlouvách známo – **musí jít o dohodu! A co si jednou podepíšete, to se vám pak bude těžko měnit.** Nedejte na silné řeči poskytovatelů, kdy vyhrožují, že nic měnit nebudou, nebo že smlouva je pro všechny stejná, a pokud se vám nelíbí, můžete si najít jiného poskytovatele apod. **Mají povinnost s vámi o smlouvě jednat!**

V případě takového postupu přijměte nabízenou smlouvu, ale nepodepisujte. Písemně v ní proveďte úpravy a ty opět písemnou formou dejte na vědomí druhé smluvní straně jako svůj návrh změn. Vždy doručujte písemnosti na doručenkou, abyste měli doklad o převzetí. Současně s návrhem změn žádejte písemné vyjádření.

ní služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče, azylové domy, domy na půl cesty, služby následné péče, sociálně terapeutické dílny, terapeutické komunity. V roce 2017 dojde pravděpodobně ke změnám rozčlenění služeb.

- 1 Podle § 54, 56, 60, 60a, 65 a 70 zák. č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění: Tlumočnické služby, Krizová pomoc, Intervenční centra, Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, Raná péče, Sociální rehabilitace. V roce 2017 dojde pravděpodobně ke změnám rozčlenění služeb.

Vyjednávejte o svých podmínkách. Smlouvy mají být individuální a ne unifikované.

Proč tak složité? Kdyby nedošlo k dohodě, protože by zařízení vaše připomínky bojkotovalo, tak můžete dát podnět k šetření právě na Krajský úřad a MPSV. S písemnými argumenty pak lépe prokazujete „svou pravdu“.

Pozor – poskytovatel není správní úřad, a tak zde neplatí třicetidenní lhůty. Doručování i vyřizování podnětů by měl mít poskytovatel upraveno ve vnitřních směrnících.

Na co si u smluv dát pozor – časté „triky“ poskytovatelů:

- Poskytovatel chce znát výši vašich příjmů a příspěvku na péči a podle nich stanovovat úhradu i v případech, kdy nevyužíváte pobytové služby a současně nežádáte, aby vám z příjmů zůstalo 15 %. Nemá právo po vás toto chtít.
- Poskytovatel stanovuje úhrady ve smlouvách s odkazem na vnitřní směrnice, které si pak bez vašeho souhlasu (což by ve smlouvě nešlo) může libovolně měnit.
- Úhradu za péči stanovuje poskytovatel paušálem (například za den 250 Kč) nikoliv spotřebovaných časem (za jednu hodinu nejvýše 130 Kč – výše je stanovena pro každou sociální službu individuálně). Přitom je někdy poskytnuto jen velmi málo služeb (například krmení, pomoc při vyprazdňování, polohování v součtu zaberou jen třeba hodinu a půl).
- Poskytovatel neřeší problematiku vyúčtování spotřebovaných služeb a stravy, na které pak má navázat platba. Váže však klienta možností výpovědi, když neuhradí (přestože třeba ani nemá vyúčtování).
- Poskytovatel neřeší případné vracení nespoteřebovaného příspěvku na péči (pokud je poukazován na účet poskytovatele) – například pokud je klient po část měsíce mimo zařízení (třeba z důvodu nemoci nebo pobytu u příbuzných).
- Nedostatečně specifikované služby, které bude zařízení poskytovat.

- Neřeší se případná reklamace poskytnutých služeb.
- Jsou vágně definovány výpovědní podmínky: například pokud osoba neoznámí infekční nemoc (za infekční nemoc se považuje i rýma!) nebo agresivita klienta (některé osoby jsou k agresivitě lehce vyprovokovatelné nebo mají křeče, kdy mohou nechtě někoho „nakopnout“) či krádež (není zde stanovena hranice, takže dítě, které si odnese kostku ze stavebnice, může potom být ze zařízení vyloučeno).
- Klient musí oznámit vše a poskytovatel nic (například klient musí informovat o svém aktuálním zdravotním stavu, ale poskytovatel nemusí informovat například o tom, že se v zařízení vyskytly vši).
- Nebývá upraveno nahlížení do osobního spisu klienta. Pokud již úprava je, tak je ovlivněna libovůlí poskytovatele.
- Nejsou řešeny úhrady a ani osobní věci klienta v případě jeho úmrtí (u seniorů poměrně aktuální).

Znovu tedy upozorňuji: co si podepíšete, to budete mít. Poskytovatel má být vaším smluvním partnerem – nikoliv diktátorem!

2.1.6

POVINNOSTI ŽADATELE O PŘÍSPĚVEK, OPRAVNĚNÉ OSOBY A JINÉHO PŘÍJEMCE PŘÍSPĚVKU

Žadatel o příspěvek (případně oprávněná osoba), jsou povinni: ¹

- a) **podrobit se sociálnímu šetření,**
- b) **podrobit se vyšetření zdravotního stavu,** doložit lékařské zprávy
- c) osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na příspěvek, jeho výši nebo výplatu,
- d) **plnit ohlašovací povinnost** (do osmi dnů hlásit všechny změny – napří-

1 § 21 a násl. zák. č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění.

klad pobyt ve zdravotnickém zařízení, změnu pečující osoby, změnu způsobu výplaty příspěvku apod.).

Příjemce příspěvku nebo pečující osoba je povinna:

- **do osmi dnů hlásit všechny změny**, například:
 - změna pečující osoby,
 - změna pobytu,
 - pobyt ve zdravotnickém zařízení,
- **využívat příspěvek na zajištění potřebné pomoci** osobou blízkou nebo asistentem sociální péče nebo poskytovatelem sociálních služeb.

Sankce za neplnění povinností:

- Výplata příspěvku může být po předchozím písemném upozornění zastavena, příspěvek může být **odňat nebo nepřiznán**.

2.1.7

POSTAVENÍ BLÍZKÝCH PEČUJÍCÍCH

Pokud o osobu závislou pečují lidé samostatně nebo s dílčí dopomocí sociálních služeb, jsou jim ze zákona přiznány tyto další prvky sociální ochrany:

- Příspěvek na péči se **nezapočítává do příjmů** pečujících pro účely dávkových systémů (pokud pečující s opečovávaným žije) ani daňových systémů (pokud se jedná o péči o osobu blízkou; u jiných osob se nezapočítává, když roční výší **nepřesahuje dvanáctinásobek 4. stupně příspěvku na péči**).
- **Doba péče** je hlavní pečující osobě započítána jako náhradní **doba pro účely důchodového zabezpečení**.²
- Hlavní pečující osoba je tzv. „státním pojištěncem“ v oblasti veřejného zdravotního pojištění (s výjimkou pečujícího o osobu starší 10 let v I. stupni závislosti).³

2 Podle § 5 zák. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění.

3 § 7 zák. č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, v platném znění.

- Pečující osoby nejsou nijak limitovány při pracovním uplatnění (co do rozsahu práce ani výše příjmů). Není testována příjmová situace oprávněné osoby ani osob v domácnosti pro přiznání dávky.

2.1.8

POBYT VE ZDRAVOTNICKÉM ZAŘÍZENÍ

Je-li opečovávaná osoba celý kalendářní měsíc v zařízení – příspěvek jí nenáleží. Podmínka celého kalendářního měsíce není splněna, pokud k hospitalizaci došlo první den v kalendářním měsíci nebo k propuštění z tohoto zařízení došlo poslední den v kalendářním měsíci. (Například osoba byla přijata 1. 1. a propuštěna 31. 3.; Za leden a březen nejde o celý měsíc, protože 1. 1. a 31. 3. nebyla v nemocnici osoba celých 24 hodin. V únoru jí příspěvek nenáleží).

Výjimka – příspěvek náleží:

- Pokud šlo o poskytování sociálních služeb podle § 52 (poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče);
- V případě, kdy je s oprávněnou osobou k hospitalizaci přijata jako průvodce fyzická osoba, která byla uvedena v žádosti o příspěvek, popřípadě ohlášena jako osoba poskytující pomoc.

2.2

PŘÍSPĚVEK NA MOBILITU

Podmínky přiznání:

- **Opakovaně a za úhradu se v kalendářním měsíci dopravovat** (jakkoliv), se prokazuje čestným prohlášením uvedeným na formuláři žádosti.¹
- Přiznání držiteli průkazu ZTP nebo ZTP/P, viz str. 42.
- U osob, kterým jsou poskytovány pobytové sociální služby² v domově pro OZP, v domově pro seniory nebo domově se zvláštním určením nebo zdravotnickém zařízení ústavní péče, je třeba prokázat **důvody hodné zvláštního zřetele**.

Důvody hodné zvláštního zřetele jsou:

- **realizovaná doprava by měla být za úhradu,**
- výdaje na dopravu by měly přesáhnout 550 Kč,
- **prokázání pravidelné dopravy, nikoliv jen nahodilé cesty.**

Výše příspěvku je měsíčně 550 Kč, vyplácí se do konce následujícího kalendářního měsíce (například za duben do 31. 5.). Na základě žádosti příjemce příspěvku na mobilitu může být tento příspěvek vyplácen **jednou splátkou vždy za 3 kalendářní měsíce,** za které náležel.

Nárok na výplatu nenáleží za kalendářní měsíc, jestliže je oprávněné osobě po celý tento kalendářní měsíc poskytována zdravotní péče v průběhu hospitalizace.

1 „Čestně prohlašuji, že se opakovaně v kalendářním měsíci dopravuji nebo jsem dopravován(a).“

2 Podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění.



POZOR: dávka je opakující se a nelze ji vyplácet dříve než od podání žádosti (stejně jako příspěvek na péči). K žádosti o příspěvek na péči tedy rovnou podávejte i žádost o mobilitu¹ a průkazku zdravotně postižené osoby.

V případě nepřiznání využijte vzor odvolání pro příspěvek na péči v příloze a postup v kapitole Jak svá práva vymáhat úřední cestou.

2.3

PŘÍSPĚVEK NA POMŮCKY

2.3.1

PŘÍSPĚVEK NA ZVLÁŠTNÍ POMŮCKU Z ÚŘADU PRÁCE

- **Zvláštní pomůcky určené osobám s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí**
 - motorové vozidlo (vlastníkem bude postižený, i když není řidičem),
 - dodatečná úprava motorového vozidla; jedná se o úpravy vyžadující montáž, např. ruční ovládání, usnadňování nastupování, nakládání vozíku,
 - speciální zádržní systémy (nikoli běžné dětské autosedačky),
 - stavební práce spojené s uzpůsobením koupelny a WC; jedná se o sta-

1 <https://formulare.mpsv.cz/oksluzby/cs/welcome/index.jsp>

- vební práce a s nimi nezbytně související materiál na úpravu (nikoli o obklady, podlahové krytiny, sanitu apod.),
- speciální komponenty osobního počítače, např. uzpůsobená klávesnice, myš, speciální programové vybavení, umožňující ovládání počítače ústy, očima nebo pohybem hlavy
 - přenosná rampa, schodolez, svislá zdvihací plošina, včetně instalace, šikmá zvedací plošina, včetně instalace, stropní zvedací systém, včetně instalace, roštová rampa, včetně instalace
 - Schodišťová sedačka, včetně instalace.
 - stavební práce spojené s rozšířením dveří v bytě.
- **Zvláštní pomůcky určené těžce zrakově postiženým osobám**
 - kalkulátor s hlasovým výstupem,
 - digitální zápisník pro zrakově postižené s hlasovým výstupem nebo braillovým displejem,
 - speciální programové vybavení pro zrakově postižené,
 - elektronická orientační pomůcka pro zrakově postižené a hluchoslepé; jedná se o akustické orientační majáky, vysílačky pro ovládání akustických orientačních majáků, pomůcky na zachytávání vysokých překážek,
 - multifunkční elektronická komunikační pomůcka pro zrakově postižené a hluchoslepé; jedná se o stolní nebo mobilní telefony se zvětšenou a kontrastní klávesnicí, ozvučené mobilní telefony nebo tablety se speciálními funkcemi či příslušenstvím pro zrakově postižené,
 - měřicí přístroje pro domácnost s hlasovým nebo hmatovým výstupem.
 - vodící pes,
 - psací stroj pro nevidomé,
 - popisovací kleště pro nevidomé,
 - indikátor barev pro nevidomé,
 - braillový displej pro nevidomé,
 - tiskárna reliéfních znaků pro nevidomé,
 - hlasové popisovače pro nevidomé a hluchoslepé,
 - digitální čtecí přístroj pro nevidomé s hlasovým výstupem.

- diktafon
- kamerová zvětšovací lupa,
- digitální zvětšovací lupa
- **Zvláštní pomůcky určené těžce sluchově postiženým osobám**
 - signalizační systémy nahrazující zvukové signály světelnou či vibrační signalizací, včetně instalace; jedná se například o signalizaci pláče dítěte, bytového zvonku, domovního zvonku, telefonního zvonění či výstražných jevů,
 - speciální programové vybavení pro edukaci a reedukaci sluchu umožňující nácvik mluvení, odezírání nebo znakového jazyka; jedná se o aplikace do telefonu a programy do osobního počítače.
 - individuální indukční smyčka.
 - elektronická orientační pomůcka pro nevidomé a hluchoslepé, jedná se o akustické orientační majáky, vysílačky pro ovládání akustických orientačních majáků, pomůcky na zachytávání vysokých překážek,
 - multifunkční elektronická komunikační pomůcka pro nevidomé a hluchoslepé, pro zrakově postižené a hluchoslepé; jedná se o stolní nebo mobilní telefony se zvětšenou a kontrastní klávesnicí, ozvučené mobilní telefony nebo tablety se speciálními funkcemi či příslušenstvím pro zrakově postižené.
 - zařízení způsobilé k reprodukci rozhlasového nebo televizního vysílání anebo k reprodukci zvukových nebo zvukově obrazových záznamů,
 - telefonní zesilovač,
 - soustava speciálních pomůcek pro přenos zvuku; jedná se o soustavu složenou z mikrofону, přijímače a speciálního sluchadla.
 - zařízení pro vizuální komunikaci umožňující on-line tlumočení do znakového jazyka; jedná se o zařízení s podporou 3G a LTE (4G) internetu, předním fotoaparátem minimálně 2 Mpx a displejem minimálně 6“.



Pomůcky v závislosti na přesně vymezených zdravotních postiženích uvádíme v příloze.

PODMÍNKY PŘÍZNÁNÍ PŘÍSPĚVKU NA POMŮCKU

- **Pomůcka není plně nebo částečně hrazena ze zdravotního pojištění.**
- **U pomůcek musí být dostatečná zdravotní indikace.**
- **Schopnost pomůcku využívat ve svém sociálním prostředí** (například doložením potvrzení alergologa, že osoba není alergická na srst, pokud se žádá o příspěvek na psa).
- Zvláštní pomůcka **umožní osobě sebeobsluhu nebo ji potřebuje k realizaci pracovního uplatnění**, k přípravě na budoucí povolání, k získávání informací, vzdělávání anebo ke styku s okolím; přitom se přihlíží i k dalším pomůckám, zdravotnickým prostředkům, úpravám a předmětům, které osoba využívá,
- **Pro některé pomůcky je stanovena minimální věková hranice (pro jejich přiznání):**
 - pro příspěvek na pořízení **motorového vozidla, schodolezu, stropního zvedacího systému, schodišťové plošiny, schodišťové sedačky** nebo na **úpravu bytu** musí být osobě **minimálně tři roky**,
 - pro příspěvek na pořízení **vodícího psa** musí být osobě **minimálně 15 let**
 - pro **ostatní pomůcky** musí mít osoba **alespoň jeden rok**,
- **Dokladování příjmů:** příjmy se sledují za poslední uzavřené kalendářní čtvrtletí (pro dávku žádanou v dubnu 2020 se bude dokladovat příjem za leden, únor a březen 2020) podle zákona o životním a existenčním minimu, ale pouze u pomůcek do 10 000 Kč, u příspěvku na pořízení motorového vozidla a pokud žadatel nemá na 10% spoluúcast u pomůcky za cenu vyšší než 10 000 Kč.

Zdravotní stav, který vylučuje přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku (kontraindikace), posudkoví lékaři často využívají jako argumentaci, aby pomůcka nebyla hrazena. Je vhodné, aby ve zprávě od Vašeho lékaře zaznělo: osoba je schopná využívat pomůcku. Pomůcka se doporučuje.:

- Duševní poruchy, poruchy chování a poruchy intelektu se závažnou poruchou, s narušením rozpoznávacích a ovládacích schopností, stavy zá-

vislosti na návykové látky nebo návykových látkách, způsobují-li nemožnost užívání pomůcky.

- Hluchoněmost; tato kontraindikace platí jen ve vztahu k vodicímu psovi.
- Těžká polyvalentní alergie a alergie na zvířecí srst; tato kontraindikace platí jen ve vztahu k vodicímu psovi.

CENA POMŮCKY A VLIV NA PŘÍSPĚVEK

Cena pomůcky do 10 000 Kč:

- Pokud je **cena pořízení zvláštní pomůcky nižší než 10 000 Kč**, bude se sledovat příjem osoby (nebo osob s ní společně posuzovaných) a **nárok na úhradu pomůcky** vznikne, pokud daný příjem (všech společně posuzovaných osob)¹ je **nižší než osminásobek životního minima**.²
- Z důvodů hodných zvláštního zřetele (například žádá-li osoba opakovaně o příspěvek na různé zvláštní pomůcky, jejichž cena je nižší než 10 tisíc Kč, lze tento příspěvek poskytnout, i když příjem osoby a příjem osob s ní společně posuzovaných přesahuje částku osminásobku životního minima).

Cena pomůcky nad 10 000 Kč:

- Pokud **cena pořízení zvláštní pomůcky je vyšší než 10 000 Kč**, **nesleduje se příjem** osoby (nebo osob s ní společně posuzovaných).
- **Spoluúčast osoby činí také 10 % z ceny pomůcky (neplatí u motorového vozidla).**
- **Pokud osoba nemá dostatek finančních prostředků na zaplacení spoluúčasti**, ÚP s přihlédnutím k míře využívání zvláštní pomůcky, k příjmu osoby a příjmu osob s ní společně posuzovaných může určit **nižší výši spoluúčasti, minimálně však 1 000 Kč**.
- **Příspěvek na pořízení motorového vozidla je odstupňován** (podle příjmů osoby, příp. příjmu osob s ní společně posuzovaných):
 - a) 200 000 Kč, je-li příjem nižší nebo roven osminásobku částky životního minima jednotlivce nebo životního minima společně po-

1 § 6 a 7 zák. č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, v platném znění, což je obdobné posuzování jako příjmy ze zák. č. 117/1995 Sb.

2 Výpočet je uveden v kapitole k příspěvku na bydlení a ukázce výpočtu životního minima.

suzovaných osob, nebo je-li tento příspěvek poskytován nezletilé osobě,

- b) 180 000 Kč, je-li příjem vyšší než osminásobek částky životního minima uvedeného v písmenu a), avšak nižší nebo roven devítinásobku této částky,
- c) 160 000 Kč, je-li příjem vyšší než devítinásobek částky životního minima uvedeného v písmenu a), avšak nižší nebo roven desetinásobku této částky,
- d) 140 000 Kč, je-li příjem vyšší než desetinásobek částky životního minima uvedeného v písmenu a), avšak nižší nebo roven jedenáctinásobku této částky,
- e) 120 000 Kč, je-li příjem vyšší než jedenáctinásobek částky životního minima uvedeného v písmenu a), avšak nižší nebo roven dvanáctinásobku této částky,
- f) 100 000 Kč, je-li příjem vyšší než dvanáctinásobek částky životního minima uvedeného v písmenu a).

Maximální výše příspěvku na jednu zvláštní pomůcku je:

- a) 200 000 Kč u **pořízení motorového vozidla** na dobu 7 let; nezapočítává se do limitu 800 000 Kč ani 850 000 Kč – viz bod b) a c).
- b) 400 000 Kč u **svislé zdvihací plošiny nebo šikmé zvedací plošiny**, max. však 850 000 Kč za 60 měsíců; společně s bodem c).
- c) 350 000 Kč u **ostatních pomůcek**, max. však 800 000 Kč za 60 měsíců; nebyl-li příspěvek podle bodu b).

PROVEDENÍ ZVLÁŠTNÍ POMŮCKY

Pomůcka musí být v základním provedení, které osobě vzhledem k jejímu zdravotnímu postižení plně vyhovuje a splňuje podmínku a současně je vyžadována nejmenší ekonomická náročnost **s výjimkou** pořízení motorového vozidla a pomůcek pro děti.

U schodolezu, stropního zvedacího systému, svislé zdvihací plošiny nebo šikmé zvedací plošiny a schodišťové sedačky je nutno předložit:

- alespoň dva návrhy řešení odstranění bariéry, včetně ceny,
- souhlas vlastníka nemovitosti s provedením instalace tohoto zařízení a jeho provozem (lze nahradit soudným rozhodnutím), není-li vlastníkem nemovitosti osoba, které je tento příspěvek poskytován.

Příspěvek na zvláštní pomůcku na pořízení schodišťové plošiny se poskytne pouze v případě, že odstranění bariéry nelze dosáhnout prostřednictvím schodolezu.

VRÁCENÍ PŘÍSPĚVKU

- a) nepoužití příspěvku do tří měsíců** ode dne jeho vyplacení (v plné výši) nebo ve lhůtě stanovené ÚP na pořízení zvláštní pomůcky,
- b) v období před uplynutím 60 kalendářních měsíců** po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku nebo v období před uplynutím 84 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku poskytnutého na pořízení motorového vozidla **pozbyla osoba vlastnické právo ke zvláštní pomůcce nebo přestala zvláštní pomůcku užívat,**
- c) osoba se přestala opakovaně dopravovat** nebo přestala být schopna převozu motorovým vozidlem, byl-li vyplacen příspěvek na pořízení motorového vozidla,
- d) u žádosti uvedla lživé, chybné nebo mylné informace.**

DALŠÍ DOPORUČENÍ

Doporučujeme se pojistit pro případ krádeže (vozu nebo i vykradení domácnosti), protože i v tomto případě je nutné vracet příspěvek na pomůcku. I když je možné požádat o prominutí tvrdosti zákona, ale tomu nemusí být vyhověno.

Pokud není příspěvek přiznán, je nutné s ošetřujícím lékařem zkonzultovat diagnózu, zda odpovídá příloze k zákonu č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením (viz tabulka). Pokud odpovídá, je nutné do 15 dnů podat odvolání (viz vzor v příloze) – před odvoláním využijte návod v části Opravné prostředky.

U motorového vozidla koupeného z příspěvku od státu je možné žádat **vrácení DPH¹** – jednou za pět let v maximální výši 100 000 Kč (do tří let od zakoupení auta). Stejně jako příspěvek se při prodeji, znehodnocení nebo krádeži vozidla podíl DPH vrací.

Pozor na nákup ojetých vozů:

- prodejce musí být plátcem DPH.
- DPH se počítá jen z částky, kterou si prodejce na vůz přisadil (rabat) – nikoliv z plné ceny.

Žádost o vrácení daně musí obsahovat:

- jméno a příjmení, místo pobytu a rodné číslo zdravotně postižené osoby,
- rozhodnutí o přiznání příspěvku od státu,
- daňový doklad nebo doklad o prodeji osobního automobilu, který byl vystaven plátcem.

Vzor žádosti najdete na: <https://www.pecujdoma.cz/skola-pecovani/legislativa/formulare-a-vzory/>.

2.3.2

PŘÍSPĚVEK NA ZDRAVOTNÍ POMŮCKU OD ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNY

Příspěvky od zdravotní pojišťovny nespádají do sociální péče, ale uvádíme je v této kapitole pro přehlednost.

Pomůcky, které lze získat na lékařský předpis:²

- Obvazový materiál, náplasti
- Pomůcky pro inkontinentní

1 Dle § 85 zák. č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, v platném znění.

2 § 15 příloha č. 3 zák. č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, v platném znění.

- Pomůcky stomické
- Ortopedicko-protetické pomůcky sériově vyráběné
- Ortopedicko-protetické pomůcky individuálně zhotovené
- Kompresní punčochy a návleky
- Vozíky invalidní včetně příslušenství
- Sluchadla včetně příslušenství
- Brýle a optické pomůcky
- Pomůcky respirační a inhalační
- Pomůcky pro diabetiky
- Kompenzační pomůcky pro tělesně postižené
- Dále nespécifikované pomůcky
- Kompenzační pomůcky pro zrakově postižené
- Kompenzační pomůcky pro sluchově postižené
- Obuv ortopedická
- Pomůcky pro laryngektomované



Podrobný rozpis pomůcek a podmínky získání (množství, velikost, rozsah a četnost) zjistíme v Metodice k číselníku VZP – ZP, která je každoměsíčně dostupné zde: <https://www.vzp.cz/poskytovatele/ciselniky/zdravotnicke-prostredky>

V číselníku jsou uvedeny zdravotní prostředky, které pojišťovna (VZP) hradí za účelem:

- a) pokračování v léčebném procesu,
- b) podpoření stabilizace zdravotního stavu pojištěnce, jeho výrazného zlepšení či vyloučení jeho zhoršení,
- c) kompenzace nebo zmírnění následků zdravotní vady včetně náhrady nebo modifikace anatomické struktury nebo fyziologického procesu.

Pojišťovna hradí vždy zdravotnický prostředek v základním provedení (tedy takové provedení, které po medicínské stránce plně funkčně vyhovuje) **nejméně ekonomicky náročném v závislosti na míře a závažnosti zdravotního postižení.**

SPOLUÚČAST PACIENTA

Jestliže lékař předepíše zdravotnickou pomůcku, na jejíž úhradě se podílí pacient, je lékař povinen na tuto skutečnost pacienta upozornit. Maximální úhrada pojišťovny vychází ze základního provedení pomůcky. Dovoz zdravotního prostředku a zaškolení nejsou hrazeny z prostředků veřejného zdravotního pojištění.

Veškeré zdravotnické pomůcky, **kteří si pojištěnec sám vyžádá u lékaře**, a nejsou indikovány zdravotní potřebou pacienta, se předepisují k úhradě pojištěnci s vyznačením „**hradí nemocný**“.

UŽITNÁ DOBA

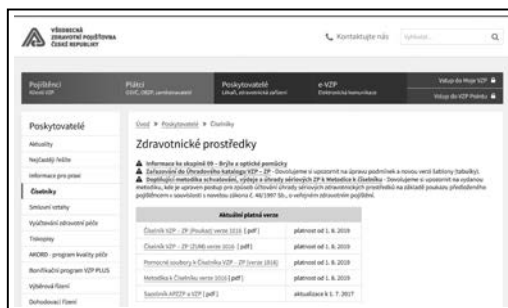
Po uplynutí užitné doby **nevzniká automaticky nárok na předpis nové zdravotnické pomůcky** na účet pojišťovny. Rozhodnutí o jeho předepsání závisí na lékaři, u technických pomůcek na příslušné servisní organizaci, která posoudí technický stav a funkčnost dříve přiděleného prostředku uživateli.

2.3.3

DALŠÍ UŽITEČNÉ INFORMACE K OBSTARÁNÍ POMŮCEK

Pro pomoc a financování či zapůjčení pomůcek je vhodné oslovit i nadace¹ či firmy, které lze najít přes internetové vyhledávače.

ČÍSELNÍK }
VZP – ZP }



Číslo	Popis pomůcky	Číslo
Číslo 102 - ZP (Druhá) verze 1010 (pdf)		platnost od 1. 8. 2019
Číslo 102 - ZP (Druhá) verze 1010 (pdf)		platnost od 1. 8. 2019
Personální nosičový křeslo 1027 - ZP (verze 1010)		platnost od 1. 8. 2019
Metodický křeslo verze 1010 (pdf)		platnost od 1. 8. 2019
Ischotelis_1027P_1017 (pdf)		aktualizace k 1. 7. 2017

1 Vzor dopisu k oslovení naleznete v příloze.

NADACE:

www.kontobariery.cz www.krasapomoci.cz <https://nadacesyner.cz/>
www.nadacejistota.cz www.weil-nadacni-fond.cz
<http://www.helpnet.cz/search/node/nadace>

Pokud chcete vybírat z většího množství pomůcek, doporučujeme navštívit výstavy a veletrhy, případně se dohodnout na návštěvě sociálních zařízení, hospicových domů apod., kde zjistíte, jak pomůcky fungují.

PŮJČOVNY:

Na dobu opravy vlastní pomůcky, při návratu postiženého z nemocnice, po úraze do doby pořízení pomůcky jiným způsobem lze využít půjčovny. Nabízejí antidekubitní pomůcky, polohovacích postele, chodítka, elektrické i mechanické invalidní vozíky, motomedy, schodolezy apod. Často je provozují i agentury domácí péče nebo hospice. Kontakty najdete ve vyhledávači nebo např. na www.helpnet.cz/pomucky/pujcovny-pomucek.

2.4

PRŮKAZ OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM (TP, ZTP, ZTP/P)

2.4.1

NÁROK

Na průkazku má nárok na základě podané žádosti: osoba starší 1 roku s tělesným, smyslovým a duševním postižením charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, **které podstatně omezuje její schopnost pohyblivosti nebo orientace**, včetně osob s poruchou autistického spektra.

VŽDY je také navíc nutné, aby byla naplněna konkrétní diagnóza pro přiznání (tyto diagnózy naleznete na konci publikace). Pokud nebudete mít lékařské zprávy s konkrétní diagnózou a obvodní lékař tuto diagnózu nezmíní ve zprávě pro posudkovou komisi, zásadním způsobem se sníží šance na získání průkazky.

Doba platnosti průkazu (jde o veřejnou listinu):

je nejvýše 5 let u osob do 18 let věku a nejvýše 10 let u osob starších 18 let věku. Průkaz osoby se zdravotním postižením může být přiznán nejdříve od počátku kalendářního měsíce, ve kterém bylo zahájeno řízení o jeho přiznání.

! Platnost průkazu není totéž co platnost posudku !

Nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením **trvá po dobu platnosti výsledku posouzení schopnosti pohyblivosti a orientace** žadatele o průkaz; platnost tohoto výsledku posouzení může být časově omezena nebo je

bez časového omezení. **Doba trvání nároku na průkaz osoby se zdravotním postižením je součástí výroku rozhodnutí o přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením.**

K vydání je třeba:

- předložení fotografie
- zaplacení správního poplatku

Vydání nového či po úpravě údajů = **30 Kč.**

Náhradou za průkaz poškozený, zničený, ztracený nebo odcizený = **200 Kč.**

2.4.2

VÝHODY ZE ZÁKONA Č. 329/2011 SB.

Osoba, která je držitelem průkazu TP, má nárok na:

- vyhrazené místo k sezení ve veřejných dopravních prostředcích pro pravidelnou hromadnou dopravu osob s výjimkou dopravních prostředků, v nichž je místo k sezení vázáno na zakoupení místenky,
- přednost při osobním projednávání své záležitosti, vyžaduje-li toto jednání delší čekání, zejména stání; za osobní projednávání záležitostí se nepovažuje nákup v obchodech ani obstarávání placených služeb ani ošetření a vyšetření ve zdravotnických zařízeních.

Osoba, která je držitelem průkazu ZTP, má nárok na:

- vše co TP,
- bezplatnou dopravu pravidelnými spoji místní veřejné hromadné dopravy osob (tramvajemi, trolejbusy, autobusy, metrem),
- slevu 75 % jízdného ve druhé vozové třídě osobního vlaku a rychlíku ve vnitrostátní přepravě a slevu 75 % v pravidelných vnitrostátních spojích autobusové dopravy.

Osoba, která je držitelem průkazu ZTP/P, má nárok na:

- vše co TP a ZTP,

- bezplatnou dopravu průvodce veřejnými hromadnými dopravními prostředky v pravidelné vnitrostátní osobní hromadné dopravě,
- bezplatnou dopravu vodícího psa, je-li úplně nebo prakticky nevidomá, pokud ji nedoprovází průvodce.

Osobě, která je držitelem průkazu ZTP nebo průkazu ZTP/P, a průvodci držitele průkazu ZTP/P může být poskytnuta sleva ze vstupného na divadelní a filmová představení, koncerty a jiné kulturní a sportovní akce. Tyto výhody jsou nenárokové. Další nároky držitelů průkazu upravují jiné právní předpisy.



2.4.3

PARKOVACÍ PRŮKAZ

Platí pro Evropskou unii. Průkaz je sjednocen, a to i vzhledem k ostatním zemím EU.

Náleží:

- držitelům průkazů ZTP (s výjimkou sluchového postižení nad 18 let),
- držitelům průkazu ZTP/P.

Vozidlo přepravující osobu s průkazem může:

- Stát po dobu nezbytně nutnou s autem na místech, kde je zákaz stání,

pokud tím nedojde k ohrožení bezpečnosti a plynulosti provozu a je-li to naléhavě nutné.¹

- Vjíždět na místa se zákazovou značkou s dodatkovými tabulkami „Mimo zásobování“ nebo „Mimo dopravní obsluhu“. V jednotlivých případech, a je-li to naléhavě nutné, lze tolerovat i vjezd za značku s dodatkovou tabulkou „Jen zásobování“ nebo „Jen obsluha“.²
- Vjet do Pěší zóny.³
- Využít parkoviště s označením pro vozidla s parkovacím průkazem.⁴

Parkovací průkaz pro OZP **platí v EU především pro parkování**, nicméně doporučuje se před odjezdem do zahraničí si přesně zjistit podmínky v zemi, kam cestujete. Na ostatních „přenositelných“ výhodách po celé EU se prozatím členské státy EU nedohodly.



{ PARKOVACÍ PRŮKAZ PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

- 1 § 67 odst. 6 zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, v platném znění.
- 2 § 67 odst. 6 zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a § 15, odst. 2 a 3 vyhl. č. 30/2001 Sb., o pravidlech provozu na pozemních komunikacích, v platném znění.
- 3 § 67 odst. 7 zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a § 15, odst. 2 a 3 vyhl. č. 30/2001 Sb., o pravidlech provozu na pozemních komunikacích, v platném znění.
- 4 § 67 odst. 8 zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a § 15, odst. 2 a 3 vyhl. č. 30/2001 Sb., o pravidlech provozu na pozemních komunikacích, v platném znění.

2.4.4

VYHRAZENÍ PARKOVACÍHO MÍSTA

Majitel vozidla označeného parkovacím průkazem pro osoby se zdravotním postižením⁵ může požádat o vyhrazené parkovací místo v místě bydliště na příslušné obci – odbor dopravy.

K vyhrazenému místu se vztahuje více poplatků:

- za povolení ke zřízení – osvobozen,⁶
- za užívání veřejného prostranství spočívajícího ve vyhrazení trvalého parkovacího místa – osvobozen,⁷
- za vyznačení místa – povinnost uhradit, vlastní značení provádí odbor dopravy nebo si jej můžete dojednat u soukromé firmy.



SVISLÉ ZNAČENÍ
PARKOVACÍHO MÍSTA
VYHRAZENÉHO PRO OSOBY
SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

5 Dle § 67 odst. 8 zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, v platném znění.

6 Položka 36 dle zák. č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, v platném znění.

7 Dle § 4 odst. 3 zák. č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, v platném znění.

2.5

JINÉ VÝHODY A INFORMACE NEJEN PRO DRŽITELE PRŮKAZU ZTP, ZTP/P



Slevová průkazka (zdarma): www.seniorpasy.cz

Srovnání cen: <http://www.dtest.cz/clanek-1925/kalkulacky>

Ceny elektřiny: <http://kalkulator.eru.cz/VstupniUdaje.aspx>

Srovnání cen základních telefonních tarifů:

<https://www.dtest.cz/tarify>

2.5.1

EUROKLÍČ¹



Kdo může získat Euroklíč?

Každý člověk se zdravotním postižením, držitel průkazů TP, ZTP, ZTP/P, diabetik, stomik nebo onkologický pacient s bydlištěm v ČR. U těch, kteří nejsou držiteli uvedených průkazů, se do „Evidenční karty Euroklíče“ uvede čestné prohlášení o typu postižení.

Podklady pro vydání dotovaného Euroklíče či jeho zakoupení.

- Občanský průkaz či jiný doklad totožnosti.
- Průkaz TP, ZTP, ZTP/P nebo čestné prohlášení o typu postižení (například diabetik, stomik, onkologický pacient apod.).

¹ <http://www.eurokeycz.com>

Jak získat Euroklíč?

- Dotované Euroklíče se zcela zdarma distribuují OZP či osobám pečujícím o děti do tří let s bydlištěm v následujících krajích: Středočeský, Plzeňský, Olomoucký, Jihomoravský a Pardubický kraj.
- V ostatních krajích o této možnosti jednáme, ale zatím si mohou OZP, v nich žijící, Euroklíč pouze zakoupit za 400 Kč včetně DPH (v případě dosílání poštou + poštovné): Národní rada osob se zdravotním postižením ČR, Partyzánská 1/7, 170 00 PRAHA 7; kontaktní osoba: Michaela Kubíčková, tel.: 266 753 421; e-mail: m.kubickova@nrzp.cz.

2.5.2

SLEVA NA TELEFON

Nárok na slevu 200 Kč mají tyto skupiny občanů:²

- držitel průkazu ZTP z důvodu úplné nebo praktické hluchoty,
- držitel průkazu ZTP/P,
- osoba závislá na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), stupni III (těžká závislost) nebo stupni IV (úplná závislost) nebo, jde-li o nezletilou osobu, účastník, který o ni osobně pečuje,
- účastník, který vychovává nebo osobně pečuje o nezletilou osobu, která mu byla svěřena do péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí příslušného orgánu a která je držitelem průkazu podle prvních dvou bodů.

OPERÁTOŘI	NABÍDKY (PODMÍNKY) JEDNOTLIVÝCH OPERÁTORŮ:
O ₂	http://www.myslimena.cz/281311-ztp/
T-mobile	https://www.t-mobile.cz/dcpublic/OP-Zvyhodneni_Zdravotne_postizeni.pdf

2 Nařízení vlády č. 109/2008 Sb., o podmínkách poskytování zvláštních cen veřejně dostupné telefonní služby, v platném znění.

Vodafone

<http://www.vodafone.cz/o-vodafonu/ke-stazeni/osobni-a-firemni/archiv/archiv-doplnekovych-sluzeb/zmena-podminek-poskytovani-zvlastniho-cenoveho-pla/>

2.5.3

OSVOBOZENÍ OD ROZHLASOVÉHO A TELEVIZNÍHO POPLATKU¹

Od rozhlasového a televizního poplatku jsou osvobozeny osoby s úplnou nebo praktickou slepotou obou očí a osoby s oboustrannou úplnou nebo praktickou hluchotou, pokud jsou osaměle žijící; osvobozeny jsou tyto osoby rovněž v případě, kdy žijí společně v jedné domácnosti a osoby nemající příjem vyšší než 2,15 násobek životního minima.



<https://tvp.ceskatelevize.cz/poplatky/faq.php?id=10>
<https://zis-ext.rozhlas.cz/PagesFO/DocumentsFO.aspx>

2.5.4

OSVOBOZENÍ OD POPLATKU ZA KOMUNÁLNÍ ODPAD

Osvobozeny od tohoto poplatku jsou osoby umístěné v domově pro osoby se zdravotním postižením, domově pro seniory, domově se zvláštním režimem nebo chráněném bydlení.

1 Podle zákona č. 348/2005, o rozhlasových a televizních poplatcích, v platném znění.

2.5.5

DALŠÍ ÚLEVY OD POPLATKŮ

Poplatek za dálnice (pouze v ČR)

Osvobozen je postižený majitel vozu nebo ten, který je osobou blízkou postižené osoby, kterou veze ve vozidle.² Postižení se prokazuje držením:

- průkazu ZTP (s výjimkou sluchového postižení),
- průkazu ZTP/P.

Osvobození se vztahuje na vozy provozované domovem pro osoby se zdravotním postižením, slouží-li k přepravě osob se zdravotním postižením.

Pro vaši informaci uvádíme, že nad rámec zákona bylo dohodnuto s Policijním prezidiem České republiky a Celní správou ČR, že policisté a celníci při kontrolách nebudou pokutovat řidiče motorového vozidla bez dálničního kuponu, jestliže předloží potvrzení, že osoba jí blízká, která požívá výhody osvobození od poplatku, je umístěna v některém zdravotnickém zařízení nebo zařízení sociální péče a uživatel vozidla pro ni jede nebo se od ní vrací. V tomto případě musí řidič předložit potvrzení vedení zařízení, že těžce zdravotně postižený občan je pacientem nebo klientem tohoto zařízení. V ostatních případech musíte použít komunikaci nepodléhající zpoplatnění, anebo opatřit motorové vozidlo krátkodobým dálničním kuponem (například měsíčním či desetidenním).

2 Podle §20a, odst. 1, písm. h). zák. č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, v platném znění.

Správní poplatky ¹

CO JE OSVOBOZENO	KDO JE OSVOBOZEN
Ověření podpisu nebo otisku razítka na listině nebo na jejím stejnopisu.	držitelé průkazu ZTP a ZTP/P
Vydání povolení uzavřít manželství nebo učinit prohlášení o vstupu do registrovaného partnerství mimo stanovenou dobu nebo úředně určenou místnost.	osoby těžce zdravotně postižené
Vydání stavebního povolení – ke změně stavby (nástavby, přístavby nebo stavební úpravy), ke stavbě studny, čistírny odpadních vod, přípojky na veřejnou rozvodnou síť a na kanalizaci – vydání stavebního povolení ke změně stavby pro bydlení z důvodu ztíženého užívání této stavby.	držitelé průkazu ZTP a ZTP/P s trvalým pobytem v místě
Zápis do registru vozidel, jde-li o motorové vozidlo s nejméně čtyřmi koly, a vydání řidičského průkazu.	držitelé průkazu ZTP a ZTP/P a rodiče postižených dětí
Schválení technické způsobilosti vozidla po přepravě nebo jednotlivě vyrobeného nebo dovezeného samostatného technického celku a rovněž schválení užití vozidla k výcviku v autoškole.	držitelé průkazu ZTP a ZTP/P a rodiče postižených dětí
Povolení ke zřízení parkovacího místa.	držitelé průkazu ZTP a ZTP/P

¹ Zák. č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, v platném znění.

Místní poplatky (zák. č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, v platném znění.)

CO JE OSVOBOZENO	KDO JE OSVOBOZEN
Ze psů starších tří měsíců.	Držitel psa, kterým je osoba nevidomá a ZTP/P.
Sazba poplatku ze psů činí až 1500 Kč za kalendářní rok a jednoho psa. V případě držení psa po dobu kratší než jeden rok se platí poplatek v poměrné výši, která odpovídá počtu i započatých kalendářních měsíců.	Sazba poplatku ze psa, jehož držitelem je poživatel invalidního, starobního, vdovského nebo vdoveckého důchodu, který je jeho jediným zdrojem příjmů, anebo poživatel sirotčího důchodu, činí až 200 Kč za kalendářní rok. U druhého a každého dalšího psa může obec horní hranici sazby zvýšit až o 50 %.
Za lázeňský nebo rekreační pobyt.	Osoby nevidomé, ZTP/P a jejich průvodci, osoby starší 70 let.
Za užívání veřejného prostranství spočívajícího ve vyhrazení trvalého parkovacího místa.	Osoby zdravotně postižené (držitelé průkazu).
Za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí města.	Držiteli průkazu ZTP a jejich průvodci.

3.

OMEZENÍ
SVÉPRÁVNOSTI



**3.1
JAK SITUACI ŘEŠIT / 56**

**3.2
PROČ SITUACI ŘEŠIT
OPATROVNICTVÍM A NE
PLNOU MOCÍ / 57**

**3.3
ZASTOUPENÍ ČLENEM
DOMÁCNOSTI / 58**

Každý, kdo je duševně v pořádku, jedná, rozhoduje a podepisuje, co se mu líbí. Někdy dělá chyby, ale stále je za ně sám zodpovědný (např. špatná půjčka).

Ten, kdo není duševně v pořádku, by si svým nekompetentním rozhodováním mohl uškodit (např. nechá se přesvědčit k podpisu smlouvy o prodeji vlastní nemovitosti za zcela neodpovídající cenu; při podání žádosti o sociální dávku se nechá odradit od podání atd.).

Pokud potřebujeme jednat s člověkem, který již nemá přehled o prostoru, situacích, někdy nepoznává osoby kolem sebe, nerozumí psanému textu atd., bude to tedy trošku složitější.

Jako rodina si od něj necháme podepsat plnou moc a budeme vše vyřizovat za něj. Ale už tato plná moc je neplatná, protože ji podepisující nerozuměl (stejně jako by byla neplatná smlouva o prodeji domu). Nejde tedy o vhodné řešení. Pokud jde o situaci v rodině, možná Vám plná moc věci usnadní a nikdo další (např. na úřadu) ji nebude zpochybňovat, ale pokud by navíc postižený nebyl zvladatelný, ale naopak jej mohl každý využít, ovlivnit a zmanipulovat, tak vysvětlovat, že jedna podepsaná listina je platná (ona plná moc), ale jiná je neplatná (protože se Vám to nehodí), není v pořádku.

3.1

JAK SITUACI ŘEŠIT

U osob s těžšími formami duševních poruch je vhodné řešit opatrovnictví v návaznosti na omezení svéprávnosti. U seniorů je ale toto opatření vnímáno velmi negativně. Rodina jej vnímá spíše jako trest a zásadní omezení člověka, než jako pomoc a legální ochranu. Opatrovník vždy musí komunikovat s osobou omezenou ve svéprávnosti a nic mu nebrání chovat se jako

by jednal na základě plné moci. Jen tuto plnou moc vystavil soud a jednající (opatrovník) má silný statut (pro úřady i v soukromoprávní sféře). Opatrovník může plnit přání opatrovance, může věci vyřizovat, je zodpovědný za sociální dávky i za to, jak bude poskytována opatrovanci péče. Jen větší a zásadnější rozhodnutí musí posvětit opatrovnícký soud – na ty opatrovník nemá pravomoc (např. prodej domu).

3.2

PROČ SITUACI ŘEŠIT OPATROVNICTVÍM A NE PLNOU MOCÍ

Když žádáte postiženému příspěvek na péči, průkazku osoby se zdravotním postižením, invalidní důchod aj. a na úřad doložíte k zastupování plnou moc, tak tím vlastně říkáte – osoba rozumí, chápe, ale jen se jí na úřad nechce.

Pokud doložíte pověření opatrovnictvím, tak říkáte – i když osoba může vypadat zdatně, tak dokonce i soud uznal, že je tu velký problém ve zdravotním stavu. Máme na to dokonce i znalecký posudek, takže je ověřeno, že osoba se nezvládá běžně orientovat v záležitostech každodenního života, neopěčuje svoji domácnost, protože si sama nemá oprávnění nakoupit, a nemůže běžným způsobem komunikovat, protože většina jejího písemného projevu je neplatná.

Pokud osoba podepisuje dokumenty a nerozumí jim a Vy je budete chtít zneplatnit (např. sepíše závěť, daruje cenný obraz, nevýhodná půjčka aj.), díky rozhodnutí soudu máte zjednodušené jednání, když někomu budete dokazovat, že podpis na dokumentu nemůže být brán vážně.

Někdy výhody opatrovnictví nepřevýší nepodložený společenský názor, že opatrovnictví je nadbytečné, škodlivé a omezující. Nový občanský zákoník¹ přinesl lehčí formu pomoci, která u nás ale zatím nemá větší praxi a mezi laickou veřejností (např. u přepážky na poště, na úřadu aj.) není tolik znám. Co není známé, se ze začátku hůře prosazuje (vzpomeňte si na začátky mobilu, plateb kartou, internetu).

3.3

ZASTOUPENÍ ČLEMEM DOMÁCNOSTI

Brání-li duševní porucha zletilému, který nemá jiného zástupce, samostatně právně jednat, může ho zastupovat jeho potomek, předek, sourozenec, manžel nebo partner, nebo osoba, která se zastoupeným žila před vznikem zastoupení ve společné domácnosti alespoň tři roky.



Pozor – nezaměňovat s plnou mocí, kde také dochází k zastupování (jde jen o shodu pojmů).

Zástupce dá zastoupenému na vědomí, že ho bude zastupovat, a srozumitelně mu vysvětlí povahu a následky zastoupení. Odmítne-li to člověk, který má být zastoupen, zastoupení nevznikne; k odmítnutí postačí schopnost projevit přání.

Toto zastoupení musí na návrh zástupce či zastoupeného potvrdit soud.

1 zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Jde o řízení méně časově náročné, bez omezení svéprávnosti, bez znaleckého zkoumání. Vzor návrhu naleznete na našich stránkách.²

Zastoupení členem domácnosti se vztahuje pouze na obvyklé záležitosti v životě zastoupeného:

- záležitosti týkající se:
 - poskytování zdravotních a sociálních služeb,
 - zajištění chodu domácnosti, nájemního práva
 - podání žádostí o přiznání dávek. V řízení ale nemůže zatím zástupce jednoduše zastupovaného zastupovat. Úřad musí vydat rozhodnutí, že je zástupce stanoven procesním opatrovníkem (dle § 32 správního řádu).
 - nakládání s majetkem:
 - může nakládat s hotovostními příjmy zastoupeného v rozsahu potřebném pro obstarání obvyklých záležitostí, jak to odpovídá životním poměrům zastoupeného (platit nájem, nákupy);
 - s peněžními prostředky na účtu zastoupeného může nakládat jen v rozsahu nepřesahujícím měsíčně výši životního minima jednotlivce (3 410 Kč).
 - sociální dávky může přijímat a nakládat s nimi ve vyšším rozsahu, jen pokud jej úřad ustanoví zvláštním příjemcem, což na základě listiny o zastupování nebývá problém.

Zástupce dbá:

- o ochranu zájmů zastoupeného a naplňování jeho práv
- o to, aby způsob jeho života nebyl v rozporu s jeho schopnostmi, a aby nelze-li tomu rozumně odporovat, odpovídal i zvláštním představám a přáním zastoupeného.

Zástupce není oprávněn:

- udělit za zastoupeného souhlas k zásahu do duševní nebo tělesné integrity člověka s trvalými následky.

2 <https://www.pecujdoma.cz/poradna/poradna-socialne-pravni/opatrovnictvi-a-zastupovani-pouceni-rozdily-vzory/>

4.

PŘÍKLADY
VÝPOČTU
SOCIÁLNÍCH
DÁVEK
A DŮCHODU



4.1

PŘÍSPĚVEK NA BYDLENÍ / 62

4.2

PŘÍSPĚVEK NA ŽIVOBYTÍ / 67

4.3

DOPLATEK NA BYDLENÍ / 69

4.4

VÝŠE STAROBNÍHO
A INVALIDNÍHO DŮCHODU / 70

Věnujeme se výpočtům, se kterými se můžete setkat nejčastěji.

4.1

PŘÍSPĚVEK NA BYDLENÍ

Príspevek na bydlení náleží k dávkám státní sociální podpory.

Podmínky nároku:

- Podat žádost na ÚP (žádost, náklady na bydlení, čtvrtletní příjmy, OP).
- Být vlastník, družstevník nebo nájemce (nestačí být v podnájmu – je nutné mít byt pronajatý od vlastníka zapsaného v katastru nemovitostí) – dokládáte výpisem z KN nebo nájemní smlouvou či dekretem na byt (+ rozpis nájmu, služeb včetně vyúčtování).
- Platit úhrady spojené s bydlením – dokládáte inkasním lístkem, výpisem z účtu nebo stvrzenkou o úhradě (fakturou včetně předpisů plateb, doplateků a nedoplateků – včetně potvrzení o úhradě, stvrzenkou o úhradě komunálního odpadu, tzv. popelnice).
- Mít v místě trvalý pobyt – dokládáte občanským průkazem.

Nenechte se odradit, že:

- Ve vlastním domě není nárok (nárok nemají jen ti v podnájmu).
- Máte v rodině moc vysoké příjmy (nezáleží jen na příjmech, ale i na nákladech).
- Doložíte příjmy i těch, co se odstěhovali. **Sčítáme příjmy všech, kdo v bytě nebo domě mají trvalý pobyt a bydlí zde.** Ti, co se odstěhovali, se tzv. vyřadí z okruhu společně posuzovaných osob, i když si nezmění trvalé bydliště.

Pro dávku dokládáte vždy náklady na bydlení (viz tabulka) a příjmy (viz popis) za celé kalendářní čtvrtletí a vypočítáváte z nich měsíční průměr. Dávka se pak vypočte na nadcházející kalendářní čtvrtletí.

Příklad: Příjmy a náklady za I, II a III jsou důležité pro výpočet dávky na duben až červen. Za duben ale bude příspěvek vyplacen v květnu (výplata zpětně za měsíc).

Co započteme jako měsíční náklady (N)

BYT, DŮM, BYTOVÁ JEDNOTKA (KDE JE SOUČASNĚ TRVALÝ POBYT)		
Nájemní (nikoliv podnájemní – musí být pronajato od vlastníka)		V osobním či družstevním vlastnictví
+	nájem	částka ze zákona srovnatelná s nájmem (SN) – viz další tabulka
+	náklady související: společná elektřina, výtah, úklid společných prostor	náklady související: společná elektřina, výtah, úklid společných prostor
+	zálohy na plyn	zálohy na plyn
+	zálohy na elektřinu	zálohy na elektřinu
+	zálohy na vodné, stočné	zálohy na vodné, stočné
+	zálohy na TUV, teplo (u topení pevnými palivy započtete částku z další tabulky)	zálohy na TUV, teplo (u topení pevnými palivy započtete částku z další tabulky)
+	poplatky za popelnice (ve čtvrtletí, kdy se hradily)	poplatky za popelnice (ve čtvrtletí, kdy se hradily)
+	doplatky (vyúčtování výše uvedených položek)	doplatky (vyúčtování výše uvedených položek)
-	přeplatky (vyúčtování výše uvedených položek zapisujeme mínusem)	přeplatky (vyúčtování výše uvedených položek zapisujeme mínusem)
=	Vše se sečte za kalendářní čtvrtletí a pak vydělí třemi – tím získáme měsíční průměr nákladů. Tyto náklady nesmí přesahovat tabulku tzv. Normativních nákladů (viz další tabulka). Pokud přesahují, tak vycházíme z tabulky – jde o náklady, které stát stát uznává jako přiměřené k danému bydlení.	

POČET OSOB V RODINĚ	MĚSÍČNÍ NORMATIVNÍ NÁKLADY NA BYDLENÍ PODLE POČTU OBYVATEL OBCE (V KČ) PRO ROK 2019				
----------------------------	--	--	--	--	--

	Praha	Více než 100 000	50 000 – 99 999	10 000 – 49 999	Do 9 999
--	--------------	-------------------------	------------------------	------------------------	-----------------

Počet obyvatel obce zjistíte orientačně na www.obce.cz

Pro nájemní bydlení					
----------------------------	--	--	--	--	--

1	8 233 Kč	6 541 Kč	6 233 Kč	5 314 Kč	5 117 Kč
2	11 444 Kč	9 129 Kč	8 708 Kč	7 450 Kč	7 180 Kč
3	15 288 Kč	12 260 Kč	11 710 Kč	10 065 Kč	9 712 Kč
4 a více	18 805 Kč	15 154 Kč	14 491 Kč	12 507 Kč	12 082 Kč

Pro vlastnictví či družstevní bydlení					
--	--	--	--	--	--

1	4 670 Kč	4 670 Kč	4 670 Kč	4 670 Kč	4 670 Kč
2	6 661 Kč	6 661 Kč	6 661 Kč	6 661 Kč	6 661 Kč
3	9 050 Kč	9 050 Kč	9 050 Kč	9 050 Kč	9 050 Kč
4 a více	11 268 Kč	11 268 Kč	11 268 Kč	11 268 Kč	11 268 Kč

POKUD SE TOPÍ PEVNÝMI PALIVY, PAK SE POČÍTÁ (PAL.)	ČÁSTKA SROVNATELNÁ S NÁJMEM (SN)			
---	---	--	--	--

Počet osob v rodině	Od 1. 1. 2019	Počet osob v rodině	Od 1. 1. 2019
Jedna	781 Kč	Jedna	2 050 Kč
Dvě	1 068 Kč	Dvě	2 805 Kč
Tři	1 397 Kč	Tři	3 668 Kč
Čtyři a více	1 727 Kč	Čtyři a více	4 424 Kč

Co započteme jako příjmy¹ (P):

- Čisté příjmy včetně příjmů z dohod (DPP, DPC) – za měsíc, za který náležely (kdy jste odpracovali). Nepočítáme jako příjem příspěvek na péči ani pro vás ani pro osobu, o kterou pečujete;

1 Přesně vymezuje § 5 zák. č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, v platném znění.

- Výživné (v měsíci, kdy bylo vyplaceno);
- Nemocenské (v měsíci, kdy bylo vyplaceno);
- Důchody (v měsíci, kdy byly vyplaceny);
- Přídavek na dítě (v měsíci, kdy bylo vyplaceno);
- Rodičovský příspěvek (v měsíci, kdy bylo vyplaceno);
- OSVČ – skutečný příjem z předchozího roku (od 1. 7. 2019 min. však 15 900 Kč, pokud je činnost vykonávaná jako hlavní a nedosahuje tohoto příjmu – částka se vyhláší vždy k 1. 7. nově);
- Hmotné zabezpečení (v měsíci, kdy bylo vyplaceno);
- a jiné.

Příjmy se porovnají s **životním minimem pro danou rodinu (ŽMR)**. Pokud by byli nižší než ŽMR, tak započteme dané ŽMR.

Životní minimum

ŽIVOTNÍ MINIMUM	
Samostatně žijící osoba	3 410 Kč
Částka životního minima osoby (v Kč), která je posuzována jako první v pořadí.	
první osoba v domácnosti	3 140 Kč
osoba druhá a každá další v pořadí nad 15 let (nestudující)	2 830 Kč
dítě od 15 do 26 let	2 450 Kč
dítě od 6 do 15 let	2 140 Kč
dítě do 6 let	1 740 Kč

PŘÍKLAD	
Dědeček sám	3 410 Kč
Dědeček + babička	3 140 + 2 830 = 5 970 Kč
Babička + osoba pečující	3 140 + 2 830 = 5 970 Kč
Dědeček + Babička + osoba pečující + dítě osoby pečující (tři roky)	3 140 + 2 830 + 2 830 + 1 740 = 10 540 Kč
Otec + matka + syn (15 let)	3 140 + 2 830 + 2 450 = 8 420 Kč

Jak si spočítat příspěvek na bydlení: $P_{Bydl} = N - P \times \text{koef.}$

PBydl = výše příspěvku na bydlení.

N = výše skutečných průměrných měsíčních nákladů (maximálně však do výše normativních nákladů v Kč podle počtu obyvatel obce).

P = průměrný měsíční příjem rodiny (minimálně však životní minimum rodiny).

koef. = 0,30 (pro Prahu 0,35).

Příklad výpočtu:

Žena se celodenně stará o svoji starou matku, která pobírá důchod (starobní a vdovský) ve výši 10 500 Kč a příspěvek na péči ve IV. stupni. Žena nemá žádné jiné příjmy, jen příspěvek na péči, který jí platí matka. V březnu ale zvládla malou brigádu na dohodu o provedení práce, za kterou jí v dubnu vyplatili 2 000 Kč. Tyto dvě osoby spolu žijí v nájemním bytě v Brně (obě zde mají trvalý pobyt). Náklady byly v lednu, únoru a březnu následující: každý měsíc činil nájem 5 000 Kč, každý měsíc byly zálohy na služby stanoveny takto: vodné a stočné 600 Kč, topení, teplá voda a TUV 800 Kč, elektřina 900 Kč. Plyn byl hrazen pouze jednou za čtvrtletí, a to částkou 500 Kč. V březnu došlo k vyúčtování elektřiny a byl zjištěn přeplatek ve výši 700 Kč, který byl vrácen složenkou tentýž měsíc. Jiné náklady nebyly.

Náklady za čtvrtletí:

$(5\ 000 \times 3) + (600 \times 3) + (800 \times 3) + (900 \times 3) + 500 - 700 = 21\ 700$ Kč.

Průměr na měsíc:

$21\ 700 : 3 = 7\ 233$ Kč. Tato částka je nižší než normativní náklady pro dvě osoby v Brně (9 129 Kč), proto budeme brát skutečnou výši nákladů. Kdyby tato částka přesahovala normativní náklady, tak započteme jen normativní náklady.

Příjmy za čtvrtletí: $(10\,500 \times 3) + 2\,000$ (příspěvek na péči se nezapočítává jako příjem, příjmy z dohod se počítají za měsíc, za který náleží) = 33 500 Kč.

Průměr na měsíc:

$33\,500 : 3 = 11\,167$ Kč.

Životní minimum matky a ženy činí:

$3\,140 + 2\,830 = 5\,970$ Kč (částka životního minima rodiny je nižší než příjmy, takže započteme příjmy skutečné).

$N - (P \times 0,3) = 7\,233 - (11\,167 \times 0,3) = 7\,233 - 3\,350 = 3\,883$ Kč.

Příspěvek na bydlení bude vyplacen v květnu za duben, v červnu za květen a v červenci za červen, vždy ve výši 3 883 Kč.

4.2

PŘÍSPĚVEK NA ŽIVOBYTÍ

Příspěvek na živobytí spadá do dávek Hmotné nouze.

Co se posuzuje:

- Snaha zvýšit si příjem.
- Zda využíváte majetek (například prodali jste chatu, nemáte auto, nemáte spoření apod.; nemusíte prodat byt či dům, ve kterém bydlíte a auto pro zdravotně postiženého).
- Zda vymáháte pohledávky (řešíte neplacení výživného, žádáte o další příspěvky apod.).
- Příjmy osob ve společné domácnosti v aktuálním měsíci (s ohledem na příjmy v posledních třech měsících).
- Náklady na bydlení.

- Dieta předepsaná odborným lékařem (zvýšení příspěvku pouze jedenkrát, i když je potřeba více diet):
 - a) u diety nízkobílkovinné o 1 380 Kč,
 - b) u diety při dialýze o 1 000 Kč,
 - c) u diety nízkocholesterolové při hypercholesterolemii nebo hyperlipoproteinemii o 1 050 Kč,
 - d) u diety diabetické o 1 130 Kč,
 - e) u diety při onemocnění fenylketonurií o 2 220 Kč,
 - f) u diety při onemocnění celiakií o 2 800 Kč,
 - g) u diety při osteoporóze, pokud celotělová kostní densita poklesla o více než o 25 %, tj. T-skóre je horší než -2,5 o 1 090 Kč,
 - h) u diety při laktózové intoleranci o 1 070 Kč.

Jak si spočítat příspěvek na živobytí: $Výše = ŽB - (P - B)$

Při přiznávání příspěvku na živobytí i doplatku na bydlení hraje roli úměrnost bydlení, využívání majetku, úspory apod. Tyto podmínky mohou ovlivnit uznání nákladů na bydlení a výši doložených příjmů. Může se tedy stát, že dávka bude po zohlednění všech informací nižší, než si spočítáte.

ŽB = zjednodušeně částka životního minima (pokud využíváte majetku a uplatňujete pohledávky).

P = příjmy jako u příspěvku na bydlení (+ sociální dávky; příspěvek za péči od osoby, se kterou nebydlíme ve společné domácnosti) s tím, že se počítá jen:

70 % čistých příjmů ze zaměstnání,

80 % podpory v nezaměstnanosti, důchodu,

100 % ostatních příjmů.

B = Náklady na bydlení – maximálně do výše 30 % (v Praze 35 %) příjmu. Pokud máte příjem 6 000 Kč, tak náklady 30 % budou jen 1 800 Kč, i když ve skutečnosti platíte více, nebo odůvodněné náklady (viz orientačně tabulka u příspěvku na bydlení, ale nejde o tytéž sumy).

Příklad velmi zjednodušeného výpočtu:

Žena se stará celodenně o svoji starou matku, která pobírá příspěvek na péči ve IV. stupni, a vedou společně domácnost. Žena nemá žádné jiné příjmy, jen příspěvek na péči, který jí platí matka. Matka pobírá starobní důchod ve výši 7 000 Kč. Náklady na bydlení mají 6 000 Kč.

$$\mathbf{\check{Z}B} = 3140 + 2830 = 5\,970 \text{ Kč}$$

$$\mathbf{P} = 80 \% \text{ ze } 7\,000 \text{ Kč} = 5\,600 \text{ Kč}$$

$$\mathbf{B} = \text{pouze } 30 \% \text{ z } 5\,600 = 1\,680 \text{ Kč}$$

Výpočet: $5\,970 - (5\,600 - 1\,680) = 2\,050 \text{ Kč}$ (kdyby matka měla například diabetickou dietu, tak navíc ještě 1 130 Kč).

4.3

DOPLATEK NA BYDLENÍ

Doplatek na bydlení je další z dávek hmotné nouze.

Podmínky nároku:

- jako u příspěvku na bydlení
- v případech hodných zvláštního zřetele:
 - jinou než nájemní formu bydlení (dlouhodobě užívající!).
 - ubytování osob v domovech pro seniory, domovech pro osoby se zdravotním postižením, domovech se zvláštním režimem a v chráněném bydlení podle zákona o sociálních službách (není nutný příspěvek na živobytí a trvalý pobyt)
 - bez trvalého pobytu
 - bez nároku na příspěvek na bydlení, protože využívá jinou než nájemní formu bydlení
 - bez příspěvku na živobytí

Jak si spočítat doplatek na bydlení: $V = (ON - P_{bydl}) - ((P + PŽ) - ŽB)$

ON = není to stejné jako „B“ u příspěvku na živobytí – jde o odůvodněné náklady (skutečné náklady, které jsou ale v místě a čase obvyklé a nejsou přemrštěné, s ohledem na normativní náklady)

P_{bydl} = Příspěvek na bydlení (pokud je nárok)

P = stejné jako u příspěvku na živobytí

PŽ = Příspěvek na živobytí (pokud je nárok; pokud není nárok, tak jen existenční minimum a jen, pokud je příjem do 1,3 násobku ŽB)

ŽB = stejné jako u příspěvku na živobytí

Příklad výpočtu:

Stejný příklad jako u příspěvku na živobytí.

Propočet příspěvku na bydlení = Náklady 6 000 Kč – (příjem 7 000 Kč × 0,3)
= 3 900 Kč

Příspěvek na živobytí (bez diety) = 2 050 Kč

$(6\ 000 - 3\ 900) - ((5\ 600 + 2\ 050) - 5\ 970) = 420\ \text{Kč}$

4.4

VÝŠE STAROBNÍHO A INVALIDNÍHO DŮCHODU

Výši důchodu si orientačně spočítáte na kalkulačce na:

<https://www.mpsv.cz/cs/2435>

Může se stát, že osoba, o kterou pečujete, má nízký důchod. To může být způsobeno:

1. osoba má málo odpracovaných let (nutno zkontrolovat, zda jsou všechny doby opravdu zohledněny; případně doby doplácet),
2. osoba má špatně zaznamenané doby pojištění (tedy odpracovanou dobu – stejná náprava jako u bodu č. 1),
3. osoba pracovala za nízkou mzdu (nijak nenapravíte).

Všechny doby pojištění zjistíte v **Informativním listu důchodového pojištění**, o který si bezplatně můžete požádat na České správě sociálního zabezpečení, Odbor správy údajové základny, Křížová 25, 225 08 Praha 5.

Žádost musí obsahovat rodné číslo žadatele, jméno, příjmení, rodné příjmení a adresu, na kterou bude informativní osobní list zaslán. Formulář ke stažení zde: <https://eportal.cssz.cz/web/portal/tiskopisy-zoldp>.

Občan má právo na zaslání informativního listu jednou za kalendářní rok. Informativní list zašle ČSSZ občanovi do 90 dnů ode dne doručení jeho žádosti (§ 40a zákona č. 582/1991 Sb.).

Chybějící doby lze doplácet před datem podání žádosti o důchod!

U důchodů invalidních je nutné kontrolovat v posudcích **datum vzniku invalidity** – často je uváděno shodně jako datum přiznání důchodu, což je špatně. Doba pojištění a odpracování se posuzuje ke vzniku invalidity, což je někdy výrazně dřívější datum (může to mít za následek daleko nižší důchod). Tady je pro nápravu nutné zahájit přezkumné řízení (požádat na MPSV).

U starobních důchodů často nejsou doloženy všechny odpracované roky do roku 1990, není doložena péče o postižené osoby anebo je příliš dlouhá doba evidence na ÚP (tuto dobu lze doplatit) a není doloženo studium (například včetně prázdnin).

5.

ODPOVĚDNOST
ZA ŠKODU
POSTIŽENÝCH
I PEČUJÍCÍCH



Odpovědnost nesouvisí se svéprávností. Vždy se zkoumá u každého jednotlivě a pro jednotlivé provinění a pro jednotlivou způsobenou škodu (jde o jakousi přičetnost osoby). Všichni jsme celí život odpovědní za škody, které provedeme. Jde o tzv. deliktní způsobilost, kterou nelze omezit a ani se jí zbavit.

Vždy se posuzuje věk a zda má osoba schopnost:

- **rozlišovací** (umí posoudit, co dělá – například ví, že na semaforu je červená – že musí stát),
- **rozhodovací** (umí ovládnout své chování – například nemá nutkavé vjemy o tom, že musí ublížit).

Pokud něco chybí (ať už z důvodu nemoci nebo postižení či jednorázového rozrušení), tak člověk přestává být odpovědným (dokazuje se pomocí znaleckých posudků).

Posuzuje se také, zda někdo nezanedbal dohled nad osobou.

- Opatrovník, pečující osoba, případně zaměstnanec sociálního zařízení **se zproští tím, že prokáže, že nezanedbala dohled a přiměřený dozor (ani z nedbalosti)**

MOŽNÉ SCÉNÁŘE ODPOVĚDNOSTI ZA ŠKODU

ČLOVĚK S POSTIŽENÍM	<u>má deliktní způsobilost</u> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišil • rozhodl 	<u>má deliktní způsobilost</u> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišil • rozhodl 	<u>nemá deliktní způsobilost</u> <ul style="list-style-type: none"> • nerozlišil • nerozhodl 	<u>nemá deliktní způsobilost</u> <ul style="list-style-type: none"> • nerozlišil • nerozhodl
OSOBA POVINNÁ VYKONÁVAT DOHLED	<u>nezanedbala</u> povinný dohled	<u>zanedbala</u> povinný dohled	<u>nezanedbala</u> povinný dohled	<u>zanedbala</u> povinný dohled
KDO ODPOVÍDÁ?	člověk s postižením	člověk s postižením a osoba povinná vykonávat dohled, odpovídají společně	nikdo, je-li to vhodné, jde škoda na vrub postiženého	osoba povinná vykonávat dohled

6.

JAK SVÁ PRÁVA
VYMÁHAT
ÚŘEDNÍ CESTOU



- 6.1
PROTOKOL O ÚSTNÍM UJEDNÁNÍ / 78
- 6.2
ZÁSTUPCE / 79
- 6.3
DOPROVOD K JEDNÁNÍ / 81
- 6.4
DORUČOVÁNÍ / 82
- 6.5
DORUČOVÁNÍ SPRÁVNÍMU ORGÁNU / 84
- 6.6
SPIS / 85
- 6.7
LHŮTY / 86
- 6.8
OCHRANA PROTI NEČINNOSTI / 87
- 6.9
OPRAVNÉ PROSTŘEDKY
(ODVOLÁNÍ, NÁMITKY, PŘEZKUM) / 88
- 6.10
KONKRÉTNÍ POSTUP PŘI ODVOLÁNÍ / 89
- 6.11
JAK SE BRÁNIT PROTI ZDRAVOTNÍKŮM
A ZDRAVOTNÍM POJIŠŤOVNÁM,
KDYŽ NEPLNÍ SVÉ POVINNOSTI / 92

Správní řád¹ platí pro všechna správní řízení (není-li uvedeno ve zvláštním zákoně jinak – například daňová problematika).

Neplatí pro: poskytovatele sociálních služeb, soukromníky (například obec, když vám pronajímá byt), lékaře ani velké společnosti (např. EON, RWE, O₂ apod.) a neplatí ani pro soudy (tam platí Občanský soudní řád² nebo Soudní řád správní³).

Platí pro jednání: ÚP, MPSV, krajském úřadě, obecním úřadě. **Lékař posudkové služby i sociální pracovníce** (či úředník správního orgánu) **musí při jednání také dodržovat správní řád a jeho základní ustanovení.**

Podání stížnosti na chování úředníků⁴ u nadřízeného pracovníka (vždy písemně a žádejte vyrozumění). U lékaře posudkové služby lze podat stížnost na Odboru posudkové služby MPSV ČR, Podskalská 19, 128 01 Praha 2. Stížnost podle správního řádu je ale jen v pracovní linii (úředník může být případně potrestán například pokáráním, nepříznáním premii apod.). Nejde o opravný prostředek (odvolání, námitka apod.). Nebude vám tedy zpětně přiznána dávka, když vás například v té době pracovníce od možnosti požádat o dávku odradí. Lze ale žádat náhradu škody v občanskoprávním řízení, anebo využít ustanovení v zákonech, kdy se za určitých okolností dávky přiznávají, pochybil-li úřad (tedy úředník).

Snažte se vždy zapsat nebo zapamatovat jména úředníků, se kterými jednáte! Vzhledem k tomu, že žádáte slušné a korektní jednání od pracovníka, měli byste totéž i nabízet. Nenechte se tedy rozhodit a pokuste se jednat s klidem a slušností.

1 Zák. č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění.

2 Zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění.

3 Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění.

4 Dle § 175 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění.

PROTOKOL O ÚSTNÍM UJEDNÁNÍ

- **Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu¹ je možné si pořizovat zvukový záznam v průběhu ústního jednání.**
- Pokud se vám nezdá tvrzení úředníka, trvejte na sepsání protokolu o ústním jednání². Úředník jej sepisuje a vy se do něj vyjadřujete (zprvu ale většinou tuto činnost odmítá – trvejte na ní, jděte i za nadřízeným pracovníkem).
 - Někdy můžete (ale nemusíte) využít možnosti do protokolu rovnou vypsat svůj názor, ale to již není protokol o jednání, ale vaše vyjádření.
 - Tento protokol si nechejte ofotit, abyste si mohli být jisti, že do něj pracovník něco nedopíše. Budete mít současně podklad pro případný budoucí spor.



Často pracovník odmítá převzít žádost se slovy „na to nemáte nárok“. Je velmi lehké pronést tato slova, ale je horší je písemně odůvodnit. Současně se těžko prokazuje, že vám něco takového pracovník řekl a vy jste pak přišli například o nějaké dávky, protože jste se nechali odradit. V takovémto případě trvejte na tom, že i přes jeho názor chcete žádost podat nebo chcete, aby ve vaší věci bylo jednáno. Pokud vám odmítne třeba i vydat žádosti, tak trvejte na protokolu

1 Ze dne 31. března 2010, sp. zn. č. j. 5 As 37/2009 – 94, publikovaného ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. 8/2010; rozhodnutí č. 2097 – Správní řízení: pořizování zvukového záznamu v průběhu ústního jednání; pořádková opatření. Více také v článku: <http://www.epravo.cz/top/clanky/k-moznostem-porizovani-obrazoveho-a-zvukoveho-zaznamu-z-ustniho-jednani-89938.html>

2 Dle § 18 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění.

o ústním jednání a upozorněte jej, že si můžete (a případně i hodláte) na jeho chování stěžovat.

Vydání tiskopisů není podmíněno předpokladem, že bude žádost kladně vyřízena. Současně je úředník povinen přijmout žádost, i když se domnívá, že bude bezpředmětná (že jí nebude možné vyhovět). Mnohdy jsou názory úředníka **ovlivněny snahou ulehčit si práci či nedostatečným odhadem.** Písemně podaná žádost často vyjeví opačný výsledek řízení, než předpokídal úředník (třeba proto, že nelze zákonnými prostředky žádosti nevyhovět).

6.2

ZÁSTUPCE

Možné zastoupení:

- 1. Zákonným zástupcem** nezletilé osoby je zpravidla rodič nebo osoba, již byla osoba svěřena do péče.
- U osob zbavených či omezených ve svéprávnosti je **zástupcem opatrovník** (a to v rozsahu, v jakém nemá osoba zachovanou svéprávnost). Tento opatrovník je ustanoven soudně. Lze být opatrovníkem osoby s omezením svéprávnosti a bez omezení svéprávnosti, či jen pro správu jmění.
- 3. Jde-li o osobu nemocnou či postiženou,** se kterou se nelze dorozumět ani prostřednictvím tlumočnicka, nemající svého zástupce, její pobyt je neznámý či jeví známky toho, že by nemohla řádně uplatnit svá práva a povinnosti (již nerozumí tomu, co se po ní chce), ustanoví úřad takové osobě **opatrovníka pro řízení**³ (tzv. procesní opatrovník). K tomuto je potřeba lékařská zpráva (podat žádost bez podpisu s lékařskou zprávou a úřad musí konat).

3 Dle § 32 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění.

Například osoba je zbavena právní způsobilosti, opatrovník zemřel nebo ještě nebyl ustanoven a je třeba jednat o nějaké záležitosti týkající se tohoto zbavovaného). Takovýto opatrovník má být osoba, u níž je opatrovaný v péči, či jiná vhodná osoba. Opatrovník musí funkci přijmout, nebrání-li tomu závažné důvody. Opatrovníkem nelze ustanovit osobu, u níž lze mít důvodně obavu, že nebude řádně hájit zájmy opatrovance (například jiného úředníka).

- 4. Zastoupení na základě plné moci** – účastník si může zvolit zmocněnce. Zmocnění k zastoupení se prokazuje písemnou plnou mocí (viz vzory). Plnou moc lze udělit i ústně do protokolu (taková nepodléhá v žádném případě nutnosti ověření, pokud jsou při udělování přítomni jak zmocnitel, tak zmocněnec – totožnost si ověřuje samotný úřad). V téže věci může mít účastník současně pouze jednoho zmocněnce.

Zastupování na základě plné moci (dle bodu č. 4) může být uděleno:¹

- a)** K určitému úkonu, skupině úkonů nebo pro určitou část řízení – dostává plná moc bez notářsky ověřených podpisů.
- b)** Pro celé řízení (nutno konkretizovat) – dostává plná moc bez notářsky ověřených podpisů.
- c)** Pro neurčitý počet řízení s určitým předmětem, která budou zahájena v určené době nebo bez omezení v budoucnu (tzv. generální plná moc) – podpisy na plné moci musí být v tomto případě vždy úředně ověřeny a plná moc musí být do zahájení řízení uložena u věcně příslušného správního orgánu, popřípadě udělena do protokolu.

V případě zastupování je povinností úřadu **doručovat tomuto zástupci**, pokud neukládá úřad povinnost přímo zastupované osobě. V tomto ohledu mnoho úřadů chybuje a doručují žadateli nikoliv jeho zástupci. V takovém případě ale není podle správního řádu řádně doručeno a neběží tak lhůty například pro odvolání. Jestliže se ale nedaří doručovat písemnosti zmoc-

1 Dle § 33 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění.

něnci², účastník se o tomto postupu, jakož i o obsahu písemnosti vyrozumí. Zmocněnec se nemůže nechat dále zastupovat (pokud to však výslovně není v plné moci povoleno).

6.3

DOPROVOD K JEDNÁNÍ

Chcete-li si vzít k jednání nějaký **doprovod** (velmi časté a vítané k jednání s lékařem posudkové služby či při sociálním šetření) **trvejte na udělení plné moci do protokolu, a to k určitému úkonu** – tedy k zastupování při tomto konkrétním jednání s platností plné moci pouze na toto jednání (čímž se dále bude jednat s vámi a doručovat vám, ale současně u daného jednání za vás bude jednat zástupce a vy mu můžete během tohoto jednání dávat pokyny).

Nebo **trvejte na jednání v přítomnosti takovéto osoby**. Musíte navíc prohlásit, že souhlasíte, aby v její přítomnosti bylo jednáno a mohly být sdělovány informace osobního charakteru (například zdravotní a sociální stav, osobní údaje apod.).

Pokud dojde k odmítnutí úřadem – trvejte na protokolu o ústním jednání a využijte možnosti podat stížnost na pracovníka (viz výše).

2 Postupuje se podle § 32 odst. 2 písm. d) nebo § 32 odst. 3 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění.

- v zákonem stanovených případech prostřednictvím policejního orgánu nebo prostřednictvím obecní policie,
- prostřednictvím provozovatele poštovních služeb (Česká pošta),
- nelze-li doručit předchozími způsoby (například dopis se z pošty vrací s označením „na uvedené adrese neznámý“ a úřadu současně není známa jiná adresa), doručuje se veřejnou vyhláškou. Za datum doručení se má den sejmutí z veřejné vývěsky.



POZOR NA TERMÍNY: Zpravidla vám doručení začnou „běžet“ lhůty. Například na odvolání máte 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí. Zákon ale upravuje i fikci doručení:¹ pokud jste si rozhodnutí převzali z pošty až po desátém dnu uložení, tak vám lhůty (například oněch patnáct dnů) běží od desátého dne uložení.

Pro lepší představu:

1. Bylo vám doručováno 1. 10. a vy jste zásilku rovnou převzali. Od 2. 10. (od následujícího dne) běží lhůta 15 dnů a tedy musíte odvolání podat do 16. 10. (pokud je to víkend, tak nejpozději následující pondělí).
2. Bylo vám doručováno 1. 10. a vy jste zásilku vyzvedli 5. 10. Lhůta běží od 6. 10. zase 15 dnů.
3. Bylo vám doručováno 1. 10. a vy jste zásilku vyzvedli 14. 10. Lhůta běží od 11. 10. – desátým dnem uložení – tzv. fikce doručení. Lhůta pro odvolání končí 25. 10.
4. Bylo vám doručováno 1. 10. a vy jste si zásilku nevyzvedli, protože jste se nedostali na poštu včas. Lhůta běží od 11. 10. – desátým dnem uložení – tzv. fikce doručení. Lhůta pro odvolání končí 25. 10.

Lhůta podle příkladu č. 4 neběží, pokud jste si oprávněně a prokazatelně nemohli zásilku vyzvednout (například pobyt v nemocnici po celou dobu uložení – nedostačuje jen například pracovní vytíženost). Poté co skončí tato překážka, musíte úřadu neprodleně sdělit, že jste nemohli zásilku pře

¹ Dle § 24 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění.

vzít a nebude tak doručeno. Pravděpodobně vám zásilku rovnou předají a lhůta vám poběží od následujícího dne.

Čtěte závěrečná poučení! Dozvíte se, co můžete dělat (odvolání, námitka, vysvětlení) a také lhůty, které na to máte.

6.5

DORUČOVÁNÍ SPRÁVNÍMU ORGÁNU

- Doporučujte vždy písemně (co je psáno, to je dáno, a současně se lépe prokazuje).
- Nechejte si vždy potvrdit kopii podacím razítkem nebo zasílejte na doručenkou (viz obrázek).
- Nečiňte urážlivá podání, jednejte asertivně a klidně. Buďte ve svých podáních konkrétní (bez odvolávek na politickou situaci, generalizování aj.).
- Hodnoťte situaci v podání objektivně a věcně:
 - Pokud vám nepřiznali dávku, protože máte vyšší příjmy, než dávka zohledňuje, tak nebudou podstatné argumenty o vašem zdravotním stavu. Podstatné bude, zda úřad započítal správně vámi doložené příjmy.
 - Pokud je pro podání předepsán tiskopis, tak nebude podstatné, že úřadu informaci (byť písemně) sdělíte, ale že vyplníte žádost.
 - Svě tvrzení dokládejte důkazy (Jste nemocní? Nestačí to jen tvrdit, ale doložte lékařskou zprávu, znalecký posudek, svědectví apod.)

6.6

SPIS

- **V každém správním řízení je veden spis papírový a elektronický** (někdy na dvou místech: na správním úřadu a na lékařské posudkové službě). Zákon nespecifikuje, do kterého máte právo nahlédnout a do kterého ne. Můžete tedy trvat i na tom, aby k vám pracovnice otočila obrazovku monitoru, abyste viděli na údaje, které jsou o vás vedeny.
- **Do spisu lze dle § 38 zák. č. 500/2004 Sb. nahlížet** (i na uzavřená řízení).
- **Jste oprávněni činit si z něj opisy** (například ofotit si spis vlastním fotoaparát) nebo si nechat vyhotovit úřadem kopie (ty mohou být zpoplatněny)¹.

Toto je podstatné především u opravných prostředků (například odvolání, námitka), protože se dostatečně seznámíte s podklady a víte, z čeho rozhodnutí vycházelo.

U příspěvku na péči, mobilitu nebo u žádosti o průkaz ZP se hodnotí:

- sociální šetření (uloženo u ÚP),
- záznam ošetřujícího lékaře (uloženo na LPS),
- lékařské zprávy (uloženo na LPS),
- vyjádření posudkového lékaře (uloženo na LPS).

Výsledek je rozhodnutí, se kterým nemusíte souhlasit (doručované ÚP). Jen ze spisu ale zjistíte, kde nastala chyba, například že sociální pracovnice posoudila stav dobře, ale ošetřující lékař nevyplnil dostatečně podklady pro posudkového lékaře a ten na základě těchto dokladů špatně rozhodl. Budete tedy doplňovat základní zprávy a žádat o přehodnocení.

1 Dle § 38 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění.



POZOR: Při nahlížení do spisu s vámi musí být úředník, aby hlídal, že ze spisu nic neodnesete. Někdy díky tomu není možné zajistit z těchto důvodů nahlédnutí neprodleně, a proto vám bude stanoven jiný než okamžitý termín nahlížení – měl by však být přiměřený. V případě, že řešíte lhůty pro odvolání, tak většinou již předem víte, že vám bude dávka zamítnuta. Rovnou žádejte nahlédnutí do spisu, abyste pak nezmeškali lhůty pro odvolání.

6.7

LHŮTY

Základní lhůty určuje správní řád.¹ Mohou být upraveny i v jiném zákoně:

- „**Bez zbytečného odkladu**“.
- Pokud nelze rozhodnutí vydat bezodkladně, je správní orgán povinen vydat rozhodnutí nejpozději **do 30 dnů** od zahájení řízení.
- Lze připočítat dobu **až 30 dnů**, jestliže je zapotřebí nařídit:
 - ústní jednání,
 - místní šetření (typicky příspěvek na péči),
 - je-li třeba někoho předvolat, někoho nechat předvést.
- Jsou-li obtíže s doručováním.
- Není-li zákonná lhůta stanovena, platí lhůta přiměřená.
- K vyjádření ošetřujícího lékaře lze užít **až 15 dnů** navíc.²
- K hodnocení posudkovým lékařem lze užít **až 45 dnů**. Pokud vydání posudku brání závažné důvody, lhůta se prodlužuje **o 30 dnů**³ – na tuto dobu se pozastavuje řízení dle správního řádu.

1 § 71 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění.

2 Dle § 16 zák. č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění.

3 Dle § 16a zák. č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění.

OCHRANA PROTI NEČINNOSTI

Pokud máte dojem, že ve vaší věci:

- se nic neděje,
- nejsou dodržovány lhůty,
- jsou zde zbytečné průtahy,
- není včas vydáno rozhodnutí,
- na úřadu se stále vymlouvají (na nefungující systém, stagnující programy, nedostatek pracovníků apod.), využijte možnosti podat podnět pro nečinnost (vzor je v příloze).

Pokud úřad nevydá rozhodnutí v zákonné lhůtě, musí nadřízený správní orgán učinit opatření k nápravě, jakmile se o tom dozví.

Žádost se podává u nadřízeného úřadu, který je povinen o ní rozhodnout až na výjimky do 30 dnů po jejím obdržení.

Nadřízený orgán:

- nemusí vyhovět dle návrhu žadatele,
- může užít nápravná opatření dle své úvahy.

Pro nečinnost a jiná pochybení úřadu, lze žádat náhradu škody. Vzor a více informací naleznete na našem webu:

<https://www.pecujdoma.cz/skola-pecovani/legislativa/formulare-a-vzory/>

OPRAVNÉ PROSTŘEDKY (ODVOLÁNÍ, NÁMITKY, PŘEZKUM)

U jakýchkoliv rozhodnutí čtete závěrečné poučení, kde se dozvíte kam, do kdy a co můžete adresovat.

Státní sociální podpora a Hmotná nouze:

Při přiznání dávky se vydává pouze oznámení, které se nedoručuje do vlastních rukou. Proti tomuto oznámení je možné podat do 30 dnů od obdržení oznámení nebo první výplaty dávky námitku. Námitka se podává úřadu, který dávku přiznává a vyplácí (ÚP). Ještě nejde o odvolání! Rozhoduje ten stejný úřad, zda pochybil nebo ne a měl by se s námitkami vypořádat (zpravidla odvodní, proč dávku vypočítal právě v té dané výši). Posléze vydá rozhodnutí.

Dávky pro zdravotně postižené a Příspěvek na péči:

Vydává se přímo rozhodnutí, proti kterému se podává odvolání do 15 dnů. Jako argumenty je vhodné uvést:

- neodbornost posudkového lékaře (například neurolog vyšetřuje onkologické obtíže),
- neposouzení posudkovým lékařem v přirozeném prostředí (u příspěvku na péči),
- nedostatečné zohlednění posudku sociální pracovnice (u příspěvku na péči), případně neodbornost sociální pracovnice, pokud nespĺňuje vzdělání podle zákona o sociálních službách,
- nedostatečné reflektování závěrů ošetřujícího lékaře,
- nedodržení základních zásad správního řádu (například zjištění stavu, o němž nejsou důvodné pochybnosti apod.).

Proti rozhodnutí (nikoliv oznámení) je možné se odvolat do 15 dnů (nezapomínat na fikci doručení).

Úřad může:

- vyhovět v plném rozsahu (tzv. autoremedura),
- v případech, kdy není žadateli vyhověno, postupuje úřad dokumentaci a vyjádření k druhoinstančnímu orgánu (například ÚP na MPSV, OSSZ na ČSSZ).

Invalidní důchod:

Po obdržení posudku o invaliditě je nutné počkat ještě na rozhodnutí o výši důchodu, proti kterému se podává námitka do 30 dnů.

Jako argumenty uvést:

- zdravotní postižení bylo možné podle vyhl. č. 359/2009 Sb. hodnotit výhodnějším způsobem,
- měla být zohledněna kombinace zdravotních postižení, případně neschopnosti využít praxi a vzdělání,
- neodbornost posudkového lékaře,
- nezohlednění starších zpráv.

6.10

KONKRÉTNÍ POSTUP PŘI ODVOLÁNÍ (NAPŘÍKLAD U PŘÍSPĚVKU NA PÉČI)

Informace shrnujeme do praktického návodu.

1. Pokud jednáte za někoho, **zajistěte si plnou moc**. Konkrétní plná moc nemusí být s ověřením podpisu (viz zastupování a vzor plné moci).
2. Poté si vyžádejte dle § 38 zák. č. 500/2004 Sb. **nahlédnutí do spisu** a buď si za úhradu nechejte okopírovat (nebo si fotoaparátem ofotíte) sociální šetření, lékařský nález (včetně lékařských zpráv) a zápis z jednání posudkové komise.

- a) Pozor – někdy je spis veden elektronicky, takže máte právo nahlédnout i do počítače („listovat“ ale bude pracovnice).
- b) Spis by vám měl být k dispozici neprodleně. Nejde o utajované skutečnosti a měly by vám být k dispozici všechny doklady, které by měly být číslovány podle pořadí (čímž poznáte, zda nějaký chybí).
- c) Spis je uložen na ÚP a ještě i na LPS – je nutné obejít obě místa a u obou shánět dokumenty.

3. Následně **porovnejte posudek sociální pracovnice s lékařským nálezem od ošetřujícího lékaře** (zde může být velké pochybení) **a posouzením lékaře LPS.**

Pokud naleznete pochybení u ošetřujícího lékaře – doložte dopřesňující zprávy; požádejte lékaře o písemné doplnění, které vám hned předá. Pokud naleznete pochybení sociální pracovnice nebo lékaře LPS, tak to budete rozporovat v samotném odvolání.

4. Využijte možnosti **nahlédnout do spisu před vydáním rozhodnutí** a v případě nespokojenosti **podejte námítky** (sepíšete si je a podáte na ÚP). Není to odvolání, ale námítka, kterou úřad zhodnotí, doplní spis a vydá rozhodnutí. Pak teprve se dává odvolání. Pokud tento krok nevyužijete, nic se nestane, ale doporučujeme ho využít.

5. **Odvolání (vzor naleznete v příloze)** se adresuje na ÚP (i když ho pak bude řešit MPSV) do 15 dnů (počítání lhůt je uvedeno v části o lhůty). Musíte uvést:

- a) místo,
 - b) datum,
 - c) číslo jednací a případně číslo spisu uvedené na rozhodnutí,
 - d) jméno, příjmení, datum narození (nebo r. č.), pobyt postižené osoby,
 - e) tytéž údaje, pokud je zde plná moc, zákonné zastoupení (rodič) nebo opatrovník,
 - f) uvedete nesouhlas a argumenty.
- Okopírujte přílohu č. 1 k vyhlášce 505/2006 Sb. (v příloze), abyste ji nemuseli celou přepisovat.

- U životních potřeb, které jsou v rozhodnutí přiznané, uveďte, že tyto byly přiznány a že s přiznáním souhlasíte.
 - U dalších potřeb rozporujte, pokud je opakovaně, úplně, samostatně, s následnou kontrolou postižený nezvládá. Uveďte stručně (a přehledně), proč danou životní potřebu nezvládá (zaměřte se, aby důvod byl určitý a odpovídající trvale zhoršenému zdravotnímu stavu). Uvádějte i to, že nezvládá třeba u mobility chůzi do schodů a jinak po rovince zvládá (stačí totiž nezvládnout dílčí část potřeby). Nezvládání musí být dlouhodobé, ne jen občasné (například občas spadne – využijte pojmenování „většinou padá“).
 - Uveďte, co tomu napovídá ze spisu (například obvodní lékař či sociální pracovnice uvedl/a, že... a toto posudkový lékař vůbec nehodnotil); a uveďte, jak potřebu řešíte (například ošetření nohou pro velkou závrť provádí pravidelně pečující).
 - Doplněte, že lékař LPS neviděl postiženého v přirozeném prostředí a dostatečně neodůvodnil svůj závěr, který nevychází ani ze sociálního šetření a ani z lékařského nálezu. Tím porušil základní zásady správního řádu, neboť jeho rozhodnutí trpí vadami, skutkový stav nebyl dostatečně zjištěn a nešlo o předvídatelné rozhodnutí.
 - Závěrem zhodnoťte, že v rozhodnutí lékař LPS uznal pouze například dvě životní potřeby, ze sociálního šetření a lékařského nálezu vyplývají čtyři, a že tedy žádáte přiznání I. stupně závislosti.
- g) nezapomeňte na podpis (stačí zmocněnce, rodiče nebo opatrovníka)
- 6.** Pokud neuspějete u odvolání, pak ještě zbývá **žaloba**. Ta se adresuje na Krajský soud v místě bydliště postiženého a je zatím osvobozena od soudních poplatků. Lhůta na její podání je dvouměsíční ode dne, kdy vám (jako zástupci nebo postiženému) doručili rozhodnutí o odvolání. Doporučuji k tomu ale využít pomoc odborníka v nějaké bezplatné sociálně-právní poradně.

6.11

JAK SE BRÁNIT PROTI ZDRAVOTNÍKŮM A ZDRAVOTNÍM POJIŠŤOVNÁM, KDYŽ NEPLNÍ SVÉ POVINNOSTI

6.11.1

LÉKAŘ A ZDRAVOTNÍK

Je-li v rodině zdravotní postižení nebo vážná dlouhotrvající nemoc, je důležité:

- Nalézt lékaře, který je schopen vyplňovat podklady pro úřady.
- Kontrolovat všechny lékařské zprávy, aby v nich byl dobře popsán zdravotní stav (bez slovíček „stabilizován“, „bez obtíží“, „neprogresuje“, „zaléčeno“ apod., pokud to nebude pravda).
- Lékař by měl mít základní přehled o sociálním systému (můžete mu věnovat tuto publikaci).



Lékař není sociální pracovník. Je tedy možné, že ne vždy vypíše lékař podklady přesně (pro potřeby příslušného posuzování), nebo podklady odmítne vypsát, protože k tomu má dle svého názoru nějaké úřední důvody (třeba limity zdravotní pojišťovny). Někdy však může lékař jednat mylně a je třeba lékaře (zvláště třeba specialisty) přesvědčit o vaší verzi. Pokud lékař nechce přistoupit na vaši ověřenou možnost, nastává důvod pro úřední obranu.

Co lze dělat, když lékař nechce plnit své povinnosti?

MÁ-LI PACIENT ZA TO, ŽE MU NENÍ POSKYTOVÁNA NÁLEŽITÁ ZDRAVOTNÍ PÉČE

a) **Může podat stížnost proti postupu poskytovatele**¹ při poskytování zdravotních služeb nebo proti činnostem souvisejícím se zdravotními službami podle § 93 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, a to přímo poskytovateli zdravotních služeb, tedy lékaři nebo vedoucímu zdravotnického zařízení.

- Stížnost může podat pacient, zákonný zástupce pacienta, osoba blízká (pokud pacient nemůže s ohledem na svůj zdravotní stav, nebo pokud zemřel), nebo osoba zmocněná pacientem.
- Poskytovatel je nejdříve povinen navrhnout stěžovateli ústní projednání stížnosti, pokud je to s ohledem na charakter stížnosti vhodné. Pak má povinnost vyřídit stížnost do 30 dnů od jejího obdržení, přičemž lhůtu lze prodloužit, pokud je prodloužení odůvodněné, o dalších 30 dnů (a zároveň je povinen o prodloužení lhůty informovat stěžovatele). Poskytovatel má povinnost vést o podání stížnosti a o způsobu jejího vyřízení evidenci a umožnit stěžovateli nahlížet do spisu a požít kopie.
- Pokud není poskytovatel k vyřízení stížnosti příslušný, je povinen stížnost ve lhůtě do pěti dnů od jejího obdržení prokazatelně postoupit věcně příslušnému subjektu.

b) **Pokud stěžovatel nesouhlasí s tím, jak byla vyřízena stížnost** směřovaná k poskytovateli, může následně **podat stížnost příslušnému správnímu orgánu**, který tomuto poskytovateli udělil oprávnění k poskytování zdravotních služeb (§ 93 odst. 2 zákona o zdravotních službách). Zároveň uvede důvody, pro které nesouhlasí s vyřízením stížnosti ze strany poskytovatele.

- Dostačuje volnou formou (jen s obecnými náležitostmi: kdo si stěžuje, na koho si stěžuje a proč, a že žádáte o vyrozumění o výsledku

1 Zdroj: <http://www.cmu.cz/propojistence/eu/infosm24/75-pravapacientu/298-pendleri>.

šetření) stížnost na lékaře na Krajský úřad – odbor zdravotnictví. Krajský úřad je v přenesené působnosti registrujícím orgánem a vykonává dohledovou činnost.¹ Krajský úřad si potom vyžádá dokumentaci a v dané věci jedná samostatně.

- Správní orgán má na vyřízení stížnosti lhůtu:
 - 30 dnů ode dne jejího obdržení,
 - 90 dnů ode dne jejího obdržení, jestliže jde o stížnost, k jejímuž vyřízení je třeba ustavit nezávislého odborníka,
 - 120 dnů ode dne jejího obdržení, jestliže jde o stížnost, k jejímuž vyřízení je třeba ustavit nezávislou odbornou komisi.

Lhůtu v délce 30 dnů lze odůvodněně prodloužit o dalších 30 dnů, zbývající lhůty 90 a 120 dnů lze odůvodněně prodloužit o dalších 60 dnů. Lhůty sice běží od okamžiku obdržení stížnosti, zákon však ke lhůtám 90 a 120 dnů dodává, že lhůta začne běžet až ode dne ustanovení nezávislého odborníka nebo nezávislé odborné komise. Pokud není správní orgán k vyřízení stížnosti příslušný, je povinen stížnost ve lhůtě do pěti dnů od jejího obdržení prokazatelně postoupit věcně příslušnému subjektu.

- c) Obrátit se na **Českou lékařskou komoru, Českou stomatologickou komoru nebo Českou lékárnickou komoru**² – jde ale o profesní organizaci a zde se bude stížnost pravděpodobně mýjet účinkem (náprava je nej-

1 „Krajský úřad zabezpečuje plnění funkce zřizovatele odvětvových příspěvkových organizací v oblasti zdravotnictví (nemocnice, zdravotnická záchraná služba, odborné léčebné ústavy, zvláštní dětská zařízení), metodicky je řídí a kontroluje; realizuje výkon státní správy na úseku registrací nestátních zdravotnických zařízení včetně kontrolní činnosti a vedení registru nestátních zdravotnických zařízení na území kraje; vyřizuje podněty a stížnosti občanů v oblasti zdravotnictví, v závažných případech pro tento účel ustavuje územní znalecké komise.“

2 Česká lékařská komora, Lékařská 2/291, 150 00 Praha 5 nebo dostupná na <http://www.lkcr.cz/>, Česká stomatologická komora: <http://www.dent.cz/>, Česká lékárnická komora: <http://www.lekarnici.cz>.

pravděpodobnější využitím postupu přes Krajský úřad). Organizace jsou oprávněny řešit spory, týkají-li se nedostatky odborného nebo etického postupu lékaře nebo lékárníka, anebo na jinou profesní organizaci, pokud byla zřízena, týkají-li se uvedené nedostatky jiného zdravotnického pracovníka.³

d) Obrátit se na **zdravotní pojišťovnu**, jejímž je pojištěncem, zejména odmítne-li zdravotnický pracovník provést zdravotní výkon spadající do hrazené péče.

- V takovém případě se zdravotní pojišťovna může věcí zabývat pouze za předpokladu, že má s příslušným poskytovatelem zdravotní péče (tj. nemocnicí, klinikou nebo lékařem) uzavřenu smlouvu. Odůvodněnost stížnosti pak pojišťovna prověří prostřednictvím svého revizního lékaře. Vyřízení stížnosti se řídí správním řádem a stížnost by tedy měla být vyřízena ve lhůtě 60 dnů.

Má-li pacient za to, že jednání úřadů a dalších institucí je v rozporu s právem, neodpovídá principům demokratického právního státu a dobré správy nebo jsou úřady nečinné, může se obrátit na veřejného ochránce práv – ombudsmana ČR.

V oblasti zdravotního pojištění a poskytování zdravotní péče může ombudsman přezkoumat například postup krajského úřadu, Ministerstva zdravotnictví ČR či zdravotní pojišťovny při vyřizování stížnosti pojištěnce, ale není oprávněn prošetřit odbornou medicínskou stránku stížnosti.

Kontakt a podrobnější informace naleznete na internetových stránkách veřejného ochránce práv: <http://www.ochrance.cz/stiznosti-na-urady/>.

Pacient se může rovněž obrátit na tzv. nemocničního ombudsmana, není-li spokojen s jednáním či službami konkrétní nemocnice.

- 3 Zákon České národní rady č. 220/1991 Sb., o České lékařské komoře, České stomatologické komoře a České lékárnické komoře, upravuje podmínky členství v jednotlivých komorách, činnost komor a v jejich rámci rovněž postup při podávání a vyřizování podaných stížností.

Má-li pacient za to, že došlo k nesprávné aplikaci evropských právních předpisů ze strany správních orgánů, může se obrátit na SOLVIT – Systém řešení problémů na vnitřním trhu EU, který se zabývá v zásadě jakýmkoli problémem mezi občanem na jedné straně a správním orgánem členského státu EU na straně druhé.

Kontakt a podrobnější informace o fungování SOLVIT center naleznete na: <https://www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/podnikani-v-eu/sluzby-pro-podnikatele-na-vnitrim-trhu-eu/co-je-solvit---43862/>.

Chcete-li změnit zdravotnické zařízení a potřebujete vyhledat nové, doporučujeme využít vyhledávač dostupný ze stránek Ministerstva zdravotnictví: <https://eregpublicsecure.ksrzis.cz/Registr/NRPZS/o-aplikaci>.

KDYŽ LÉKAŘ NECHCE PŘEDEPSAT KOMPENZAČNÍ POMŮCKU

Je vhodné kontaktovat zdravotní pojišťovnu a požádat ji o písemné vyjádření, jde-li o spor například o limitech zdravotní pojišťovny, nárokovost lázeňské péče nebo možnost přiznání pomůcky hrazené zdravotní pojišťovnou. Toto vyjádření poskytnout lékaři a důsledně si trvat na předepsání (nejlépe písemně a nechat lékaře, aby vám také písemně své stanovisko sdělil – toto ale pravděpodobně neprovede).

1. Pokud to nepomůže, změňte lékaře či požádejte o předpis specialistu (to v případě, že by problémy měly být opakované a v rámci psychické pohody by to bylo jednodušší) – využijte informace z kapitoly o předepisování pomůcek ze zdravotního pojištění.
2. Případně lékaře upozorněte na to, že si budete na jeho postup stěžovat – nutnost využití postupu obrany (viz předchozí postup).

KDYŽ LÉKAŘ NECHCE VYPLŇOVAT FORMULÁŘE PRO ÚŘADY

Nejčastěji jde o formuláře pro Úřady práce nebo ČSSZ. Doporučujeme kontaktovat příslušný úřad (písemně), kterému není lékař schopen vyplnit formuláře, aby využil sankční prostředky vůči tomuto lékaři (z většiny zákonů je lékařům stanovena povinnost součinnosti, kterou lze vynutit pokutami).

6.11.2

ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA

V současné době působí na trhu těchto sedm zdravotních pojišťoven:

- Česká průmyslová zdravotní pojišťovna (kód 205) – www.cpzp.cz.
- Oborová zdravotní pojišťovna zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví (kód 207) – www.ozp.cz.
- Revírní bratrská pokladna (kód 213) – <http://www.rbp-zp.cz/>.
- Vojenská zdravotní pojišťovna České republiky (kód 201) – www.vozp.cz.
- Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky (kód 111) – www.vzpj.cz.
- Zaměstnanecká pojišťovna ŠKODA (kód 209) – www.zpskoda.cz.
- Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra ČR (kód 211) – www.zpmvcr.cz.

Zdravotní pojišťovnu lze změnit jednou za 12 měsíců, a to vždy jen k 1. dni kalendářního pololetí; přihlášku je pojištěnec, jeho zákonný zástupce, opatrovník nebo poručník povinen podat vybrané zdravotní pojišťovně nejpozději tři měsíce před požadovaným dnem změny. Přihlášku ke změně zdravotní pojišťovny lze podat pouze jednu v kalendářním roce; k případným dalším přihláškám se již nepřihlíží, a to ani tehdy, jsou-li podány ve stanovené lhůtě.¹

Zdravotní pojišťovna nemůže zdravotní pojištění ukončit, a to ani neplatičům veřejného zdravotního pojištění.

Pokud pojišťovna zamítá nároky (například nepřiznává kompenzační pomůcku), doporučujeme:

- Kontaktovat jejího revizního lékaře a konzultací zjistit, v čem došlo k chybě.
- Pokud to nepomůže, je možné podat proti zamítnutí stížnost/námítky

1 Více k situaci zde:

<https://portal.gov.cz/portal/obcan/situace/224/228/4805.html>

(i přestože toto není na poukazu, kterým se předepisovaly prostředky, uvedeno). Tento postup ale konzultujte s předepisujícím lékařem!

Písemnou stížnost/námítky lze podat u pracoviště, které vyjádření vydalo. O stížnosti/námitkách se rozhoduje zpravidla sdělením, že stížnost byla shledána důvodnou/nedůvodnou s příslušným věcným zdůvodněním, proč bylo/nebylo námitkám vyhověno. Lhůta pro vyřízení námitek je zpravidla 30 dnů od jejich doručení s přihlédnutím k povaze věci. Ve složitějších případech musí být námitky vyřízeny ve lhůtě do 60 dnů. Tuto lhůtu lze překročit jen v případě, že v jejím průběhu nelze opatřit podklady potřebné k vyřízení stížnosti.

7.

JAK SVÁ
PRÁVA
VYMÁHAT
SOUDNĚ



7.1
ZDRAVOTNICTVÍ / 101

7.2
SPRÁVNÍ ÚŘAD / 103

7.3
PRÁVNÍ SLUŽBY / 105

7.1

ZDRAVOTNICTVÍ

Pokud dojde ke sporu, který již není možné vyřešit mimosoudně (například nelze dohodnout výši náhrady škody), lze využít možnosti **občanskoprávní žaloby**:¹

- **žaloba o náhradu škody**,²
- **žaloba na ochranu osobnosti ve spojení s náhradou nemajetkové újmy**.³

Výše uvedené dva druhy žalob mohou být podány i současně. Každá z nich však nejen sleduje jiný účel, ale rozdíly lze spatřit i v příslušnosti soudů, ve lhůtě určené pro podání žaloby, nákladech řízení, možnostech satisfakce atd.

Při podání žaloby je zároveň nutno počítat **se soudním poplatkem**,⁴ případně s dalšími výlohami (například odměna právního zástupce, vyhotovení znaleckého posudku), stejně jako s poměrně velkou časovou náročností celého řízení a s nutností nést břemeno při dokazování svých tvrzení.

ŽALOBA O NÁHRADU ŠKODY ZPŮSOBENÉ POCHYBENÍM KONKRÉTNÍHO ZDRAVOTNÍKA

- Častější možnost.
- Je možné ji podat v případě, kdy lékař svým zaviněním způsobil pacientovi nějakou škodu na zdraví.
- **Nutno podat do tří let ode dne, kdy se poškozený dozví o škodě** a o tom, kdo za ni odpovídá, jinak dojde k promlčení práva na náhradu škody

1 Zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění.

2 § 2909 a následující zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

3 § 81, § 2956 a § 2957 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

4 Zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, v platném znění.

(a právo pak nelze u soudu úspěšně vymáhat, pokud žalovaná strana uplatní námitku promlčení). Platí však, že i po uplynutí této lhůty může poskytovatel zdravotní péče poškozenému náhradu škody dobrovolně vyplatit.

U soudu se náhrada škody stanovuje úvahou soudu, neboť vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 440/2001 Sb., byla zrušena. Některé soudy využívají metodiku, která je dostupná zde: www.nsoud.cz.

Hradí se:

- Bolestné a další nemajetkové újmy
- Překážka lepší budoucnosti
- Ztížení společenského uplatnění
- Duševní útrapy osob blízkých
- Náklady spojené s péčí o zdraví
- Náklady spojené s péčí o domácnost
- Náhrada za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti
- Po skončení pracovní neschopnosti, případně při invaliditě
- Zvýšení potřeb po skončení pracovní neschopnosti
- Zvýšená námaha či úsilí k dosažení výdělků
- Zajištění pohledávky na rentě
- Bezplatná práce

V případě smrti:

- Náklady pohřbu
- Peněžitý důchod pozůstalým
- Příspěvek na výživné jiné osobě
- Odbytné

ŽALOBA NA OCHRANU OSOBNOSTI

Podává se v případě neoprávněného zásahu do práva na ochranu osobnosti (tj. zásah do jeho občanské cti a lidské důstojnosti, soukromí, rodinného života aj.).

TRESTNÝ ČIN

Může ovšem nastat i situace, kdy pochybení konkrétního zdravotníka(-ků) lze považovat za natolik závažné, že by se **mohlo jednat o trestný čin**. Pak by bylo možné **podat trestní oznámení**, a to na kterémkoli oddělení Policie ČR či státním zastupitelství. Trestní oznámení **lze podat ústně či písemně (dopisem, faxem, elektronickou poštou)** a může jej podat kdokoliv, nikoliv pouze poškozený. Podání trestního oznámení není zpoplatněno žádným správním ani jiným poplatkem. Využití tohoto prostředku se ale doporučuje řádně zvážit, jelikož se jedná o krajní prostředek řešení, který by se měl využívat jen v případech skutečně závažných pochybení.

7.2

SPRÁVNÍ ÚŘAD

Po neúspěšném odvolání (námitce) lze uplatnit **Správní žalobu**:

Podává se do dvou měsíců od doručení Rozhodnutí o odvolání (nebo námitce), a to **ke krajskému soudu** dle pobytu žalobce. **Je bezplatná**.

Provedení:

- Lze provést písemně, ústně do protokolu, popřípadě v elektronické formě podepsané elektronicky podle zvláštního zákona. Bylo-li takové podání učiněno v jiné formě, musí být do tří dnů potvrzeno písemným podáním shodného obsahu nebo musí být předložen jeho originál, jinak se k němu nepřihlíží.
- Žaloba musí být předložena v potřebném počtu stejnopisů.

Musí být zřejmé:

- Kdo ji podává: údaje o své osobě (osobní údaje stačí jen v nezbytném rozsahu: jméno, příjmení a adresu, na kterou lze doručovat. Jiné osobní údaje uvede jen tehdy, je-li toho třeba s ohledem na povahu věci, která má být

soudem projednána). Případně údaje o zástupci (opatrovníkovi) včetně zmocnění.

- Čeho se týká:
 - označení napadeného rozhodnutí a den jeho doručení nebo jiného oznámení žalobci,
 - označení výroků rozhodnutí, které žalobce napadá.
- Proti komu směřuje:
 - označení osob na řízení zúčastněných, jsou-li žalobci známy.
- Co navrhuje:
 - žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné.
 - Návrh výroku rozsudku.
- Musí být podepsáno a datováno.

Musí být připojeny listiny, kterých se podatel dovolává: jaké důkazy k prokázání svých tvrzení žalobce navrhuje provést.

Žalobce může kdykoli za řízení žalobní body omezit. Rozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo ji rozšířit o další žalobní body **může jen ve lhůtě pro podání žaloby.**

Před podáním žaloby je ale vhodné se dostatečně brzy poradit s některou bezplatnou poradnou pro zdravotně postižené či v občanské poradně.



Podklady (záleží na skutečnosti, kterou chcete prokázat) například:

- stejné jako u odvolání (tedy získávání dokumentů ze spisu),
- znalecký posudek z řízení o nezpůsobilosti,
- vyjádření sociální služby, školského zařízení,
- potvrzení zaměstnavatele,
- výpisy ze zdravotního pojištění.

Vzory jednotlivých podání na: <http://vzoryzdarma.eu/>.

7.3

PRÁVNÍ SLUŽBY

7.3.1

BEZPLATNÉ PRÁVNÍ PORADENSTVÍ

Česká advokátní komora (ČAK) může zajistit právní pomoc osobám, které si nemohou tyto služby zajistit jinak a nesplňují podmínky pro ustanovení advokáta soudem podle zvláštních předpisů a tuto skutečnost prokáží.¹

Na základě žádosti poskytuje ČAK:

- **orientační právní** porady podle § 18a
- nebo právní služby podle § 18c zákona o advokacii².

Podmínky pro poskytnutí orientační právní porady:

Žadatelem může být pouze fyzická osoba. Kromě podmínek zmíněných výše musí žadatel o poskytnutí právní porady prokázat, že

- a) jeho průměrný měsíční příjem (nebo osob s ním společně posuzovaných) za posledních 6 měsíců před podáním žádosti nepřesahuje trojnásobek životního minima; jsou-li pro to důvody zvláštního zřetele hodné, lze od této podmínky upustit a
- b) není ve věci, v níž mu má být právní porada poskytnuta, zastoupen jiným advokátem nebo osobou, které zvláštní zákon svěřuje poskytování právních služeb (notářem, soudním exekutorem apod.)

1 Zdroj a podrobnosti: <http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=2617>

2 Zákon č. 85/1996 Sb. o advokacii, ve znění pozdějších předpisů.

Jedná se o **právní poradů informativního charakteru**, poskytuje ji výhradně advokát. Celková doba poradenství může být **ročně minimálně 30 a maximálně 120 minut**. Započítává se každých započatých 30 minut.

Žádost o poskytnutí právní porady **lze podat pouze na formuláři**, který stanoví vyhláškou Ministerstvo spravedlnosti ČR. Ke stažení je na stránkách ČAK: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=19163>.

Žadatel je povinen nejpozději spolu s podáním žádosti uhradit bezhotovostně nebo složenkou Komoře **poplatek** za vyřízení žádosti ve výši 100,- Kč. Poplatek nemusí hradit např. příjemci III. nebo IV. stupně příspěvku na péči nebo osoby o ně pečující.

Určení advokáta:

Bude-li žadatel splňovat podmínky stanovené v § 18a, budou mu dopisem **zaslány kontaktní údaje na určeného advokáta. Je na žadateli, aby se s advokátem spojil a dohodl si spolu místo a čas konzultace**. Stejně tak bude neformálně obeslán advokát dopisem s údaji žadatele a informací o maximální délce právní porady.

Po skončení orientační právní porady zasílá advokát Komoře zprávu o délce trvání porady a obsahu právní porady. Do doby doručení zprávy advokáta nelze žadateli určit dalšího advokáta k právní poradě.

7.3.2

PRÁVNÍK ZDARMA

V případech trestních kauz je známou věcí, že obviněnému **může být přidělen advokát ex-offo**, jehož služby hradí stát.

U civilních sporů je možné už při podání žaloby požádat soud o:

- prominutí poplatků¹ (vzor žádosti uvádíme v příloze),
- stanovení právního zástupce.

Pokud soud takové žádosti nevyhoví, můžete se obrátit přímo na ČAK (www.cak.cz), je nutné vyplnit formulář (viz závěrečné přílohy).

Komora pak podle posouzení situace daného žadatele rozhodne o tom, zda určí advokáta:

- bezplatně,
- za sníženou odměnu.

Nejde o nárokovou věc.

Vybrání advokáti tuto službu nesmí odmítnout, jejich práci však v civilních sporech nehradí stát, ale přímo ČAK.

7.3.3

URČOVÁNÍ ADVOKÁTŮ ZA SNÍŽENOU ÚHRADU DLE § 18 ODS. 2 ZÁKONA O ADVOKACII

Výhradně určuje pobočka České advokátní komory v Brně, nám. Svobody 84/15.

Základní podmínky pro přiznání práva na určení advokáta² Českou advokátní komorou k poskytnutí právní služby:

- včasnost podané žádosti,
- žadatel nesplňuje podmínky pro ustanovení advokáta soudem (tzv. ex-offo) a současně se žadatel nedomohl poskytnutí právní služby způsobem

1 Výše konkrétních poplatků: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-549> (zadejte Zákon o soudních poplatcích).

2 Dle v § 18 zák.č. 85/1996 Sb. o advokacii ve znění zák. č. 79/2006 Sb. a v návaznosti na vyhlášku Ministerstva spravedlnosti č. 275/2006 Sb.

v zákoně uvedeným (prohlášení nejméně dvou advokátů, kteří odmítli právní pomoc poskytnout). Seznam advokátů, které lze oslovit:
<http://vyhledavac.cak.cz/Language/SetLanguage?name=cs-CZ>

Jedná se o jednu konkrétní právní službu, která nezbytně nutně, resp. povinně vyžaduje zastoupení advokátem. Advokáty ČAK neurčuje k právním službám, kde není zastoupení advokátem vyžadováno a není nezbytně nutné a rovněž ne ke generálnímu zastupování žadatele v různých kauzách.

Prokáže-li žadatel splnění stanovených podmínek, má právo na určení advokáta k poskytnutí právní služby.

Podmínky, za nichž advokát žadateli právní službu poskytne, jsou stanoveny v rozhodnutí předsedy ČAK. **Rozhodnutí předsedy ČAK o určení advokáta k poskytnutí právní služby nenahrazuje plnou moc.**

Podle § 22 shora citovaného zákona se advokacie vykonává zpravidla za odměnu a od klienta lze žádat přiměřenou zálohu.

Prokáže-li žadatel způsobem stanoveným v § 18 odst. 3 a vyhl. č. 275/2006 Sb., že jeho příjmové, majetkové a sociální poměry odůvodňují poskytnutí bezplatné právní služby, příp. za sníženou odměnu, může být rozhodnuto o tom, že právní služba bude žadateli poskytnuta bezplatně nebo za sníženou odměnu.

Vzor žádosti spolu s prohlášením uvádíme v příloze.

Česká advokátní komora je samosprávná stavovská organizace všech advokátů a nemá oprávnění poskytovat právní služby. **Právní službu poskytují pouze advokáti.**

Veškerá podání k určování advokátů je nutné podávat výlučně písemnou formou na stanovených formulářích (viz příloha):
<https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=19163>.

7.3.4

SOUDNÍ POPLATKY

Formy osvobození:

- Věcné (vztahuje k druhu řízení). Poplatek se tak například neplatí, když soud rozhoduje o péči o nezletilé nebo o osvojení.
- Osobní (vztahuje se k osobě, která se v řízení vyskytuje). Osvobození tak budete například, žalujete-li svého zaměstnance kvůli pracovnímu úrazu. Obě tato osvobození vyplývají přímo ze zákona a nárok na ně vzniká hned při naplnění podmínek.
- Osvobození od soudního poplatku z rozhodnutí soudu (individuální osvobození), o kterém může na návrh rozhodnout soud s přihlédnutím k majetkové situaci subjektu, která návrh podává.

Od jakých konkrétních poplatků jste ze zákona osvobozeni, najdete na několika webech, výčet je velmi rozsáhlý a není hlavním tématem pro tuto příručku. Podrobněji též zde:

<http://vrcha.webnode.cz/news/osvobozeni-od-soudnich-poplatku/> a též na: https://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/Letaky/Soudni-poplatky.pdf.

7.3.5

BEZPLATNÉ EXEKUTORSKÉ PORADNY

Exekutorská komora ČR poskytuje bezplatné právní poradny týkající se provádění exekucí a výkonu rozhodnutí.¹ Snaží se zpřístupnit nezbytnou právní pomoc i sociálně slabším vrstvám obyvatelstva a jednak přispívat k informovanosti veřejnosti o problematice exekučního řízení a řízení souvisejících. Smyslem bezplatné právní poradny je poskytnout krátkou infor-

1 Zdroj: <http://ekcr.cz/1/poradny/29-bezplatne-pravni-poradny?w=>

mativní poradu týkající se exekučního řízení.

- **Bezplatná poradna Praha** nabízí své služby v prostorách SOS centra Diakonie ČCE–SKP, Varšavská 37, Praha 2, a to každý třetí pátek v měsíci od 10 do 14 hodin.
- **Bezplatná poradna Brno** funguje rovněž v prostorách Diakonie ČCE, na adrese Hrnčířská 27, 602 00 Brno, a to každé první úterý v měsíci od 14 do 17 hodin.
- **Bezplatná poradna Plzeň** funguje v prostorách organizace Plus pro lidi v krizové situaci, Prokopova 25, Plzeň, a to každou druhou středu v měsíci od 14.30 do 16.30 hodin.

Do bezplatných právních poraden v Praze, Brně a Plzni je nutné se telefonicky objednat na telefonních číslech 515 917 586 a 210 311 000. Právní porady budou žadatelům poskytovány v pořadí, ve kterém se objednají.

- **Bezplatná poradna Ostrava** funguje v prostorách Občanské poradny Ostrava, provozované Slezskou diakonií na adrese Velká 19, Moravská Ostrava. Na konzultace je nutné se předem objednat na telefonním čísle 734 645 275.
- **Bezplatná poradna Exekutorského úřadu Hradec Králové**, Velké náměstí 162/5, Hradec Králové, je pro veřejnost otevřena vždy v druhé úterý v měsíci od 13 do 15 hodin. Zájemci se mohou objednat na telefonním čísle 515 917 586.

On-line poradna Exekutorské komory funguje na webových stránkách:
<http://ekcr.cz/polozit-dotaz>.

8.

MOŽNOSTI
INFORMACÍ
A POMOCI

POUŽITÉ
ZKRATKY



ÚŘADY A REGISTRY / 113

PŘEDPISY / 113

PORADENSKÉ PORTÁLY / 113

PUBLIKACE / 113

POUŽITÉ ZKRATKY / 114

ÚŘADY A REGISTRY

- Ministerstvo práce a sociální věcí, <http://www.mpsv.cz/cs/>
- Ministerstvo zdravotnictví, <http://www.mzcr.cz/>
- Česká správa sociálního zabezpečení, <http://www.cssz.cz/cz>
- Integrovaný portál MPSV, <http://portal.mpsv.cz/>
- Úřad ombudsmana, <http://www.ochrance.cz/>
- Města a obce on-line, <http://www.obce.cz/>
- Registr poskytovatelů sociálních služeb, <http://iregistr.mpsv.cz/>

PŘEDPISY

- Portál veřejné správy, <http://portal.gov.cz/portal/obcan/>
- Ministerstvo vnitra – zákony, <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

PORADENSKÉ PORTÁLY

- Při finanční tísní, <http://www.financnitisen.cz/>
- Pro vozíčkáře, <http://www.ligavozeic.cz/sluzby/poradna>
- Pro zdravotně postižené, <http://www.nrzp.cz/>
- Pro znevýhodněné osoby, <http://www.eseznam.cz/>
- Pro osoby se specifickými potřebami, <http://www.helpnet.cz/>
- Za lidská práva, <http://llp.cz/>
- Pro nevyléčitelně nemocné <https://www.umirani.cz/poradna>

PUBLIKACE

- **Bydlení bez bariér:**
<http://www.ligavozeic.cz/sluzby/bariery/bydleni-bez-barier>
- **Metodika výkonu opatrovnictví (po roce 2014):**
<http://www.instand.cz/dokumenty/metodika-vykonu-opatrovnictvi-201504081244553.pdf>

- **Právní průvodce pečujících 2012:**
<http://www.pecujdoma.cz.2010.archiv.diakonie.cz/knihy/anotace-knih/pravni-pruvodce-pecujjicich-2012/>
- **Jak si poradit v pozici oběti trestného činu:**
<http://llp.cz/publikace/jak-si-poradit-v-pozici-obeti-trestneho-cinu/>
- **Jak být pacientem v České republice a zachovat si důstojnost:**
<http://llp.cz/publikace/jak-byt-pacientem-v-ceske-republice-a-zachovat-si-dustojnost/>

POUŽITÉ ZKRATY

ČAK	Česká advokátní komora
ČR	Česká republika
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
dg.	Diagnóza
DNZS	Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav
EU	Evropská unie
ICF/MKF	Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví
KN	Katastr nemovitostí
LPS	Lékařská posudková služba
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSSZ	Městská správa sociálního zabezpečení
OL	Ošetřující lékař
OP	Občanský průkaz
OZP	Osoba se zdravotním postižením
OSSZ	Okresní správa sociálního zabezpečení
PK MPSV	Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí
PSSZ	Pražská správa sociálního zabezpečení

Průkaz TP	Průkaz pro těžce zdravotně postižené osoby, osvědčující mimořádné výhody I. stupně
Průkaz ZTP	Průkaz pro zvlášt těžce zdravotně postižené osoby, osvědčující mimořádné výhody II. stupně
Průkaz ZTP/P	Průkaz pro zvlášt těžce zdravotně postižené osoby s potřebou průvodce, osvědčující mimořádné výhody III. stupně
Příloha k ZPDOZP	Příloha k zákonu č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů – „Zdravotní postižení odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku a zdravotní stavy vylučující jeho přiznání“
SŘ	Správní řád – zákon č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů
ÚP	Úřad práce (má krajské pobočky a pobočku pro hlavní město Prahu, součástí krajských poboček jsou kontaktní pracoviště)
Vyhláška k ZPDOZP	Vyhláška MPSV č. 388/2011 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením
Vyhláška k ZSS	Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů
ZPDOZP	Zákon č. 329/2011 Sb., v pl. znění, o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů
ZDP	Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů
ZOPSZ	Zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů

9.

PŘÍLOHY



POBOČKY ÚŘADU PRÁCE / 119

LÉKAŘSKÝ NÁLEZ PRO POSOUZENÍ ZDRAVOTNÍHO
STAVU / 122

ZÁZNAM ZE SOCIÁLNÍHO ŠETŘENÍ PRO ÚČELY ŘÍZENÍ
O PŘÍSPĚVKU NA PÉČI / 125

VZOR PLNÉ MOCI NA CELÉ SPRÁVNÍ ŘÍZENÍ / 127

VZOR PLNÉ MOCI VZTAHUJÍCÍ SE K NÁMITKÁM
A ODVOLÁNÍ / 128

VZOR SMLOUVY O POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB
V DOMÁCNOSTI / 129

POMŮCKY V ZÁVISLOSTI NA PŘESNĚ VYMEZENÝCH
ZDRAVOTNÍCH POSTIŽENÍCH / 133

ŽÁDOST O PŘÍSPĚVEK NA KOMPENZAČNÍ POMŮCKU
OD NADACE NEBO FIRMY / 139

ODVOLÁNÍ PROTI ROZHODNUTÍ O NEPŘIZNÁNÍ
PŘÍSPĚVKU NA ZVLÁŠTNÍ POMŮCKU / 141

ODVOLÁNÍ PROTI ROZHODNUTÍ O NEPŘIZNÁNÍ /
SNÍŽENÍ / NEZVÝŠENÍ PŘÍSPĚVKU NA PÉČI / 143

ŽÁDOST O UPLATNĚNÍ OPATŘENÍ PROTI
NEČINNOSTI / 146

STÍŽNOST NA PRACOVNÍKA SPRÁVNÍHO ÚŘADU / 148

ŽÁDOST O OSVOBOZENÍ OD SOUDNÍCH POPLATKŮ / 150

ŽÁDOST O URČENÍ ADVOKÁTA / 152

DIAGNÓZY ROZHODNÉ PRO NÁROK NA PRŮKAZ
TP, ZTP, ZTP/P / 154

POBOČKY ÚŘADU PRÁCE ČR

Úřad práce má krajské pobočky a pobočku pro hlavní město Prahu (dále jen „krajské pobočky“), součástí krajských poboček jsou kontaktní pracoviště.

Úřední hodiny:¹

Pondělí	8.00–12.00	13.00–17.00
Úterý	8.00–11.00	
Středa	8.00–12.00	13.00–17.00
Čtvrtek	8.00–11.00	
Pátek	8.00–11.00	Pouze pro evidenci nových uchazečů o zaměstnání a příjem žádostí o nepojistné sociální dávky či pozvané klienty

KRAJSKÉ POBOČKY	ADRESA	KONTAKTNÍ PRACOVIŠTĚ
Pro hlavní město Prahu	Domažlická 1139/11, Žižkov 130 00 Praha 3	Praha 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10.
V Příbrami	Náměstí T. G. Masaryka 145 261 01 Příbram 1	Benešov, Beroun, Čáslav, Český Brod, Dobříš, Hořovice, Kladno, Kolín, Kralupy nad Vltavou, Kutná Hora, Mělník, Městec Králové, Milovice, Mladá Boleslav, Mnichovo Hradiště, Neratovice, Nymburk, Poděbrady, Praha-východ, Praha-západ, Příbram, Rakovník, Sedlčany, Slaný.
V Českých Budějovicích	Klavíková 1570/7 České Budějovice 4 370 04	Blatná, České Budějovice, Český Krumlov, Dačice, Jindřichův Hradec, Kaplice, Milevsko, Mirovice, Nové Hrady, Písek, Prachatice, Soběslav, Strakonice, Tábor, Trhové Sviny, Třeboň, Týn nad Vltavou, Vimperk, Vodňany, Volary.

1 Úřední hodiny na konkrétním pracovišti můžete ověřit na <https://portal.mpsv.cz/kontakty>

V Plzni	Kaplířova 2731/7 320 73 Plzeň 1	Blovice, Domažlice, Horažďovice, Horšovský Týn, Klatovy, Kralovice, Nepomuk, Nýřany, Plzeň, Plzeň-jih, Plzeň-sever, Blovice, Domažlice, Přeštice, Rokycany, Stod, Stříbro, Sušice, Tachov.
V Karlových Varech	Závodní 385/98 360 01 Karlovy Vary 1	Aš, Cheb, Karlovy Vary, Kraslice, Mariánské Lázně, Ostrov, Sokolov.
V Ústí nad Labem	Dvořákova 1609/18 Ústí nad Labem 400 21	Děčín, Chomutov, Jirkov, Kadaň, Klášterec nad Ohří, Libochovice, Litoměřice, Litvínov, Louny, Lovosice, Most, Podbořany, Roudnice nad Labem, Rumburk, Štětí, Teplice, Ústí nad Labem, Varnsdorf, Žatec.
V Liberci	Dr. Milady Horákové 580/7 460 01 Liberec 1	Česká Lípa, Český Dub, Doksy, Frýdlant, Hrádek nad Nisou, Jablonec nad Nisou, Jilemnice, Liberec, Mimoň, Nové Město pod Smrkem, Nový Bor, Semily, Tanvald, Turnov, Železný Brod.
V Hradci Králové	Wonkova 1142/1 Hradec Králové 2 500 02	Broumov, Dobruška, Dvůr Králové nad Labem, Hořice, Hradec Králové, Jaroměř, Jičín, Kostelec nad Orlicí, Náchod, Nová Paka, Nové Město nad Metují, Nový Bydžov, Rychnov nad Kněžnou, Trutnov, Vrchlabí.
V Pardubicích	Boženy Vikové- Kunětické 2011 530 02 Pardubice 2	Česká Třebová, Hlinsko, Holice, Chrudim, Králíky, Lanškroun, Litomyšl, Moravská Třebová, Pardubice, Polička, Přelouč, Skuteč, Svitavy, Třemošnice, Ústí nad Orlicí, Vysoké Mýto, Žamberk.

V Jihlavě	Brtnická 2531/21 586 01 Jihlava 1	Bystřice nad Pernštejnem, Havlíčkův Brod, Humpolec, Chotěboř, Jihlava, Moravské Budějovice, Náměšť nad Oslavou, Nové Město na Moravě, Pacov, Pelhřimov, Světlá nad Sázavou, Telč, Třebíč, Velké Meziříčí, Žďár nad Sázavou.
V Brně	Polní 1011/37 639 00 Brno 39	Blansko, Boskovice, Brno-město, Brno-venkov, Břeclav, Bučovice, Hodonín, Hustopeče, Ivančice, Kyjov, Mikulov, Moravský Krumlov, Pohořelice, Rosice, Slavkov u Brna, Šlapanice a Kuřim, Tišnov, Veselí nad Moravou, Vyškov, Znojmo, Židlochovice.
V Olomouci	Vejdovského 988/4 779 00 Olomouc 9	Hanušovice, Hranice, Javorník, Jeseník, Kojetín, Konice, Lipník nad Bečvou, Litovel, Mohelnice, Olomouc, Prostějov, Přerov, Šternberk, Šumperk, Uničov, Zábřeh.
V Ostravě	Zahradní 368/12 701 10 Ostrava	Bílovec, Bohumín, Bruntál, Český Těšín, Frenštát pod Radhoštěm, Frýdek-Místek, Frýdlant nad Ostravicí, Havířov, Hlučín, Jablunkov, Karviná, Kopřivnice, Kravaře, Krnov, Nový Jičín, Odry, Opava, Orlová, Ostrava, Rýmařov, Třinec, Vítkov.
Ve Zlíně	Čiperova 5182 760 42 Zlín 1	Bystřice pod Hostýnem, Holešov, Karolinka, Kroměříž, Otrokovice, Rožnov pod Radhoštěm, Slavičín, Uherské Hradiště, Uherský Brod, Valašské Klobouky, Valašské Meziříčí, Vsetín, Zlín.

LÉKAŘSKÝ NÁLEZ PRO POSOUZENÍ ZDRAVOTNÍHO STAVU

Evidenční štítek

Lékařský nálezn pro posouzení zdravotního stavu ve věcech sociálního zabezpečení



komplexní vyšetření cílené vyšetření

Důležité: Tento zdravotní výkon bude proplacen pouze na základě předchozí objednávky (standardizovaná žádanka), kterou vystavilo oddělení lékařské posudkové služby OSSZ.

Cílené vyšetření se vyplní s ohledem na změny zdravotního stavu od

Odkaz na přílohy uveďte v textu.

V případě více předmětů řízení se vyplňuje pouze jeden tiskopis.

Místně příslušná OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno

MSSZ Brno

- pro posouzení invalidity
 pro posouzení dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu dítěte
 pro posouzení stupně závislosti
 pro posouzení pracovní schopnosti dočasně práce neschopných pojištěnců pro účely výplaty nemocenského po uplynutí podpůrné doby
 pro posouzení, zda se jedná o osobu zdravotně znevýhodněnou pro účely zaměstnanosti
 pro posouzení nároku na průkaz osoby zdravotně postižené
pro posouzení nároku na příspěvek na zvláštní pomůcku:
 pro pohybové, zrakové nebo sluchově postiženou osobu, na zakoupení motorového vozidla

A. Posuzovaná osoba

Příjmení Jméno Datum narození Rodné číslo

Bydliště
Ulice Číslo domu Obec PSČ Stát

Adresa pro doručování pošty
Ulice Číslo domu Obec PSČ Stát

Zákonný zástupce posuzovaného, omezení svéprávnosti

B. Anamnéza - osobní, nynější onemocnění, závažné subjektivní potíže, u dítěte psychomotorický vývoj, současná léčba

C. Pracovní a sociální anamnéza - vyplní se jen v případě komplexního vyšetření

2. Sociální anamnéza - vyplní se jen u posouzení stupně závislosti

Bydlí

sám v rodině v bytě v rodinném domě v pobyt. zařízení sociálních služeb

Navštěvuje

jesle mateřskou školu jiné kolektivní zařízení - uveďte jaké

Typ školy a třídy

ZŠ SŠ učební obor VŠ jiné - uveďte

Potřeba každodenní pomoci nebo dohledu (u dětí ve srovnání se zdravými vrstevníky) - vyplní se jen u posouzení stupně závislosti

a) při péči o vlastní osobu (např. mytí, česání, přijímání stravy, oblékání, výměně absorpčních pomůček,...)

b) při péči o domácnost (např. při nákupu, vaření, mytí nádobí, péči o prádlo, nakládání s penězi) - nehodnotí se u osob mladších 18 let

c) potřeba ošetřování (např. užívání léků, aplikace inzulínu, provádění převazů, ošetření kůže, inhalace, provádění cvičení, logopedická cvičení)

D. Objektivní vyšetření - klinický náález

Váha: Výška: TK/P:

Stav výživy: přiměřený podvýživa/kachexie nadváha/obezita

1. Psychický stav a duševní schopnosti

Chování přiměřené narušené jak

Komunikace a řeč + čtení a psaní přiměřená narušená jak

Orientace místem ano ne časem ano ne osobou ano ne

Paměť přiměřená narušená jak

Intelekt normální snížený IQ jak

2. Somatický náález se zaměřením na patologie, poruchy fyzického stavu, funkce jednotlivých systémů a orgánů, zraku, sluchu, včetně kontinence moče a stolice

3. Pohybový a nosný systém

3.1 Horní končetiny: deformity, amputační ztráty, ochrnutí, pravák/levák, artróza, omezení v postižených kloubech - rameno, loket, zápěstí, prsty - uveďte jaké, je-li porucha funkce ruky, uveďte jaká, ev. jiné

3.2 Dolní končetiny: deformity, amputační ztráty, ochrnutí, rozdíl v obvodu končetin, artróza, omezení v postižených kloubech - kyčel, koleno, kotník, noha - uveďte jaké, ev. jiné

3.3 Páteř, pánev

3.4 Stoj

samostatný o širší bázi stoj s oporou neschopnost stoje

3.5 Chůze

samostatná s oporou pomůcky - uveďte typ pomůcky

Jsou-li poruchy chůze, uveďte orientačně dosah chůze v metrech

vadný stereotyp chůze - uveďte jaký

neschopnost chůze mechanický/elektrický vozík vozík jen mimo obydlí ležící/imobilní

4. Shrnutí funkčního postižení zdravotního stavu

E. Diagnostický souhrn

F. Identifikace poskytovatele zdravotních služeb

Název poskytovatele zdravotních služeb

Příjmení Jméno Titul

Ulice Číslo domu Obec PSČ Stát

Telefonní číslo E-mail

V x	Dne
Razítko a podpis lékaře		

Počet/výčet příloh

ZÁZNAM ZE SOCIÁLNÍHO ŠETŘENÍ PRO ÚČELY ŘÍZENÍ O PŘÍSPĚVKU NA PÉČI

Úřad práce ČR – Krajská pobočka v

Počet příloh

Záznam ze sociálního šetření pro účely řízení o příspěvku na péči

Příspěvek na péči: č.j. Žádost podána dne:

Oprávněná osoba: Datum narození:

Telefon:

Trvale bytem:

Ošetřující lékaři:

Údaje o šetření:

Poskytovatelé péče:

Tel.:

Adresa trvalého bydliště:

Rozsah péče:

Způsob sjednávání péče:

Dostupnost v akutních případech:

Popis situace žadatele se zaměřením na potřebu péče

Schopnost pečovat o vlastní osobu

mobilita:

orientace:

komunikace:

stravování:

oblékání a obouvání:
tělesná hygiena:
výkon fyziologické potřeby:
péče o zdraví:
osobní aktivity:
péče o domácnost:

Výdělečná činnost/školní povinnosti

Rodinné vztahy Sociální vztahový rámec (mimo rodiny)

Domácnost

Prostředí

Jiné zjištění

Poznámka: tento tiskopis slouží jako podklad pro zhotovení záznamu ze sociálního šetření využívání příspěvku na péči a bude jeho součástí.

Místo šetření:

Datum:

Počátek šetření: hod. Konec šetření: hod.

Osoby účastnící se šetření:

.....

Žadatel:

Další osoby:

Sociální pracovník

VZOR PLNÉ MOCI NA CELÉ SPRÁVNÍ ŘÍZENÍ

Plná moc

Já

nar. r. č.

trvale bytem:

č. OP:

uděluji své (*dceři, synovi, pečovatelce atd.*)

Jméno a příjmení

nar.: r. č.

trvale bytem:

číslo občanského průkazu

plnou moc dle § 33 zák. č. 500/2004 Sb., § 23 zák. č. 108/2006 Sb.,
§ 22 zák. č. 329/2011 Sb., § 3 zák. č. 155/1995 Sb. a v souladu s § 441 a násl.
zák. č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku

pro podání žádosti v 2019:

- o mobilitu
- o průkaz osoby se zdravotním postižením
- příspěvek na péči

a současně pro celá tato konkrétní řízení vedená u krajské pobočky Úřadu práce
České republiky v

V dne

Podpis zmocnitele

Já (*dcera, syn, pečovatelka atd.*) plnou moc přijímám

Podpis zmocněnce

(*příjemce plné moci, ten, kdo na úřad půjde jednat*)

VZOR PLNÉ MOCI VZTAHUJÍCÍ SE K NÁMITKÁM A ODVOLÁNÍ

Plná moc

Já nar. r. č.

trvale bytem:

číslo občanského průkazu

uděluji své (*dceři, synovi, pečovatelce atd.*)

jméno a příjmení

nar.: r. č.

trvale bytem:

číslo občanského průkazu

plnou moc dle § 33 odst. a) a b) zák. č. 500/2004 Sb., v platném znění
k jednání a konání ve věci příspěvku na péči vedeném pod č.j.
vč. nahlížení do spisu, činění si kopií a případného podávání opravných prostředků.

Pověření je účinné pro:

- příslušnou krajskou pobočku Úřadu práce ČR v
- příslušnou lékařskou posudkovou službu
- příslušnou krajskou pobočku Ministerstva práce a sociálních věcí

V dne

podpis zmocnitele

Já (*dcera, syn, pečovatelka atd.*) plnou moc přijímám

podpis zmocněnce

(*příjemce plné moci, ten, kdo na úřad půjde jednat*)

VZOR SMLOUVY O POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V DOMÁCNOSTI

Smlouva o poskytování sociálních služeb asistentem nebo osobou blízkou¹

Smlouva se uzavírá na poskytování a úhradu sociálních služeb asistentem sociální péče nebo osobou blízkou, kdy tyto osoby neposkytují sociální služby jako podnikatelé.

Smlouva se uzavírá dle § 83 zákona č. 108/2006 Sb. a dle § 1746 odst. 2 zák. č. 89/2012 Sb.

Pan/í bytem.....

č. OP

jako asistent sociální péče nebo jako osoba blízká (dále jen „pečující“)

a Pan/í..... bytem

č. OP

jako příjemce příspěvku na péči (dále jen příjemce)

zastoupený/á bytem, č. o. p.

na základě

(plné moci, rozhodnutí soudu apod.)

se dohodli takto:

Článek 1

Příjemce je osobou, které byl přiznán stupeň závislosti na péči jiné osoby. Předmětem této smlouvy je zajištění potřebné pomoci při zvládnání následujících životních potřeb (*vyberte*):

1 Smlouva je upravena na základě vzoru pana JUDr. Jana Hutaře a Bc. Václava Krásy.

- | | |
|--|---|
| <input type="checkbox"/> Mobility | <input type="checkbox"/> Tělesná hygiena |
| <input type="checkbox"/> Orientace | <input type="checkbox"/> Výkon fyziologické potřeby |
| <input type="checkbox"/> Komunikace | <input type="checkbox"/> Péče o zdraví |
| <input type="checkbox"/> Stravování | <input type="checkbox"/> Osobní aktivity |
| <input type="checkbox"/> Oblékání a obouvání | <input type="checkbox"/> Péče o domácnost |

Článek 2

Pečující se zavazuje poskytovat příjemci pomoc při zvládnání životní potřeby (vyberte a doplňte, více konkretizujte, specifikujte):

- | | | |
|---|--------------|---------------|
| <input type="checkbox"/> Mobility | v době | v místě |
| <input type="checkbox"/> Orientace | v době | v místě |
| <input type="checkbox"/> Komunikace | v době | v místě |
| <input type="checkbox"/> Stravování | v době | v místě |
| <input type="checkbox"/> Oblékání a obouvání | v době | v místě |
| <input type="checkbox"/> Tělesná hygiena | v době | v místě |
| <input type="checkbox"/> Výkon fyziologické potřeby | v době | v místě |
| <input type="checkbox"/> Péče o zdraví | v době | v místě |
| <input type="checkbox"/> Osobní aktivity | v době | v místě |
| <input type="checkbox"/> Péče o domácnost | v době | v místě |
- (v bytě, ve škole, mimo domov aj. – vyberte)*

Článek 3

Pomoc v rozsahu uvedeném v předchozím článku bude poskytována

.....
(každodenně, ve vymezených dnech) v uvedeném místě.

Nad potřeby uvedené v čl. 2 může být poskytována péče

.....
 v rozsahu v místě

Článek 4

Příjemce se zavazuje uhradit pečujícímu za poskytované služby (*vyberte*):

- např. 8 800 Kč měsíčně.
- např. 80 Kč za hodinu skutečně spotřebovaného času nezbytného k zajištění úkonu.

V případě kratšího trvání poskytování služby než v rozsahu stanoveném v čl. 2 náleží pečujícímu poměrná část výše úhrady.

Úhrada bude provedena (*vyberte*): k 20. dni následujícího měsíce a to za měsíc poskytnuté péče zpětně nebo bezprostředně po poskytnutí služby

a) převodem na účet číslo
nebo v hotovosti.

V případě platby v hotovosti je pečující povinen příjem peněz potvrdit na příjmovém dokladu.

Článek 5

Varianta A

Výše úhrady se při poskytování pomoci mimo místo pobytu příjemce zvyšuje o částku stanovenou pro sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad. Pro rok 2016 platí vyhláška č. 385/2015 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad. Pečující je oprávněn požadovat i úhradu nákladů ubytování v případě, že jeho potřeba je s poskytováním pomoci spojena.

Varianta B

Výše úhrady se při poskytování pomoci mimo místo pobytu příjemce bude upravena:

- a) zvláštní smlouvou.
- b) jednorázovým dodatkem k této smlouvě.

Článek 6

V případě, že pečující nebude schopen v dohodnutém termínu službu zajistit a překážka mu bude předem známa, zavazuje se:

- a) zabezpečit náhradní způsob zajištění péče,
- b) informovat příjemce o této skutečnosti tak, aby si mohl službu zajistit jinou osobou.

Článek 7

Příjemce se zavazuje ohlásit pečujícího Úřadu práce (*oyberte*):

- jako hlavní pečující osobu,
- jako jednu z pečujících osob.

Článek 8

Společná a závěrečná ustanovení:

- 1) Smluvní strany prohlašují, že tato smlouva je projevem jejich skutečné, opravdové a svobodné vůle.
- 2) Vztahy touto smlouvou výslovně neupravené se řídí ustanoveními Občanského zákoníku.
- 3) Tato smlouva může být měněna jen písemně se souhlasem obou stran.
- 4) Tato smlouva nabývá platnosti a účinnosti dnem podpisu smluvními stranami a platí po dobu jednoho roku a jednoho měsíce ode dne podpisu smlouvy.

V dne

.....
Podpis příjemce příspěvku (*zástupce*)

.....
Podpis pečující osoby

POMŮCKY V ZÁVISLOSTI NA PŘESNĚ VYMEZENÝCH ZDRAVOTNÍCH POSTIŽENÍCH

Příloha k zákonu č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, v platném znění.

Pomůcky pro osoby s vadou nosného a pohybového ústrojí							
Za těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí se považuje:	vůz, zádržní systém ¹	úprava vozu ²	úprava bytu ³	komponty do PC ⁴	lížiny, rampy, schodolez ⁵	schodišťová sedačka ⁶	rozšíření dveří ⁷
a) anatomická ztráta obou dolních končetin v bércích a výše,	x	x	x		x	x	x
b) funkční ztráta obou dolních končetin na podkladě úplné obrny (plegie) nebo těžkého ochrnutí,	x	x	x		x	x	x
c) anatomická ztráta podstatných částí jedné horní a jedné dolní končetiny v předloktí a výše a v bérce a výše,		x	x	x			x
d) funkční ztráta jedné horní a jedné dolní končetiny na podkladě úplné obrny (plegie) nebo těžkého ochrnutí,	x	x	x	x	x	x	x
e) ankylóza obou kyčelních kloubů nebo obou kolenních kloubů nebo jejich podstatné omezení hybnosti pro těžké kontraktury v okolí,	x	x	x		x		x
f) ztuhnutí všech úseků páteře s těžkým omezením pohyblivosti alespoň dvou nosných kloubů dolních končetin,	x	x	x		x		x

g) těžké funkční poruchy pohyblivosti na základě postižení tří a více funkčních celků pohybového ústrojí s případnou odkázaností na vozík pro invalidy; funkčním celkem se přitom rozumí trup, pánev, končetina,	x	x	x	x	x		x
h) disproportční poruchy růstu provázené deformitami končetin a hrudníku, pokud tělesná výška postiženého po ukončení růstu nepřesahuje 120 cm,	x	x	x		x		
i) anatomická ztráta dolní končetiny ve stehně s krátkým pahýlem bez možnosti oprotézování nebo exatrikulace v kyčelním kloubu,	x	x	x		x	x	x
j) anatomická nebo funkční ztráta končetiny,		x	x	x			x
k) anatomická nebo funkční ztráta obou horních končetin,		x	x	x			
l) anatomická ztráta dolní končetiny ve stehně s možností oprotézování.	x	x	x			x	
Jiné:							
b) těžká nebo hluboká mentální retardace a stavy na rozhraní těžké mentální retardace.	x						

- 1 Motorové vozidlo nebo speciální zádržní systémy, nikoli běžné dětské autosedačky.
- 2 Dodatečná úprava motorového vozidla; jedná se o úpravy vyžadující montáž, například ruční ovládání, usnadňování nastupování, nakládání vozíku.
- 3 Stavební práce spojené s uzpůsobením koupelny a WC, a to včetně stavebních prací spojených s rozšířením dveří v rámci uzpůsobení koupelny a WC; jedná se o stavební práce a s nimi nezbytně související materiál na úpravu, nikoli však o obklady, podlahové krytiny, sanitu apod.
- 4 Speciální komponenty osobního počítače, například uzpůsobená klávesnice, myš, speciální programové vybavení umožňující ovládání počítače ústy, očima nebo pohybem hlavy
- 5 Nájezdové ližiny, přenosná rampa, schodolez, svislá zdvihačí plošina, včetně instalace, šikmá zvedací plošina, včetně instalace, stropní zvedací systém, včetně instalace, roštová rampa, včetně instalace
- 6 Schodišťová sedačka, včetně instalace.
- 7 Stavební práce spojené s rozšířením dveří v bytě.

Pomůcky pro zrakově postižené osoby

Za těžké zrakové postižení se považuje:	kalkulátor, zápisník, programy, měřicí přístroje, orientační a komunikační pomůcky¹	pes, digitální čtecí přístroj, DYMO kleště, psací stroj, indikátor barev aj..²	diktafon³	kamerová lupa⁴
a) úplná nevidomost obou očí, ztráta zraku zahrnující stavy od naprosté ztráty světlocitu až po zachování světlocitu s chybnou světelnou projekcí,	x	x	x	
b) praktická nevidomost obou očí, zraková ostrost s optimální korekcí v intervalu 1/60 (0,02) – světlocit s jistou projekcí nebo omezení zorného pole do 5 – 10 stupňů od bodu fixace, bez omezení zrakové ostrosti,	x	x	x	x
c) těžká slabozrakost obou očí, zraková ostrost s optimální korekcí v intervalu 3/60 (0,05) – lepší než 1/60 (0,02),	x		x	x

<p>e) ztráta jednoho oka nebo ztráta visu (zrakové ostrosti) jednoho oka se závažnější poruchou zrakových funkcí na druhém oku, visus vidoucího oka roven nebo horší než 6/60 (0,10) nebo koncentrické zúžení zorného pole do 45 stupňů od bodu fixace.</p>	x		x
---	---	--	---

-
- 1
 - a) kalkulátor s hlasovým výstupem,
 - b) digitální zápisník pro zrakově postižené s hlasovým výstupem nebo braillovým displejem,
 - c) speciální programové vybavení pro zrakově postižené,
 - d) elektronická orientační pomůcka pro zrakově postižené a hluchoslepé; jedná se o akustické orientační majáky, vysílačky pro ovládání akustických orientačních majáků, pomůcky na zachytávání vysokých překážek,
 - e) multifunkční elektronická komunikační pomůcka pro zrakově postižené a hluchoslepé; jedná se o stolní nebo mobilní telefony se zvětšenou a kontrastní klávesnicí, ozvučené mobilní telefony nebo tablety se speciálními funkcemi či příslušenstvím pro zrakově postižené,
 - f) měřicí přístroje pro domácnost s hlasovým nebo hmatovým výstupem.
 - 2
 - a) vodící pes,
 - b) psací stroj pro nevidomé,
 - c) popisovací kleště pro nevidomé,
 - d) indikátor barev pro nevidomé,
 - e) braillový displej pro nevidomé,
 - f) tiskárna reliéfních znaků pro nevidomé,
 - g) hlasové popisovače pro nevidomé a hluchoslepé,
 - h) digitální čtecí přístroj pro nevidomé s hlasovým výstupem.
 - 3
 - a) diktafon
 - 4
 - a) kamerová zvětšovací lupa,
 - b) digitální zvětšovací lupa.

Pomůcky pro těžce sluchově postižené osoby

Za těžké sluchové postižení se považuje:	signalizační systémy nahrazující zvukové signály, světelnou či vibrační signalizaci, signalizace zvonku, pláče vč. instalace ¹	indukční smyčka ²	el. komunikační a orientační pomůcky ³	zařízení pro poslech signalizace zvonění tel. zesilovač ⁴	zařízení pro vizuální komunikaci ⁵
a) oboustranná úplná hluchota, neschopnost slyšet zvuky a rozumět řeči ani s nejvýkonnějším sluchadlem nebo přetrvávající neschopnost slyšení po implantaci kochleární nebo kmenové neuroprotézy,	x				x
b) oboustranná praktická hluchota, ztráta sluchu při tónové audiometrii v rozsahu 70–90 dB, zbytkový sluch se ztrátou slyšení 85–90 %, sluchově postižený je schopen vnímat zvuk mluvené řeči jen se sluchadlem, ale rozumí jí jen minimálně (z 10–15 %), přes používání kompenzační pomůcky nebo po implantaci kochleární nebo kmenové neuroprotézy,	x	x		x	x

<p>c) těžká forma hluchoslepoty, kombinované těžké postižení sluchu a zraku, funkčně v rozsahu oboustranné těžké nedoslýchavosti, kterou se rozumí ztráta sluchu v rozsahu 56–69 dB, ztráta slyšení 65–84 % až ztráta sluchu v rozsahu oboustranné hluchoty a ztráta zraku v rozsahu těžké slabozrakosti obou očí, kterou se rozumí zraková ostrost s optimální korekcí v intervalu 3/60 (0,05) – lepší než 1/60 (0,02).</p>	x		x	x	
---	---	--	---	---	--

- 1 a) signalizační systémy nahrazující zvukové signály světelnou či vibrační signalizací, včetně instalace; jedná se například o signalizaci pláče dítěte, bytového zvonku, domovního zvonku, telefonního zvonění či výstražných jevů,
- b) speciální programové vybavení pro edukaci a reedukaci sluchu umožňující nácvik mluvení, odezírání nebo znakového jazyka; jedná se o aplikace do telefonu a programy do osobního počítače.
- 2 individuální indukční smyčka.
- 3 a) elektronická orientační pomůcka pro nevidomé a hluchoslepé, jedná se o akustické orientační majáky, vysílačky pro ovládání akustických orientačních majáků, pomůcky na zachytávání vysokých překážek,
- b) multifunkční elektronická komunikační pomůcka pro zrakově postižené a hluchoslepé; jedná se o stolní nebo mobilní telefony se zvětšenou a kontrastní klávesnicí, ozvučené mobilní telefony nebo tablety se speciálními funkcemi či příslušenstvím pro zrakově postižené.
- 4 a) zařízení způsobilé k reprodukci rozhlasového nebo televizního vysílání anebo k reprodukci zvukových nebo zvukově obrazových záznamů,
- b) telefonní zesilovač,
- c) soustava speciálních pomůcek pro přenos zvuku; jedná se o soustavu složenou z mikrofonu, přijímače a speciálního sluchadla.
- 5 zařízení pro vizuální komunikaci umožňující on-line tlumočení do znakového jazyka; jedná se o zařízení s podporou 3G a LTE (4G) internetu, předním fotoaparátem minimálně 2 Mpx a displejem minimálně 6“.

ŽÁDOST O PŘÍSPĚVEK NA KOMPENZAČNÍ POMŮCKU OD NADACE NEBO FIRMY

Kontakt na nadaci (z webového portálu)

.....

V dne

Žádost o příspěvek na *(vypište)*

Dobrý den,
jmenuji se a jsem *(dcerou, synem,
opatrovníkem...)* *(koho).*
Mé *(mamince, tatínkovi aj.)* je let a je *(zdravotně
postižená/ý – popište velmi stručně jak, a co to obnáší).*

Dovolujeme si Vás oslovit a požádat o pomoc s úhradou či pořízením
..... *(např. kompenzační pomůcky).*

Pomůcku potřebujeme na
*(popište proč je pro vašeho svěřence pomůcka nezbytná, jak ji využije, jak vám
to ulehčí péči).*

Na pomůcku nemůžeme čerpat příspěvek od státu, protože
..... *(pomůcka není v seznamu pomůcek, zdravotní postižení
neodpovídá uznatelnému postižení)* a zdravotní pojišťovna
takovouto pomůcku nehradí *(příp. hradí jen*).

Oslovovali jsme i nadace, které nám přispějí

Pomůcku nejsme schopni uhradit z našich
příjmů *(příp. jsme schopni uhradit částečně do výše*),
protože... *(maminčin důchod sotva stačí na pokrytí bydlení a já se o maminku
starám a pracuji jen na zkrácený úvazek, kdy z příjmu hradím spotřebu naší
domácnosti).*

V příloze přikládám (počet) návrhů, které jsou dostupné na stránkách (přiložte fotky, popisy a ceníky od více firem – stručně).

Předem velmi děkujeme za vaše pochopení a případnou pomoc.

Podpis Jméno a příjmení

Kontakt, adresa

Telefon

(je-li zástupce, tak nacionále i zástupce)

Příloha (např.):

- kopie průkazu ZTP (ZTP/P)
- nabídky od různých firem
- lékařské doporučení
- potvrzení o invalidním důchodu

Budete-li oslovovat firmu (např. svého zaměstnavatele), pak ještě doplňte informaci:

Podle § 15 odst. 1 zák. č. 586/1992, o dani z příjmů ***lze od základu daně odečíst hodnotu darů*** poskytnutých ve prospěch fyzickým osobám s bydlištěm na území České republiky:

- které jsou poživateli invalidního důchodu,
- nebo byly poživateli invalidního důchodu ke dni přiznání starobního důchodu.

Dar může být poskytnut na:

- zdravotnické prostředky nejvýše do částky nehrazené zdravotními pojišťovnami,
- rehabilitační a kompenzační pomůcky nejvýše do částky nehrazené příspěvkem ze státního rozpočtu,
- majetek usnadňující těmto osobám vzdělání a zařazení do zaměstnání, pokud úhrnná hodnota darů ve zdaňovacím období přesáhne 2 % ze základu daně anebo činí alespoň 1000 Kč.

ODVOLÁNÍ PROTI ROZHODNUTÍ O NEPŘÍZNÁNÍ PŘÍSPĚVKU NA ZVLÁŠTNÍ POMŮCKU

Úřad práce České republiky – krajská pobočka v

Kontaktní pracoviště

V dne

č.j.

Odvolání proti rozhodnutí o nepřiznání příspěvku na zvláštní pomůcku

Vážený,

odvolávám se proti rozhodnutí krajské pobočky úřadu práce v
ze dne č.j.:, kterým mi nebyl přiznán příspěvek na
kompenzační pomůcku (dle příl. č. 1 vyhl. č. 388/2011 Sb.).

Posudkový lékař zhodnotil, že můj zdravotní stav neodpovídá zdravotnímu po-
stižení uvedenému v příloze zák. č. 329/2011 Sb. a neopravňuje tedy k přiznání
příspěvku na kompenzační pomůcku.

Posudkový lékař nepostupoval v souladu s § 3 zák. č. 500/2004 Sb. a nezjistil
stav věci do okamžiku, kdy by o něm dále nebyly důvodné pochybnosti. Svůj
závěr dostatečně nezdůvodnil a nezpochybnil existenci doložených lékařských
zpráv, ze kterých vyplývá, že mé zdravotní postižení je odpovídající
..... (vypište přesnou diagnózu
z přílohy k zákonu č. 329/2011 Sb.).

Důkaz: lékařská zpráva MUDr. ze dne DG

Z tohoto důvodu žádám o přehodnocení závěrů a přiznání příspěvku na kompenzační pomůcku

S pozdravem

Podpis

Jméno a příjmení

Nar.

Trvalý pobyt (popřípadě jiná adresa pro doručování)

(V případě, že má osoba zástupce, tak je nutné uvést nacionále zastupovaného i zástupce.)

Příloha:

- Kopie lékařské zprávy MUDr. ze dne
(případně přiložte i nové lékařské zprávy potvrdující danou diagnózu)

Varianty:

- příspěvek byl v minulosti přiznán, ale nyní není navýšen nebo je odebrán.
- příspěvek je hodnocen nově *(zde vypustte odvolávky na předchozí řízení)*

Pokud zastupujete postiženého, pak píšete odvolání svým jménem. Pokud nejste zástupce (opatrovník) a jen s odvoláním pomáháte – píšete jej jménem postiženého (jak je uvedeno ve vzoru).

ODVOLÁNÍ PROTI ROZHODNUTÍ O NEPŘÍZNÁNÍ / SNÍŽENÍ / NEZVÝŠENÍ PŘÍSPĚVKU NA PÉČI

Úřad práce České republiky – krajská pobočka v
Kontaktní pracoviště
V dne
č.j.

Odvolání proti rozhodnutí o nepřiznání /snížení, nezvýšení/ příspěvku na péči

Vážení,

na základě výsledku posudkového zhodnocení ze dne byl můj zdravotní stav zhodnocen jako stav, kdy nejsem schopen/a zvládat základní životní potřeby: (*vypíšete, co bylo uznáno*).

Na základě uvedeného zhodnocení, jsem byl/a posouzena jako osoba závislá na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni tj.závislost.

S vymezením nezvládnutých základních životních potřeb souhlasím a nikterak nepopírám jejich uznání. Nesouhlasím však s tím, že nezvládám pouze vymezené potřeby.

Posudkový lékař při svém hodnocení nepostupoval v souladu s § 3 zák. č. 500/2004 Sb. a nezjistil stav věci do okamžiku, kdy by o něm dále nebyly důvodné pochybnosti. Současně posudkový lékař porušil § 25 zák. č. 108/2006 Sb. odst. 3, kdy při posuzování stupně závislosti osoby nevycházel ze zdravotního stavu doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb a ani z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby. Svůj závěr dostatečně nezdůvodnil navzdory dokladům, ze kterých měl vycházet.

Sociální pracovnice uvedla

– toto odpovídá nezvládnutí

Ošetřující lékař uvedl

– toto odpovídá nezvládnutí

Do doby tohoto řízení jsem pobíral/a příspěvek na péči ve stupni a pro určení tohoto nároku mi byly uznány tyto úkony (rozhodnutím č.j.):

.....

Tyto úkony se v současném způsobu hodnocení odrážejí v těchto životních potřebách (*vyberte z deseti potřeb v podkapitole Příspěvek na péči*):

.....

Vzhledem k progresujícímu zdravotnímu stavu je postup posudkového lékaře v rozporu s § 2 odst. 3 zák.č. 500/2004 Sb. Již jednou jsem nabyl/a uznání daných úkonů a osvědčení, že dané situace nejsem schopen/a samostatně řešit a potřebuji tedy v této oblasti dopomoc. Nedošlo k prokazatelnému zlepšení zdravotního stavu.

Posudkový lékař tak překračuje pravomoc danou mu § 2 odst. 2 téhož zákona, kdy využívá svoji pravomoc nad možnosti zákona a bez zesoulnění předchozích postupů, výsledků sociálního šetření, hodnocení ošetřujícím lékařem a doloženými lékařskými zprávami nepostupuje dle § 2 odst. 4 a vydává posudek, který nelze vzhledem k okolnostem daného případu předpokládat a je plný nedůvodných rozdílů při obdobném (*případně zhoršeném*) zdravotním stavu.

Moje nemoc (*zdravotní postižení*) obnáší tuto péči a takováto specifika:

..... (*popište nezvládnutí životních potřeb – i třeba v jednotlivostech – pozor – musí jít ale o převažující stav. Nepoužívejte slova „někdy“, ale „převážně“. Nepoužívejte argumenty, že to nezvládáte, když máte pomůcku – musí být problém i s pomůckou, takže potřebujete, aby fyzicky byl někdo u vás. Argumentujte jednoduchým řešením – např. boty s tkaničkami lze nahradit zapínáním na suchý zip, takže buď doložíte, že jediné boty, které potřebujete, jsou ty s tkaničkami nebo raději argumentujte, že nezvládnete obléci ponožky – ty nenahradíte. Vše, co nezvládáte, musí být způsobeno zdravotním stavem – např. pokud jste nikdy nevařili, tak to není nemocí, ale sociálním postavením*).

Nezvládnutí této životní potřeby řeším *(uvedte příklad řešení; např. každé ráno mne chodí pečovatelka rehabilitovat, abych byl/a s její pomocí schopna/schopna vstát).*

Dané skutečnosti jsou uvedeny v *(vyberte, doplňte a následně dejte kopii jako přílohu k odvolání):*

- sociální šetření ze dne
- lékařský nález ze dne
- lékařská zpráva MUDr. ze dne *(zde si dejte pozor na slovíčka ve zprávách typu „stav je kompenzovaný“, „stabilizovaný“, „pacient bez dalších obtíží“ apod.)*
- znaleckém posudku z řízení o omezení právní způsobilosti č.j. ze dne
- zprávě sociálního zařízení ze dne
- vyúčtování úkonů zdravotní pojišťovny
- záznamu sociální pracovnice obce s rozšířenou působností ze dne
- čestném prohlášení pečující osoby ze dne
- smlouva s pečující osobou ze dne
- smlouva o poskytnutí sociální služby ze dne

Z tohoto důvodu žádám o přehodnocení závěrů a přiznání příspěvku na péči ve stupni závislosti z důvodu nezvládnání základních potřeb.

S pozdravem

Podpis

Jméno a příjmení

Nar.

Trvalý pobyt *(popřípadě jiná adresa pro doručování)*

(V případě, že má osoba zástupce, tak je nutné uvést národně zastupovaného i zástupce.)

Příloha:

- vše, co dáváte jako důkaz svého tvrzení – pokud nic nedoložíte – je to jen tvrzení proti tvrzení a u odvolání neuspějete.

ŽÁDOST O UPLATNĚNÍ OPATŘENÍ PROTI NEČINNOSTI

Ministerstvo práce a sociálních věcí¹
Na Poříčném právu 1/376
128 01 Praha 2

V..... dne

Žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti úřadu podle ustanovení § 80 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu

Vážení,

dne jsem podával/a *(nebo úřad zahájil řízení z moci úřední)*
žádost o *(např. o příspěvek na péči, mobilitu aj.)* na úřadu
..... *(např. Úřad práce České republiky – krajská pobočka
v Kontaktní pracoviště*),
adresa

V mé věci zatím nebylo jednáno *(rozhodnuto nebo nevykonány potřebné úkony
– popište)..... (nebo bylo naposledy konáno dne
a s kým jste jednali*).

Již jsem se snažil/a o nápravu jednáním s úřadem: *(popište,
s kým jste mluvili, komu jste volali. Není to nutné, ale pokud jste už pro nápravu
něco udělali, tak to uveďte).*

Na podporu svých tvrzení dokládám kopie následujících písemností
(uveďte seznam listin, které dokládají, že jste se pokoušel/a řízení urychlit).

Žádám, aby nadřízený úřad přijal potřebné opatření proti nečinnosti: *(Vyberte jednu či více variant)*

- Prikázal nečinnému správnímu orgánu, aby ve stanovené lhůtě učinil potřebná opatření ke zjednáání nápravy, nebo vydal rozhodnutí.
- Převzal věc od nečinného správního orgánu a vydal rozhodnutí ve věci namísto nečinného správního orgánu.
- Pověřil vedením řízení a rozhodnutím věci jiný správní orgán ve svém správním obvodu.
- Přiměřeně prodloužil zákonnou lhůtu pro vydání rozhodnutí.

S pozdravem

Podpis

Jméno a příjmení

R. č.

Trvalý pobyt *(a případně i jiná adresa pro doručování)*

Kontakt *(mobil, e-mail)*

Jde-li o osobu právně nezpůsobilou nebo mající zástupce – uvádíte údaje i o zástupci *(nutno doložit i zplnomocnění)*.

-
- 1 Podnět je třeba uplatnit u nadřízeného úřadu, nikoli tedy přímo u toho úřadu, který je nečinný. Nejčastěji půjde o krajský úřad, ministerstvo apod. Pokud je nečinný sám ministr, který nemá nadřízený úřad, je zapotřebí se obrátit s žalobou na nečinnost přímo na soud.

STÍŽNOST NA PRACOVNÍKA SPRÁVNÍHO ÚŘADU

Úřad práce České republiky – krajská pobočka v¹

Kontaktní pracoviště

V dne

č.j.

Stížnost na pracovníka správního úřadu dle § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu

Vážený,

dne jsem osobně jednal/a s pracovnící
*(doplňte jméno, pokud jej znáte nebo alespoň popište blíže místo, kde seděla
či jiné okolnosti, které by ji pomohly identifikovat).*

Pracovnice se mnou jednala *(mne informovala)*
..... *(popište stručně, konstrukčně a bez emocí pochybení pracovnice).*

Na toto její chování (jednání) jsem reagoval/a
*(popište svůj postup – např. neměl jsem slov a odešel jsem nebo zásadně jsem
s ní nesouhlasil)*

Toto jednání není v souladu se základními zásadami správního řádu
(pokud chcete, vyjmenujte, co oše pracovnice porušila):

- Zásadu legality
- Zásadu ochrany dobré víry
- Soulad s veřejným zájmem
- Zásadu materiální pravdy

- Zásadu přístupu správního orgánu
- Zásadu smírného odstranění rozporů
- Zásadu rychlosti a hospodárnosti
- Zásadu rovnosti dotčených osob a zákaz diskriminace
- Součinnost mezi správními orgány²

Dále poručila (*nechovala se*) (*popište, co uznáte dále za vhodné*)

Proti tomuto postupu se zásadně ohrazuji a žádám okamžitou a neprodlenou nápravu a uplatnění kárného postupu vůči odpovědné pracovníci (s využitím § 175 zák. č. 500/2004 Sb.).

O výsledku řízení mne, prosím, informujte.

S pozdravem

Podpis

Jméno a příjmení

R.č.

Trvalý pobyt (*a případně i jiná adresa pro doručování*)

Kontakt (*mobil, e-mail*)

Jde-li o osobu právně nezpůsobilou nebo mající zástupce – uvádíte údaje i o zástupci (*nutno doložit i zplnomocnění*).

1 Pokud si chcete stěžovat na lékaře posudkové služby, pak se stížnost adresuje Odboru posudkové služby MPSV ČR, Podskalská 19, 128 01 PRAHA 2

2 Více o zásadách najdete na:

<https://www.pecujdoma.cz/skola-pecovani/legislativa/zasady-cinnosti-spravnich-organu/>.

ŽÁDOST O OSVOBOZENÍ OD SOUDNÍCH POPLATKŮ

Okresní soud v

K rukám předsedy senátu

JUDr.

Ke sp. zn.

V dne

Žádost o osvobození od soudních poplatků

Vážený pane předsedo,

žádám tímto o osvobození od soudních poplatků ve sporu č.j.,
ve kterém se u zdejšího soudu domáhám
*(uveďte čeho se váš spor týká, např. náhrady škody způsobené mi provozem
dopravního prostředku).*

Tuto svou žádost odůvodňuji tím, že nemám dostatečné finanční prostředky na
zaplacení soudního poplatku, abych se mohl/a domáhat svého práva v soudním
řízení. *(Uveďte důvody své tíživé finanční situace.
Např. Jsem nezaměstnaná/ý, nemám žádný majetek, mám dvě nezletilé děti,
ke kterým mám využívací povinnost nebo:*

*V lednu letošního roku jsem přišel o zaměstnání, jsem stále veden v evidenci
uchazečů o zaměstnání a mým jediným příjmem jsou dávky státní sociální
podpory ve výši 9 500,- Kč měsíčně. Veškeré úspory jsem vyčerpal, nemovitý
majetek nevlastním a z majetku movitého vlastním pouze běžné vybavení
domácnosti. Z tohoto příjmu musím hradit nájemné včetně služeb, které činí
5 500,- Kč, úživné na syna ve výši 1 500,- Kč měsíčně,
náklady na městskou hromadnou dopravu činí 550,- Kč.)*

Potvrzení uvedených skutečností dokládám v přílohách.

S účtou

Podpis

Jméno a příjmení

R. č.

Trvalý pobyt (*a případně i jiná adresa pro doručování*)

Kontakt (*mobil, e-mail*)

Jde-li o osobu právně nezpůsobilou nebo mající zástupce – uvádíte údaje i o zástupci (*nutno doložit i zplnomocnění*).

Přílohy:

- potvrzení o nezaměstnanosti
- kopie rodných listů dětí
- potvrzení o pobírání dávek státní sociální podpory
- nájemní smlouva ze dne
- usnesení OS v č. j. o stanovení výše výživného na nezletilého syna

Poznámka: Doporučujeme přiložit Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech, <http://integracniprogramy.cz/vzory/O-060.rtf> nebo http://www.socialniradce.cz/?page_id=639. Na návrh může předseda senátu přiznat účastníkovi zcela nebo zčásti osvobození od soudních poplatků, odůvodňují-li to poměry účastníka a nejde-li o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva. Nerozhodne-li předseda senátu jinak, vztahuje se osvobození na celé řízení a má i zpětnou účinnost; poplatky zaplacené před rozhodnutím o osvobození se však nevracejí. Přiznané osvobození předseda senátu kdykoli za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly.¹

1 Viz § 138 Občanského soudního řádu 99/1963 Sb., v platném znění.

ŽÁDOST O URČENÍ ADVOKÁTA

podle § 18/2 zákona č. 85/96 Sb. ve znění zákona č. 79/2006 Sb.

Datum doručení ČAK:

číslo jednací:

ŽÁDOST

**o určení advokáta podle § 18/2 zákona č. 85/96 Sb. ve znění zákona
č. 79/2006 Sb.**

Jméno, příjmení, rok narození:

Adresa:

Zaměstnání:

Označení právní věci:

Jména dvou advokátů, kteří odmítli právní službu poskytnout

.....

Rozhodnutí soudu o žádosti o ustanovení zástupce č.j./ze dne:.....

- a) žádosti o ustanovení zástupce soudem vyhověno
- b) žádost o ustanovení zástupce soudem zamítnuta
- c) nelze zástupce soudem ustanovit
(pozn.: *hodící se zakroužkujte*)

Je-li předmětem právní služby mimořádný opravný prostředek nebo ústavní stížnost, uveďte datum doručení posledního rozhodnutí soudu.

Přílohy:

- 1) prohlášení o příjmových a majetkových poměrech pro určení advokáta ČAK dle vyhl. č. 275/2006 Sb.¹
- 2) kopie rozhodnutí soudu o zamítnutí žádosti o ustanovení zástupce soudem (bylo-li vydáno)
- 3) doklady prokazující příjmové a majetkové poměry žadatele
- 4) další doklady k prokázání důvodnosti žádosti

Datum:

.....
(vlastnoruční podpis)

¹ Formulář najdete na stránkách ČAK: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=2617>.

DIAGNÓZY ROZHODNÉ PRO NÁROK NA PRŮKAZ TP, ZTP, ZTP/P

- „TP“ (průkaz TP) má osoba se **středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace**, včetně osob s poruchou autistického spektra. Středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti se rozumí stav, kdy osoba je při dlouhodobě nepříznivém zdravotním **stavu schopna samostatné pohyblivosti v domácím prostředí, v exteriéru je schopna chůze se sníženým dosahem a má problémy při chůzi okolo překážek a na nerovném terénu**. Středně těžkým funkčním postižením orientace se rozumí stav, kdy osoba je při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu **schopna spolehlivé orientace v domácím prostředí a zhoršenou schopnost orientace má jen v exteriéru**.
- „ZTP“ (průkaz ZTP) má osoba s **těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace**, včetně osob s poruchou autistického spektra. Těžkým funkčním postižením pohyblivosti se rozumí stav, kdy osoba je při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu **schopna samostatné pohyblivosti v domácím prostředí a v exteriéru je schopna chůze se značnými obtížemi a jen na krátké vzdálenosti**. Těžkým funkčním postižením orientace se rozumí stav, kdy osoba je při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu **schopna spolehlivé orientace v domácím prostředí a v exteriéru má značné obtíže**.
- „ZTP/P“ (průkaz ZTP/P) má osoba **se zvláště těžkým funkčním postižením nebo úplným postižením pohyblivosti nebo orientace s potřebou průvodce**, včetně osob s poruchou autistického spektra. Zvláště těžkým funkčním postižením pohyblivosti a úplným postižením pohyblivosti se rozumí stav, kdy osoba je při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu **schopna chůze v domácím prostředí se značnými obtížemi, popřípadě není schopna chůze, v exteriéru není schopna samostatné chůze a pohyb je možný zpravidla jen na invalidním vozíku**. Zvláště těžkým funkčním postižením orientace a úplným postižením orientace se rozumí stav, kdy osoba při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu **není schopna samostatné orientace v exteriéru**.

Zdravotní stavy, které lze považovat za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace pro účely přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením:

Průkaz TP

- a) ztráta úchopové schopnosti nebo podstatné omezení funkce horní končetiny,
- b) anatomická ztráta několika prstů nohou nebo ztráta nohy v nártu a výše až po bérce včetně,
- c) podstatné omezení funkce jedné dolní končetiny
- d) středně těžké omezení funkce dvou končetin,
- e) zkrácení jedné dolní končetiny přesahující 5 cm,
- f) postižení pánve s poruchou pánevního prstence a závažnou neurologickou symptomatologií,
- g) postižení páteře s často recidivujícími projevy nervosvalového dráždění a poruchou svalového korzetu nebo se ztuhnutím dvou úseků páteře,
- h) stavy spojené s často se opakujícími poruchami vědomí nebo závrativými stavy,
- i) omezení pohyblivosti a celkové výkonnosti při běžném zatížení při interních a onkologických postiženích,
- j) psychické postižení s opakujícími se poruchami komunikace a orientace v exteriéru včetně vysoce funkčního typu autismu,
- k) neurodegenerativní postižení s pohybovou chudostí, poruchou posturální stability, slabostí dvou končetin a podstatným snížením dosahu chůze.

Průkaz ZTP

- a) anatomická ztráta dolní končetiny v kolenním kloubu nebo výše, exteriérový uživatel protézy,
- b) anatomická ztráta dolních končetin v nártách nebo v nártu a bérce,
- c) funkční ztráta dolní končetiny se ztrátou opěrné funkce,
- d) anatomická ztráta dolní a horní končetiny v úrovni bérce a předloktí,
- e) anatomická ztráta horních končetin v úrovni předloktí,
- f) těžké omezení funkce dvou končetin,
- g) postižení pánve provázené těžkými parézami dolních končetin nebo závažnou nestabilitou pánevního prstence,

- h) postižení páteře provázené těžkými parézami končetin nebo ztuhnutím tří úseků páteře nebo závažné deformity páteře s omezením exkurzí hrudníku,
- i) těžké postižení pohyblivosti a celkové výkonnosti již při lehkém zatížení při interních a onkologických postiženích,
- j) celková ztráta sluchu podle Fowlera 85 % a více s neschopností slyšet zvuky a rozumět řeči i přes nejlepší korekci (oboustranná praktická nebo úplná hluchota) u osoby starší 18 let věku,
- k) kombinované postižení sluchu a zraku (hluchoslepota) funkčně v rozsahu oboustranné středně těžké nedoslýchavosti, kterou se rozumí ztráta sluchu podle Fowlera 40 až 65 %, a oboustranné silné slabozrakosti, kterou se rozumí zraková strost s nejlepší možnou korekcí na lepším oku, kdy maximum je menší než 6/60 a minimum rovné nebo lepší než 3/60, nebo oboustranné koncentrické zúžení zorného pole v rozsahu 30 až 10 stupňů, i když centrální ostrost není postižena,
- l) oboustranná těžká ztráta zraku, kterou se rozumí zraková ostrost s korekcí, kdy maximum je menší než 3/60, minimum lepší než 1/60,
- m) psychické postižení s často se opakujícími závažnými poruchami komunikace a orientace v exteriéru včetně středně funkčního typu autismu,
- n) neurodegenerativní postižení s mnohočetnými hybnými komplikacemi typu rigidity, hypokinézy, tremoru, ataxie, mimovolných pohybů.

Průkaz ZTP/P

- a) anatomická ztráta dolní končetiny v kolenním kloubu nebo výše, interiérový uživatel protézy nebo odkázanost na invalidní vozík z uvedeného důvodu,
- b) anatomická ztráta dolních končetin v bércích nebo výše,
- c) anatomická ztráta horních končetin v úrovni lokte nebo výše nebo anatomická ztráta horní a dolní končetiny v úrovni paže a stehna,
- d) funkční ztráta dolní končetiny se ztrátou opěrné funkce a současná funkční ztráta horní končetiny,
- e) funkční ztráta dolních končetin se ztrátou opěrných funkcí,
- f) zvláště těžká porucha pohyblivosti na základě závažného postižení tří a více funkčních celků pohybového ústrojí; funkčním celkem se rozumí hrudník, páteř, pánev, končetina,

- g) disproporční poruchy růstu provázené závažnými deformitami končetin a hrudníku, pokud tělesná výška nepřesahuje po ukončení růstu 120 cm,
- h) multiorgánové selhávání dvou a více orgánů nebo ztráta imunity spojené se zvláště těžkým postižením orientace nebo pohyblivosti,
- i) celková ztráta sluchu podle Fowlera 85% a více s neschopností slyšet zvuky a rozumět řeči i přes nejlepší korekci (oboustranná praktická nebo úplná hluchota) u osoby mladší 18 let věku,
- j) neúplná (praktická) nevidomost obou očí, kterou se rozumí zraková ostrost s nejlepší možnou korekcí 1/60, 1/50 až světlocit se správnou světelnou projekcí nebo omezení zorného pole do 5 stupňů kolem centrální fixace, i když centrální zraková ostrost není postižena, nebo úplná nevidomost obou očí, kterou se rozumí ztráta zraku zahrnující stavy od naprosté ztráty světlocitu až po zachování světlocitu s chybnou světelnou projekcí,
- k) kombinované těžké postižení sluchu a zraku (těžká hluchoslepota) funkčně v rozsahu oboustranné těžké nedoslýchavosti až hluchoty, kterou se rozumí ztráta sluchu podle Fowlera horší než 65%, a oboustranná těžká ztráta zraku, kterou se rozumí zraková ostrost s korekcí, kdy maximum je menší než 3/60, minimum lepší než 1/60,
- l) střední, těžká nebo hluboká mentální retardace nebo demence, je-li IQ nižší než 50,
- m) psychické postižení se ztrátou duševních kompetencí, s neschopností komunikace a orientace včetně nízkofunkčního typu autismu,
- n) neurodegenerativní postižení s akinézou, mnohočetnými velmi těžkými hybnými komplikacemi a těžkými neuropsychickými projevy.

**V RÁMCI EDICE
„RADY PRO PEČUJÍCÍ“
UŽ VYŠLO**

- **Rady ošetrovatelské**
- **Rady pro komunikaci**
 - **Rady lékařské**
 - **Rady rehabilitační**
 - **Rady pro závěr života**
- **Rady pro pečující o člověka s demencí**
- **Rady k ošetřování stomií**

O AUTORCE

Mgr. Radka Pešlová (narozena 1979) – právnička. Dlouhodobě se věnuje poradenství pro osoby zdravotně postižené a pečující.



Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost



Radka Pešlová

RADY SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ

Vydala Diakonie ČCE v roce 2019
v rámci projektu Pečuj doma a s námi.
Typografie Martin Urbánek.
Sazba Andrea Švábová.
Fotografie na obálce © Michal Maňas.
Vydání třetí. Počet stran 160.
www.pecujdoma.cz

ISBN 978-80-87953-34-1

Diakonie 
Českokobratrské církve evangelické